PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

PL 244 S84 1897
Suleyman, Mehmed
Mukemmel hazine-'i le-
ta'if

627

16/21

Digitized by the Internet Archive
in 2009 with funding from
Ontario Council of University Libraries

https://archive.org/details/mkemmelhazneil00sluoft

محرر کتاب : ملازم اول اعوانه زاده
محمد سلیمان بك

افاده — کتابمزك مکملیتی ، دها طوغریسی مندرجاتنك تنوعی، وبو صورتله قارئین کرامك موجب انشراحی اولمسی ایچون فرانسزجه والمانجه لطائفدن باحث کتب ورسائله مراجعت اولندیغی کبی ترکجه بوقبیل آثاردن‌ده بعض اقتباساتده بولنلمشدر .

PL
244
S84
1897

افادهٔ مخصوصه

گولنجلی فقره‌لردن، تحف سرگذشتلردن، امثال حکمیه، تاریخیه، جغرافیه ایله لطائف سائره‌دن باحث اشبو کتاب عاجزی‌یی دخی بو کره ترتیب و تحریر ایله ایدی ارباب مطالعه‌یه تقدیم ایدیورم.

هنوز ایشیدلمامش و دیگر آثار مطبوعه‌ده گورولمامش فقرات ایله فرانسزجه‌دن و السنهٔ سائره‌دن مترجم و مقتبس آثار لطیفه و مضحکه‌دن تشکیل و تألیف قلنان بو کتابک دخی امثالی مثللو ارباب مطالعه‌جه مظهر رغبت و توجه اوله‌جغی مأمول قویدر.

١٥ تشرین ثانی سنه ٣١٣

اعوان زاده: محمد سلیمان

LIBRARY
NOV 7 1972
UNIVERSITY OF TORONTO

مکمل خزینهٔ لطائف

بر غاسقونیالی ایله مارسلیالی آره‌سنده

غاسقونیالیلر ایله مارسلیالیلرك مبالغه خصوصنده نه درجه افراطپرست اولدقلری آره صره ستون جرانده کورولن فقراتدن البت مستبان اولمقده‌در.

بر غاسقونیالی ایله مارسلیالی آره‌سنده کذران ایدن بر محاوره‌یی مثال اوله‌رق بیلدیره‌لم :

— آرقداش بن بر ماکنه ایجاد ایتدم. بونکله صوجوق یاپیورم. فقط اوقدر مکمل‌که مثلا بر دیری اوکوزی هیچ کسلمکسزین بوماکنه‌نك بر طرفندن صوقه‌جق اولورسه‌م دیکر طرفندن اعلا صوجق چیقیور. بر اوکوزك کسلمسی، یوزولمسی ودها سائر درلو عملیاتك اجراسی‌ده تمامیله بوماکنه درونده اجرا ایدیلیور...

— (استهزا ایله تبسم ایده‌رك) آدم سنده! بوماکنه بر شیمی؟ بن بوندن دها اعلاسنی اختراع ایتدم. بر ماکنه یاپدمکه اکر اولجه یاپلمش اولان صوجقلر خوشه کیتمیه‌جك اولور ایسه‌لر بونلری ماکنه‌نك بر طرفنه وضع ایدییورم وچرخنی چوردکدن صکره دیکر طرفدن دیری دیری اوکوز چیقارتیورم !!!

دوقتور ايله برطاشجى

دوقتورك برى وفات ايدن زوجه‌سنك مزارينه برطاش ديكمك ارزو ايتديكندن طاشجى دكانلرندن برينه كيدوب حاضر ياپلمش برمزار طاشى بولور . وطاشجى ايله شو يولده محاوره‌يه كيريشور .

— باقسه‌ك آ . اوسته . شوطاشك فيأتى قاچ غروش ؟

— افندم اوطاشك صوك فيأتى اللى ليرادر .

— اللى ليرا چوقدر . اوتوز ليرا ويرسك اولمازمى ؟
طاشجى براز تفكردن صكره :

— دوقتور بشقه‌سى اولسه‌يدى ويرمزدم آما, مادامكه سن بكا چوق مشترى كونديريورسين؛ بن‌ده آرتق سزى قيرمام ! ديمش .

بربقال ايله مشترى آره‌سنده

بقالك برى بك چوق زماندنبرو كندويه اولان بورجنى تأديه ايتميان مشتريسنك برندن پاره ايسته‌مك ايچون خانه‌سنه كيدوب قپويى اورور . بورجلو باشنى پنجره‌دن چيقاروب آلاجقلوسنى كورنجه ايچرى چكيلوب خدمتجى قيزه « افندى طيشارى چيقدى ! » ديمسنى امر ايدر . خدمتجى قيز قپويى آچه‌رق :

— نه ايستيورسكز ؟

— نه ایسته‌یه‌جکم، افندی‌یه سویله، بکا بوکون بر قاچ غروش ویرسون .

— بوراده دکل‌که . طیشاری چیقدی .

— طیشاریمی چیقدی . پك اعلا کلیرسه سویله‌کی بردها طیشاری چیقارسه باشنی پنجره‌نك اوکنده اونوتماسون . بیلوب بیلمیانلر کندوسنی اوده ظن ایدییورلر . . .

آرابه‌جی ایله براوشاق

برجمعه ایرتسی کونی وکیلخرجك بری باغچه قپوسنده برآرابه‌جی ایله شویولده بر پازارلق ایتمکده ایدی :

— بکا باق آرابه‌جی . یارینکی پازار کونی بزم موسیونك دوکونی وار . قیز آلمه‌یه کیدیله‌جك پازارلغمز اویارسه اوی تعریف ایده‌یم . یارین ساعت آلتیده کلملیسك .

— باش اوسته

— ساعت یدیده کلین آلمه‌یه کیدیلوب ساعت اونده عودت ایدیله‌جك .

— پك اعلا !

— نه ویره‌جکز ؟

— سز بیلیرسکز . سکسان غروش ویرکز .

— سکسان غروش چوق دکلمی‌یا ؟

— افندم معلوم آ . بودوکوندر . بشقه شیئه بکزه‌مز بزده بویله کونلری بکلرز .

— بك ای ویره‌یم آما یکی البسه‌ك وارمی ؟

— بولنور . برشیئه بکزه‌تیرز .

— اویله ایسه کوزلجه البسه‌کی کیملیسك . طراش ده اولملیسك . صاچلریکی کوزلجه دوزلتمدر . بوفس اوله‌مازها . برده یکی فس آلملیسك . یکی چیزمه‌لر لازم اللرینه‌ده بیاض الدیوانلر طاقه‌جقسك !

— افندی . بوایشدن بن جایدم کله‌مم .

— نیچون ؟

— کلینی بن آله‌جق دکلم . صکره بیلن بیلمیان‌ده کوکی بودر دیه‌جکلر ...

طمعکار

غایت خسیس وزنکین بر آدم سفره طاقمی صاتلمقده اولان بردکانك جامکانی اوکنده طوروب بر فاقفون چتال وبچاق طاقمی دقتله تماشا ایدر . دکان خدمه‌لرندن بری درحال قپویه طوغری کلوب « موسیو شوچتال بچاق طاقمی آلملیسکز . غایت اهون ورنجی جنس (آرژان پلاکه) در . بچاقلر صاف انکلیز چلیکندن یاپلمشدر . غایت کسکین و آصلا کورلنمز » دیر .

خسیس جوابنده « کوریورم ، فقط بن اویله بچاقلر ایسترم‌که ات واتمکدن زیاده سفره‌ده بولنانلرك اشتهاسنی کسسون ... » دیمش .

مثلی نامشهود بر رچته

بر کون اولدقجه کبار و زنکین بر قادین لوندره‌ده بر طبیبه مراجعت ایده‌رك دیرکه:

— دوقتور بنده بر خسته‌لق وار . شمدی‌یه قدر پك چوق اطبایه مراجعت ایلدم ایسه‌ده ویردکاری علاجلرك ذره قدر بر تأثیرینی کوره‌مدم ! سزك درجهٔ شهرتکز هر کسجه معلوم اولدیغندن ایشته اك نهایت سزه مراجعت ایلدم .

— سویله‌ییکز باقه‌لم خسته‌لککز نه‌در ؟

— کیجه‌لری اویقوم اثناسنده یتاقدن قالقوب کزییورم . قپولری آچوب طیشاری‌یه چیقیورم . بوندن فنا بر علت اوله‌بیلورمی ؟ رجا ایدرم سویله‌ییکز . بوعلتك تداویسی ممکنمیدر ؟

دوقتور براز دوشوندکدن صکره متبسم بر طورایله دیرکه:

— ممکندر . فقط ویره‌جکم رچته‌یی بهمه حال یاپدیررمیسکز ؟

— اکا شبهه‌می وار ؟

— پك اعلا .

دوقتور همان بر کاغد اوزرینه برایکی سطر برشی یازدقدن صکره :

— شمدی بونی « قولد چلیك ودمیر ادواتی فابریقه‌توری

وشركاسی » فابریقه‌سنه کوتوروب اوراده یاپدیره‌جقسکز!
دیه‌رك رچته‌یی ویرر ،

— قادین برنظر حیرت واستغراب ایله دیرکه :

— لکن سز نه یاپیورسکز؟ دوقتور افندی . چلیك ودمیر ادواتی اعمال ایدیلن فابریقه‌ده بنم نه ایشم وار ؟

— بنم ویره‌جکم رچته‌یی بهرحال یاپدیره‌جق دکلمی ایدیکز؟

— ای اما . . .

— (کوله‌رك) ایشته بن‌ده سزی بوعلتدن قورتارمق ایچون اك مکمل دوا نه ایسه انی ویریورم . . .

— نه ویریورسکز ؟

— چلیك ودمیر فابریقه توری وشرکاسی فابریقه‌سنه سزك ایچون اوفق اوفق وسرت تپه‌لی اوفاق برفوچی طولیسی چیوی سپارش ایتدم . . بونی علی‌العجله یاپوب سزه ویره‌جکلر . . . هر کیجه یتاغه یاتمازدن اول بوچیویلردن اوچ درت یمك قاشیغی طولوسنی یتاغکزك اطرافنه دوکوب سرپلیسکز . . . بعدما باقکز کیجه یتاقدن قالقار قالقماز بر آدیم بیله آته بیلورمیسکز ؟ . . .

سود ننه ایله برقیز

ایلك دفعه اولمق اوزره سود ننه‌سیله برابر پارس – جوارنده حیوانات باغچه‌سنه کیدن کوچك برقیزه سود ننه‌سی دیرکه :

— باقکز مادموازه‌ل ! نه کوزل ، نه لطیف، بر آطه طاوشـانی فاملیاسی! آننه‌سی، باباسی، باق! چوجقلری‌ده وار هپـسی بر آراده . . .

بوسوز اوزرینه کوچك قیز دیرکه :

— ایی اما، هانیا سود ننه‌لری نره‌ده ؟ . . .

ذکای اطفال

چوجغك برینك چوروك اولان دیشی آغریمغه باشلار . شدت اضطرابدن متولد آه وانین ایچنده والده‌سی نزدینه شتابان اولور . والده‌سی :

— نه‌ك وار، یاوروم ؟

— دیشم آغریبور آننه‌جکم . هم پك زیاده .

— قونیلان علاجك فائده‌سی هیچ کورلمدیمی ؛

— خیر آننه‌جکم .

— چوروکی‌ده چوق دکلمی ؟

— اوت .

— اوحالده دیشجی‌یه کیده‌لم . اودیشی چیقارتدیره‌لم .

— یوق آننه‌جکم. دیشجی‌یه کیده‌مم. بن آجی‌یه تحمل ایده‌مم

— ای نه یپالم یا یاوروم ؟

— سن شـکر وشـکرلمه چوق یمه ، صـکره دیشـلرك دوکیلور دیمه‌یورمیدك ؟ اوحالده بکا براز شـکر ویر. آغرییان

دیشـمله یـیمیم‌ده اودیش قولایلقـله وکـرپتمسز اوله‌رق چیقیویرسون . . .

چوجغك بوظرافت وذکاسی اوزرینه والده‌ده‌کی حیرت !

بوغولمش بالق

کوچـك قیزك بری مربیه‌سیله برلکده ریختیم اوزرنده کزندیـکی صـره‌ده صـویك یوزنده اولو برباالق کورمسیله مربیه‌سنه دیرکه :

— بوبالق نیچون اولمش عجبا دادیجغم ؟

— بیلمم مادموازل .

— بونده بیلمیه‌جك نه‌وار ؟ غالبا بوغولمش .

برقیزك ذکاسی

ینه برقیز برکون سیر و تنزه اثناسـنده طانیدقلرندن بری سرزنش طریقیله دیرکه :

— قاچ یاشنده‌سکز ، مادموازل .

— والله ایی بیـله‌مم پدرمله طیشـاری‌یه چیقدیغم زمان اون ایکی یاشـنده ، والده‌مله چیقدیغم زمان ایسه یدی یاشنده‌یم .

معلومدرکه قادینـلر کرك کندی وکرکسـه چوجقلرینك سنلرینی دائما سن حقیقیسندن دون اوله‌رق سویلرلر .

قباحتلی چوجق

ینه بوقیز بر کون برقباحتدن طولایی ابونی طرفندن قوری اکمك یمکه محکوم اولور . مربیه‌سیله باغچه‌ده برقبایه اوزرنده اوطوردقلری صره‌ده النده بولنان اکمکك اوزرینه بر آری قونار .

مربیه :

— طور آمان مادموازل . آری‌یی قوغالم . صکره ایصیرر .

— طوقونمه ، طورسون . نیچون قوغه‌جقسك ؟ اوده بیلیور وکورویورکه قوری اکمك ییورم . بوسببله اکمکك اوزرینه براز قاتیق اوله‌رق بال قویمه‌جغنی نه بیلیورسك ؟ . .

ایکی ارقداش

بر اوطه‌ده یاتان ایکی رفیقدن بری صباحلاین ایرکندن اویانور ، کیجه ، بر دفعه اویانمغله بر دها اویوماسی قابل اوله‌ما‌مغله یتاغك ایچنده اوطورر . دیکری ایسه‌دیکی زمان اویانوب تکرار اویومقده ملکه‌سی بولندیغندن بویله بر اندیشه‌ده بولنمامغله برابر رفیقنك عدم ارزوسی اوزرینه مبنی اویقودن اویاندیرلماز .

ایلك اول اویانان (م) بر اراالق رسملی غزته‌لره باقدیغی و بویله‌جه مشغول بولندیغی صره‌ده رفیقی (ص) کوزلرینی آچیه‌رق نیچون بو قدر ایرکن اویاندك ؟ دیر .

— شو غزته‌ده نه کوزل رسملر وار . هله بر لوحه نظر دقتمی جلب ایتدی . (رفیقنك کوزلرینی آچدیره‌رق آرتق

اویومامسی قصدیله) سن کورمدك غالبا؟ آمان پك خوش!

— بیلیرم کوزلدر.

— نه بیلیورسك، کوردکمی؟

— ای صوص به

نیچون صوصه‌یم. آمان آمان شو لوحه‌یه طوغروسی دیه‌جك یوق. هم پك غریب، هم شایان تماشا! ای بوكا دیه‌جك یوق والله. هله بر باق.

— کوزلریمی آچارسه‌م اویقوم قاچار!

— اه اویله ایسه کوزلریکی آچمیه‌رق قونوشورز ها!

— باق اوکا راضی‌یم!...

— پك ایی.

بر مدت محاوره‌دن صکره جانی صیقیلان (م) رفیقنی بوسبتون بیدار ایتمك املیله:

— آمان برادر کوزیکی آچده برکره یصدیغه باق. قوص قوجامان بر بوجك، همان همان یا بورنکی یا قولاغنی ایصیره‌جق والله بویله شی‌ده کورمدم؟

رفیقنك شرندن بیزار اولوب یکانه چارهٔ نجاتی اویانمقده بولان (ص) انجامکار باغیره‌رق وکوزلرینی آچه‌رق:

— صباحدنبرو باش اوجمده طوران قوجامان دیدیکك بوجك سنسك، سندن معجز بوجکمی اولور؟..

بر سرخوش

سرخوشك بری ییقیله‌رق بر سوقاقدن مروری اثناسنده تصلسه برینه چارپار. سرخوشه حدتلنان آدم دیر که:

— کورمیسك به حریف؛ کورمیورمیسك؟

— نه دیمك کورمیورم... شی، بالعکس... بری ایکی کوزییورم.

— اویله درده نیچون راست کلنه چارپیورسك؟

— سنیده ایکی کوردم ده ایکیکزك آره‌سندن کچمك ایسته‌دم...

کلب و کدی شرقی سویله‌یور!

وقتیله پارسده بر کابك قهوه‌خانه‌لرده هرکسله اسقانبیل ودومینو اوینامسی مراق وحیرت عمومیه‌یی موجب اولدیغنی البت تخطر ایدنلر واردر. بر موزیقه‌جینك مالی اولان بر سیاه کدی شمدی اویون اوینایان کابه هنر و صنعت خصوصنده طاش چیقارمشدر.

موزیقه‌جی، کندیسنی (غالوبه) تسمیه ایله‌مش هر کون اوطه‌سنده تغنی ایتدیکی اثناده دقت ایتمشکه کدیده بعضاً سویله‌نن پارچه‌لری کندیسیله تکرار وتطبیق ایدییور. کوزلرنده آثار حلم و سکون وپوستکیسنده نظر ربا بر براقیت مشهود

اولان « غالوبه » دن استفاده‌یی قوران موزیقه‌جی دیمشدر که :
برکلبك یاپدیغی هنر ومهارتی نیچون بر کدی یپامسون ؟

بو فکر وقرار اوزرینه موزیقه‌جی متصل کدی‌یه موزیقه جالار و حیوانی تعلیم ایتمکه باشلار . غالوبه، (آه ! ضیای قرده وسزه نه دیه‌جکم والده‌جکم ؟) کفته‌سیله باشلان ایکی شرقینك بسته‌لرینی تمامیله ضبط و حفظ ایله‌مش و میاولامنی تدریجاً اونوتمشدر. بوده · میاولامنی بوسبتون ترك ایتدی دیمك دکلدر . کونده ایکی ساعت درس آلان کدی مارالذکر ایکی شرقی‌یی اهنکدار بر مقام وطاتلی بر صدا ایله صورت مکمله‌ده میاولایه‌رق ترنم وتغنی ایتمشدر .

بو کبی حوادثه آثار اعتماد کوسترمامك جائز اوله‌ماز . چونکه حیواناتك بر انسان کبی اولمیه‌رق هرشیء تقلیده قابلیت و استعدادلری، خصوصیله آز وچوق حس وذکالری بولندیغی معلومدر .

برکره باشلامش اولدیغی ایشده سعی وثبات کوسترن موزیقه‌جی، تعلیماتنه دوام ایدر . سعینك ثمره‌سنی کوردکجه شوق وهوسی‌ده تزایده باشلار. چونکه (غالوبه) (فاووریتا) اوپراسنك برپارچه‌سیله « آموروزو » نك الك مؤثر بر فصلنی مکملاً میاولایور، دها طوغروسی ترنمساز اولیور . . .

(آموروزو) پیه‌سندن غالوبه‌نك تغنی ایلدیکی پارچه‌یی

اویله سهولت وموفقیتله اوقویه‌ویرمك هر یکیتك خرجی دکلدر بو پارچه تغنی ایدلدیکی اثناده بر وضع مخصوص آلنه‌جق ، کوزلر سوزوله‌جك، صاغ ال قلب اوزرینه قونه‌جق ونار محبتك اوراده ایقاع ایله‌مش اوله‌یغی تأثیرات ارائه اولنه‌جق وکاه شوق ونشئه ابراز ایدیله‌جك وکاه اضطراب واشتکا آثاری کوستریله‌جك . شمدی بونلرك کافه‌سنی غالوبه اجرا ایدیور دیر ایسه‌ك اینانمیه‌جقسکز . حال بوکه حقیقت حال بومرکزده . فرانسز غزته‌لرینك برچوغی یازدی‌که (غالوبه) اسمنده برکدی غایت غریب وموجب حیرت برصورتده اجرای هنر ومهارت ایدیور واوپرا پارچه‌لری ترنمساز اولیور . . . موزیقه‌جی کدیسنی مواجههٔ عمومیه‌ده اجرای هنر ایتدیرمزدن اول تجربه‌ده بولنمشدر . منسوب اولدیغی اورکسترو طاقمنك افرادینی یعنی رفیقلرینی جلب ایدر وبرچای اکرام ایده‌جکنی بیلدیرر . موزیقه‌جیلر بالطبع برچای ضیافتنه اجابت کوسترولر . چایدن صکره (غالوبه) اورته‌یه چیقاریلور . اوپرا پارچه‌لری تغنی ایتدیریلور . موزیقه‌جیلر حیرت وتعجبله دیکلرلر . غالوبه جنابلری ایسه تغنی ایتدیکی صوك پارچه‌نك ختامنده الافرانغه موزیقه‌ده اولدیغی اوزره اوچ دفعه رون رون رون یاپدقدنصکره صاحبنك یتاغی اوجنه کیدوب یاتمشدر . حیوانده‌کی ذکا ، موزیقه‌جیده‌کی موفقیت ! ایکیسنه‌ده دیه‌جك یوق . . .

برنجی پرده

غومبروان، بابتیست، بر مأمور

غومبروان، النده برلوحه بولندیغی حالده چالشمقده بولنان مأموره دقت ایتمکده‌در.

غومبروان

نصل اولدی، بتدیمی؟

مأمور

یالکز چنغراغی محلنه وضع ایتمکدن بشقه برشی قالمادی.

غومبروان (سسلنه‌رك)

بابتیست!

دیب طرفده‌کی قپودن قولتوغی آلتنده صاپلی بر سپورکه بولندیغی حالده بابتیست ایچرو کیرر:

نیچون چاغیردیکز افندم؟

غومبروان

کیردیکك قپونك اوکنده طور واطرافه کوز وقولاق اول!

بابتیست (یرندن قلدانمقسزین کوله‌رك)

هاه! هاه! هاه!

غومبروان

حیوان، نه کولیورسك؟

— مادام، کولوب اوینامقلغمی سویله‌دی.

— دقت ایت. وتنبیهاتمه قولاق ویر. بری کلیر کلمز همان بکا خبر ویره جکسك، آکلادکمی؟

— آکلادم افندم.

دیه‌رك قپونك یاننه کیدر و آرالق ایدرك اطرافی قوللامغه باشلار.

غومبروان (مأموره خطاباً)

ای دیمك بوماکنه‌نك مکملاً ایشلیه‌جکنی تأمین ایدییورسکز؟

مأمور

ارزو بیوریلورسه، برتجربه‌ده بولنه‌بیلورز؟

— یوق، یوق. بوکون اوله‌ماز.

— پك اعلا. فقط هرتجربه‌دن صکره جهازی قپامنی اونوتمیکز.

— آکلاشلدی. آرتق کیده‌بیلیرسکز. کیدرکن کیمسه‌یه کوروندمامکه غیرت ایدیکز.

باتیست

موسیو! موسیو!

غومبروان

ای، نه وار؟

باتیست (الیله صاغ طرفی کوستره‌رك)

بوطرفدن مادام کلیور؟

غومبروان

های الله جزاسنی ویرسون! (مأموره خطاباً) چابوق بو

لوحه‌یی آلکز. وکویا طاقیور طرزنده بولنکز. بابتیست، سن‌ده اورته‌لغی سپور!

ایکنجی مجلس

برنجی مجلسده‌کیلر و مادام غومبروان

دیبده‌کی قپو آچیلور، مادام غومبروان کیرر، اشیك اوزرنده طورر، وکویا مادامك کلدیکنی کورمامزلکدن کلن موسیو (غومبروان)، مدنکاه دقت ایلر.

غومبروان (مأموره)

برپارچه دها کوشه‌یه، صوله، براز دها صاغه. ها شمدی ایو.

مادام غومبروان (زوجنه خطاباً شدتله)

بو نه‌در، بو آدم کیم؟

غومبروان (حیرتله)

وای، سن بوراده‌میدك؟ نه اولدیغنی کوریورسك عزیزم...

— بن برشی کوردیکم یوق. بن سکا بو آدمك کیم اولدیغنی سؤال ایدییورم.

— (تلاشله) بو ... بو ... بو آدم. اوت. چارچیوه‌جیدر ... سنك اسمك کونی (ماکیلار)ك بزه ویردیکی شو لوحه‌یی تعلیق ایتمك ایچون کلدی ...

بو آرالق، مأمور سرعتله صاووشور.

مادام غومبروان (سپورمکده اولان خدمتجی‌یه خطاباً)

اوراده نه یاپیورسك؟ برساعتدنبرو یالکز برصندالیه‌یی سپوریورسك تنبل. هایدی، چیق. (خدمتجی چیقار)

اوچنجی مجلس

زوج و زوجه!

مادام غومبروان:

— دون اقشام ساعت قاچده کلدیکز؟

موسیو غومبروان (ملایمتله)

— آطنایدس، بنم کبی سن ده یك اعلا بیلیرسك . . .

— بن برشی بیلمیورم، سزه قاچده کلدیککزی سؤال ایدییورم؟

— برمعتاد ساعت اونده کلدم.

— یالان سویله‌میکز. کلدیککز زمان ساعت اونی بش دقیقه کچیور ایدی. برده‌ها بندن خبرسز بریره کیتمیه‌جکسکز.

— عزیزم، یك اعلا بیلیرسکزکه هفته‌ده ایکی دفعه غازینوده (ماکیلار) ایله شطرنج اوینامغه کیدرم . . .

— (مخاطبنك سوزینی کسه‌رك) ماکیلار! ماکیلار! دها طوغروسی مادموازل (برنیکت) ایله دکلمی؟

— قطعیاً سزی تأمین ایدرمکه . . .

— آرتق لویرو. یالان سویله‌دیککزده بیلمیورسکز. لکن دقت ایدیکز. موسیو غومبروان! دقت ایدیکز. کوزوم هر آن اوزریکزده‌در. برکره یقالیه‌جق اولورسه‌م . . . (صول طرفده‌کی قپویه قدر کیدر، طورر) بر مادموازل (برنیکت) ایله . . .

آمان یاربی . . نه دهشت ! دیه‌رك چیقار . موسیو غومبروان یالکز قالیر . دیواره وضع وتعلیق قلنمش اولان لوحه دها طوغروسی جهازك لایقیله قونیلوب قونامدیغنی معاینه ایتمك اوزره برصندالیه آلیر وجهاز اوکنده اوطورور .

دردنجی مجلس

غومبروان (یالکزجه)

— ایشته هرکون بو منوال اوزره زوجه‌م ایله آره‌مزده برمجادله برمناقشه‌در وقوعبولور . زوجه‌نك تحکمی آلتنده بولنمق لازم . بش دقیقه اودن آیرلدیغمی . غوغا . قیامت قوپار . تصادفه بعض کره نتایج مشئومه تولید ایدر . دیز لرسه طوغرودر . نزدنده بو قادینله عقد رابطهٔ ازدواج ایلدك ؟ (صاغه وصوله بقار) کیمسه یوق . کیمسه بزی دیکله‌میوریا ! (حضاره خطاباً) باقك حقیقت حالی سزه طوغروجه وبرتفصیل حکایه ایده‌یمده دیکله‌ییکز .

ماکیلار ایله برابر ایدم . احمقك بریدر . ایکی بش سنه‌دنبرو کندیسیله حقوقم واردر . زوجه‌م مرقومی هیچ سومز . سبنی‌ده بیامم . برآی اول ماکیلار ایله بولوارده سیر وتنزه ایلیور ایدك . ناکهان مرقوم بکا صوردیکه : نه یاپیورسك ؟ «بنمی ؟ هیچ ! سن نه یاپیورسك ؟ دیه صوردم . نه جواب ویره‌دیکنی بیله‌مم . لکن شوراسی خاطرمده‌که اسکیمولیاری سیر

وتماشا ایله‌مك اوزره (داقاپاتاسیون) باغچه‌سنه كیتمكه قرار ویرمش ایدك. ایكیمزده برترامواى استاسیوننده طوردق. بخارلی ترامواى كلدی. صیچرایوب عربه‌یه بیندك. ماكیلاره كوشه‌نك برنده بر یر بولوب اوطوردی. بنده بری طرفده بر یره اوطوردم. اما بورایه نیچون اوطوردم، بیلیورمیسكز: صول طرفمده غایت دلبر برمخلوق واردی. سیمای تابناكی بیوك برپچه ایله مستور ایدی. كوچوك آغزی، قرمزی دوداقلری، كوزل كوزلری پچه‌دن پك اعلا كورولیوردی. عربه‌نك حركتندن اون دقیقه صكره قوندوكتور كلدی. غایت صیق بولندیغمز ایچون مشتریلر جیبلرنده‌كی پاره چانطه‌لرینی چیقارمق ایچون مشكلات چكیورلردی. بنم دلبر قومشومده بالطبع عینی مشكلاته اوغرادی. پاره جزودانی چیقارنجه دكین قوجاغنده بولنان فینوسنی طوتمقلق ایچون مرقومه‌نك رأینی استمزاج ایتدم.

ارزوم اسعاف اولندی. فینو یرینی دكتدیردیكندن طولایی ممنون اولمادی. برازخورولداندی. خویسزلق ایتمكه باشلادی. برلحظه راحت طورمدیكه صاحبه‌سنك اسمیله آدرسی محرر بولنان بوغازنده‌كی طاسمه‌ده‌كی لوحه‌یی اوقویه‌بیلدیم.. بیلت پاره‌لری ویرلدی. قومشوم بكا قارشو لطیف ونیم بر تبسم ابراز ایتدی. او لطیف نكاهی آلتنده نه‌یاپاجغمی شاشیردم. مع التأسف بزم مادام غوءبروان جنابلری مدت عمرنده بو درجه لطیف بر عطف نكاهده بولنمامشلردر..

ترامواى بلا توقف يولنه دوام ايدييوردى . ماكيلار ، اولديغى يرده اويومش ، بلكه‌ده رؤيا كورمكده بولنمش ايدى .

دلبر قومشوم ايله محاوره ايتمك ايچون بروسيله آرايوردم. بولدم . ديدمكه :

— شو فينو ، پك كوزل بر حيوان .

— اوح ! اوت موسيو !

ديه جواب ويردى . بو آنده بركره دها بكا قارشو عطف نگاه ايلدى . قابمه صيغميوردم . عكسيلكه باقلكه ، تام بو صره‌ده قومشوم اينمك ايچون ترامواىي طوردیرمق اوزره بيلتجى‌يه بر اشارت ايتمزمى ؟ دوشونمكه باشلادم : نه ياپملى ؟ بوقدر كوزل باشلامش اولان برحكايه‌يى ترك ايتمك ، البته قابل اوله‌ماز . آنكله برابر ترامواىدن اينه‌دم . پك ايى ؛ ماكيلار نه اوله‌جق ؟ ياورى طالعمدن اوله‌جق . ماكيلار حالا درين بر اويقوده بولنيور ايدى . نهايت الامر قرار ويردم . قرارم موجبنجه ، مجهوله دلبرك ترامواىدن اينمسنى متعاقب بن‌ده اينه‌دم . زه‌مزده براز مسافه براقه‌رق آريى تعقيب ايله‌مكه باشلادم . نهايت اقامتكاهنه كيردى . فينوسنك بوغازنده‌كى آدرس طوغرى ايدى .

همان جزدانمدن برقارت دو ويزيت چيقاردم . بنمكى اولمسون ايچون دقتله باقدم . چيقارديغم قارت دو ويزيت يكنم «مكتوبز»ك

ایدی . جواردن بیوك بر چیچك دمتی آلدم . یكنمك قارتی اوزرینه قورشون قلمیله بر قاچ سطر یازی یازوب دمتك آره‌سنه صیقشدیردم . و ترامواییده‌كی قومشومك اقامتكاهنه كوندردم .

ایشته او كوندنبرو هر زمان آنك یانندهیم . یعنی « فانی برنیكت » ك خانه‌سنده ... آكلارسكزیا ؟ . . كندیسی قومرال جاذبه‌لی بر دلبر رعنادر . لكن زوجه‌م (غومبروان) لك نصل اولوبده بو ایشی اوكرندیكنه بردرلو عقل ایردیره‌مدم . احتمال بریسی طرفندن زوجه‌مه اخبار ایدلدم ؟

بو سری آكلایه‌مدم كیتدی . او زماندنبرو زوجه‌م بتون انظار دقتی بنم اوزریمه توجیه ایتدی .

خدمتكارلره امرلر ویردی . بنی تعقیب ایدیورلر ، صیقشدیریورلر . هیچ بر قورتولاق ثمره ویرمیور . چاره‌سز قالدم . بو حركتمدن طولایی بنی تعییب ایتمیكز . كوكل بو !

ایكی جاذبه‌دار كوزلره ، دلبر برسیمایه قارشو قلبم تتره‌دی . سزده محبتی تقدیر ایتمز دكلسكزیا ؟ .

انسان قوجار كوكل قوجامز دیرلر .

صدده كله‌لم : هر طرفدن امید منقطع اولدی . اطرافه مراجعته باشلادم . بر چاره تحری ایدیوردم . تحقیقات ، تعمیقات . . نهایت (فن) نامنده‌كی صاحب هنر و معرفت آوازهٔ معاونتی بكا ایصال ایتدی . دكزه دوشن ییلانه صاریلور !

بزم (فانی برنیکت) ایله بعدما مخابره ایده بیله جکدم . بونکله برابر بو محاوره و مصاحبه دن کیمسه خبردار اولمیه جق ، کیمسه بزی کوره میه جك و سوزلرمزی ایشیده میه جك ! اوح ! نه اعلا ! بوندن اعلا بختیارلقمی تصور اولنور ؟ (آیاغه قالقا رق دیوارده کی جهازی ارائه ایدر و کیزلی قپاغی قالدیره رق غرفه ی کشاده بر تلفون تلنه مربوط بوری یی حضاره کوستره رك :)

— ایشته افندم بولدیغم چاره بو ! تلفون دیدکاری آلت . بونکله برنیکتجکم ایله ایستدیکك قدر قونوش ! بوندن کیمك خبری اوله جق ، کیم ایشاته فرقه وارهجق ؟ . تلفونك براوجی بوراده بزم صالونده ، او بر اوجی ده (برنیکت) لر خانه سنده .. براز اول بر مأمور بو ایشی کوردی . شمدی هر شی حاضر و آماده . لکن زوجه م ایشی بوزه یور .

مع مافیه زوجه م هر کون ساعت دردن بشه قدر سوقاغه چیقیور . بن اوده موقوفم . اما جانمه منت ! عقلم و فکرم بر کره یالکز قالسه مده شو تلفونی بر تجربه ایتسه م . . . آمان تدبیرده قصور ایتمه ملی . یوقسه بتون مساعی محو و هبا اولور کیدر . آرتق بشقه آرامه . .

(بو آرالق بر شمته ایشیدیلیور) غالبا بریسی کلیور ، کندیمزی طوپلاملی . . .

بشنجی مجلس

موسیو غومبروان . مادام غومبروان . لوئیز و ژوستین ، مادام غومبروان ، قپویی یواشجه آچار و بردنبره ایچرو کیرر .

موسيو غومبروان

آی سنميسك سوكيلی زوجه‌م ؟

مادام غومبروان :

— نه او . . تلاش و هيجانده‌سكز ! هم يوزيكزده قيزارمش ؟

— تلاش و هيجانمی ، بنده‌می ؟ ايشته دائما عينی شهره سزی اقناع و قلبكزی تأمين و تطمين ايتمك قابل اوله‌مييه‌جق ، والسلام .

— بو بحثی براقه‌لم . موسيو بيليورميسكزكه يتشمش بر كريمه‌كز واردر . اكر سز وظائف پدرانه‌كزی اونوتديكز ايسه بكا بر آن اول خبر ويريكز . هيچ اولمازسه بن وظائف مادرانه‌می ايفا ايده‌يم . قيز بزم قيزيمزدر . يبانجی دكل .

— مادام غومبروان ! پك حدتليسكز .

— يكننكز هكتور عموجه‌زاده‌سنك كريمه‌سنك يد ازدواجنی طلب ايتمك اوزره بوكون بورايه كله‌جكدر . سزی كوره‌جك وعرض حسيات مافی البال ايده‌جك . بن اول زمان بولنمييه‌جغم .

— نصل ، سن كيده‌جكميسك ؟

— تجاهلكه لزوم يوق . بيليرسككه هركون عينی ساعتده موسيقی درسلرينی آلمق اوزره كريمه‌مزی كوتوريورم . غيبتم هنكامنده بورادن بر يره آيرلميه‌جقسكز ، آكلايورميسكز ؛ اوزريكزده نظارتجی واردر . . .

— یه‌نی‌می شبهه !

— بن ایشمی بیلیرم (خدمتجی « ژوستین » ی چاغیره‌رق) : ژوستین !

ژوستین :

— مادام ؟

— قیزیمه سویله که کندیسنی بکلیورم . هایدی کیت . شاپقه‌سی‌ده کتیر .

ژوستین چیقار . مادام غومبروان :

— تنبیهاتمی ایجه آکلادیکز یا ؟

ژوستین ایله مادموازل (لوئیز) بوصره‌ده ایچرو کیرر :

— کیده‌لیمی ، والده‌جکم ؟

— کیده‌لم قیزم . (موسیو غومبروانه تقربله) هکتورسزه هپسنی آکلاته‌جق . آکا کوره حرکتده بولك .

هایدی قیزم . (ایکیسی‌ده چیقارلر . موسیو غومبروان یالکز قالیر . اللرینی سویجله اوغوشدیرمغه باشلار .

مادام غومبروان قپو آره‌لغندن بو حالی کورور . وسؤال ایدر :)

— اوراده نه یاپیورسکز ؟

— (بوشبهه) های الله جزاسنی ویرسون (آشکاره) شیمدی نه یاپاجغم ، هیچ ؟ . .

— بکا اویله کلیورکه اللریکزی اوغوشدیریور ایدیکز ؟ . .

— اویله‌می ظن ایدییورسك؟ یاربم، انسان ایکی الی بر یره کتیرمسو نمی؟ بویله اولدیغی حالده‌بیله مطلق الی اوغوشدیرمق لازم کلمز یا؟..

— پك آعلا. بن کیدییورم. (قپویی قپایوب چیقار)

موسیو غومبروان:

— اللهه اصمارلادق، عزیزم. آرابه‌یه بنـدیکك صره‌ده دوشمامك اوزره دقت ایت!

آلتنجی مجلس

موسیو غومبروان. بعده هکتور

غومبروان یواشجه دیبـده‌کی قپویه قدر کیدر، کیمسـه بولنمدیغنی کوره‌رك عودت ایدر.

— ای قوزوم! مادام جنابلری کیتدی. حاضراغه باشلاملی، (قپاغنی آچیق اوزره دیوارده‌کی تلفونه طوغرو کیدر. تام بو اثناده یکنی هکتور ایچرو کیرر.)

هکتور

— بونژور، عموجه‌جغم!

— (یواشجه) هـای الله بلاسـنی ویرسون. نه‌ده عکسی وقتده کلدی یا؟ (آشکاره) آ، سنمیسك، یکنم؟ نصلسك اوغلوم، خاله‌کی کوردکمی. اوده ایکی دقیقه اول عموجه‌زاده‌ك ایله طیشاری‌یه چیقدی.

— (یواشجه) عجبا خالهم ازدواجه دائر کندیسـنه برشی

آچدیمی؟ (آشکاره) خیر عموجه‌جغم. کلیرکن خاله‌می کورمدم. بنده کزك سزه معروضاتم واردر آنك ایچون کلدم.

— (مشغول ومتفکر کورونه‌رك) غالبا قولای، قولای بو-رادن کیتمیه‌جك؟ (ساعتنه بقارق) ساعت دردی اون کچیور! یکرمی دقیقه‌ده تجربه اولنور کیدر. (هکتوره خطاباً) بقالم بکا نه دیه‌جکسك یکنم؟ چونکه تسویه ایدیله‌جك غایت مهم بر ایشم وار، و . . .

— البت بیلیرسکزکه عموجه‌جغم، سزی نه درجه سودرم.

— (صبرسزلقله) بونلری کچ یکنم. بیلیرم. بیلیرم . . .

— خاله‌می کذا، عموجه‌زاده‌م (لوئیز) ی کذا . . .

— ای یکی. آ کوزم آکلادق. مرامکی سویله. یوقسه . . .

— (یواشجه) نه‌سی وار عجبا؟ بوتلاش نه؟ (آشکاره) پك آعلا عموجه‌جغم. شی . . . عموجه‌زاده‌م . . .

— سکا براز اول دیدمکه عموجه‌زاده‌ك خاله‌ك ایله طیشاری چیقدی.

— لکن عموجه‌جغم. سوزیمی بتورمکه وقت براقیورسکز؟ خیلی زماندنبرو . . . بن . . . آه، بوقدر مشکل اولدیغنی بیلمزدم . . . قابم . . . بن جاملری قیریورم . . . عموجه‌جغم . . .

— (یواشجه) ای خلط ایدیورسك ! . .

— عموجه‌زاده‌می سویورم. خاله‌م البت سزه بو بابده

معلومات ويرمشدر. كنديسنك بو ايشه وقوفى واردر. كريمه كزك يد ازدواجنى طلب ايدييورم.

— (تلاش وصبرسزلقله) خاله‌كك يد ازدواجنى طلب ايدييورسك، اوينه‌مى؟ پك آعلا. ويرييورم وحسن رضا كوستريورم. الحاصل يكنم، هرنه‌كه ارزو ايدييورسه‌ك اجراسنه موافقت ايدييورم. لكن شمدى كيديكز . . .

— حقكز وار عموجه‌جغم. صيقلديكز هم تشكر ايدرم عموجه‌جغم. تشكر ايدرم. (غومبروانى درآغوش ايتمك ايستر، غومبروان رد ايدر)

— هكتور ينه باشدنمى باشلايه‌جقسك؟

— خير بتوردم عموجه‌جغم، كيده‌جكم.

— تام وقت.

— اللهه اصمارلادق عموجه‌جغم. بنم ايچون خاله‌مى درآغوش ايديكز (دير، چيقار).

يدنجى مجلس

غومبروان . بابتيست

غومبروان:

— آز قالدى. بزم تجربه برهوا اولوب كيده‌جكدى. شمدى تدبير واحتياط لازم. بونك ايچونده بابتيستى چاغيره‌لم. كيمسه طرفندن تصديع وتعجيز ايدلميه‌لم. (خدمتكاره سسلنور) بابتيست .

— كلدم، بوراده‌یم افندم.

— بنی دیكله. صفه‌ده طور. پنجره‌دن سوقاغه باق. كیم اولورسه اولسون، اوه كیره‌جكی زمان درحال كلوب بكا خبر ویره‌جكسك. بونك ایچونده صالونك شوقپوسنه ایكی دفعه الكله اوره‌جقسك. آكلادكمی؟

— اوت افندم. ایش بوكا قالسون! (دیر چیقار)

— نیچون اولدیغنی بیله‌مم. فقط شی . . . بقالم جهاز ایچه ایشلیه‌جكمی؟ اكر . . . بوصره‌ده باتیست صالون قپوسنه ایكی دفعه اوره‌رق ایچرو كیرر.

— افندی.

— نه وار، سویله؟

— كمورجی كلدی. كمور كتیرمش.

— های الله جزاكی ویرسون! آبدال حریف. صالونده نوبتجی براقدم‌دیه بكا بتون سوقاقدن كلوب كچنلری بیله خبرویره‌جك . . . (خدمتكاره) هایدی یریكه كیت. بن چاغیرمینجه كلمه. زوجه‌م كلدیكی زمان همان قوشوب بكا خبر ویر.

— پك ایی افندم. (دیر چیقار)

— شمدی قپاغی آچه‌لم. (برصندالیه كتیره‌رك اوزرینه چیقار. قپاغی آچار. تلفون میدانه چیقار. تام بوصره‌ده تلاشله خدمتكار كلیر.):

— افندی! افندی! مادام ومادموازل عودت ایتدیلر!

— (تلاش وهیجانله) تام صره‌سنده عودت ایتدیلر. ایتمز

اولیدیلر . (دیه‌رك تلفون بوروسنك اغزینی اورتمکی اونوتور . تلاشـله یالکز جهازك تام اولمیه‌رق قپاغنی اورتر . صنداليه‌دن اینر . قپو آچیلور . صاغده‌کی قپودن چیقار . قپویی قپـامغی اونوتیر .

سکزنجی مجلس

(مادام غومبروان . لوئیز . ژوستین .)

مادام غومبروان (سسلنه‌رك)

— ژوستین ! ژوستین !

ژوستین ایچرو کیرر .

— هایدی بزی صوی . نه‌ده یورولدق . تراموای بکله . ایکی ساعت صکره بر آرابه کلیر . آنده‌ده اوطوره‌جق یر یوق . لکن موسیو غومبروان نره‌ده ؟ یوقسه طیشـاریمی چیقدی ؟ (ژوستینه خطاباً) افندینك نره‌ده اولدیغنی بیلیورمیسکز ؟

— طیشاری چیقدیغنی کورمدم مادام . مطلق قابینه‌سنده اولملیدر !

— کیت خبر ویرکه مادام و مادموازل عودت ایتدیلر . کندیسنه سویله‌یه‌جکم وار . (ژوستین چیقار)

لوئیز :

— والده‌جکم نیچون بوقدر پدرمله درشتانه معامله‌ده بولنیورسکز ؟

— لوئيز . هنوز اوكره نه مديككك پارچه‌يى پيانوده تعليم ايت . بنده استماع ايده‌جكم .

— (يواشجه) والده‌مى بويله حدتلى كورديكم يوق ايدى .

— اى نه طوريورسك ؟

— كيديورم والده‌جكم . كيديورم . (دير چيقار) ژوستين :

— ايشته موسيو كليور ، مادام . (چيقار)

طقوزنجى مجلس

(مادام غومبروان . موسيو غومبروان . هكتور)

مادام غومبروان :

— غيبوبتمزده نه‌ياپديكز؟ جواب ويريكز موسيو . اللريكزى ينه اوغوشديرديكزمى ؟

— لكن . . .

— الويرر . يكننكز كلديمى .

— (متفكرانه) اوت . اوت كلدى .

— صكره ؟ .

— صكره ؟ .

— هله باق نه‌قدر دالغين ، كه جواب ويرينه ينه بنم سوزلريمى تكرار ايدييور . . .

— لكن عزيزه‌م . . .

— بوطرفه نه‌دن اويله دقتله باقيورسكز؟ (ديه‌رك زوجنك باقديغى طرفه باقار) آى، بونه؟ بولوحه نه‌دن اويله اكرى بوكرى قونلمش؟

غومبروان شاشه‌ليه‌رق :

— لوحه اكريمى قونلمش؟..

— شبهه‌سز. باقكز. (لوحه‌يى دوزلتمك ايستيان غومبروانه دقتله نكران اولور) براقكز. براقكز. سزه زحمت اولمسون بن كندى اليمله دوزلتيرم.

— سن راحتسز اولمه به جانم. رجا ايدرم. معذب اوله‌جقسك. هم يورغونسك. (يواشجه) نه تدبيرسزلك. (صنداليه‌نك اوزرينه چيقار. لوحه‌يى دوزلتوب اينه‌جكى صره‌ده درندن بوغوق بر صدا ايشيديلور).

غائبدن صدا :

— هكتور، اوراده‌ميسكز؟

موسيو غومبروان :

— هاى اه جزاسنى ويرسون. تلفون ايشله‌مكه باشلادى.

مادام غومبروان :

— كيم او؟ برصدا وار. بزدن بشقه بوراده كيم وار؟

— (حيرتله) بر صدامى؟ بريسيمى وار ديدك؟ بن برشى ايشتمدم سوكيلى زوجه‌م!!

— يبانجى بر صدا!

— (یواشجه) مخابره بوروسنك آغزینی اوزنمكی تلاشله اونوتدق. اكرصدا . دوام ایدرسه ، بتدم، محواولدم. زوجه‌مك یانندن آیرلمق لازم . فقط نصل ؟

بوصره‌ده هكتور ایچرو كیرر .

— او عزیز خاله‌جغم سوكیلی عموجه‌جغم .

غومبروان :

— (یواشجه) شمدی قورتلدم . (هكتوره خطاباً) دیكله. چابوق خاله‌ك یانندن اوزاقلاش (لوئیز)ك یدِ ازدواجنی سكا ویرمكدن استنكاف ایدییورم . خاله‌كی بورادن صاو .

هكتور :

— نصل ؟ . .

— اطاعت ایت . . . یوقسه . . .

— پك اعلا . آكلادم. بنی سربست براقكز .

مادام غومبروان :

— بوراده برشیلر كذار ایدییور ، آما . طور بقالم . آكلارز .

هكتور مادام غومبروانه :

— خاله‌جغم . . . سزه . . .

— بكامی ، سویله هكتور ، نه دیه‌جكسك؟ سنی دیكله‌یورم.

— اوح ! لكن بوراده دكل. (بوصره‌ده موسیو غومبروان كندی ایش قابینه‌سنی هكتوره كیزلیجه اشارت ایدر)

هکتور :

— فرضا عموجه‌مك ایش اوطه‌سنده خاله‌جغم .

— بکا سویله‌یه‌جککز اوقدر مهممیدر ؟

غومبروان :

— پك زیاده مهم . . .

مادام غومبروان :

— سز نه‌بیلیورسکز ؟

موسیو غومبروان :

— (شاشه‌لیه‌رق) بنمی . هیچ ؟

— کیده‌لم یکنم . بنی تعقیب ایدیکز ، (کیزلیجه موسیو غومبروانه بقارق) سزی کوزدن غائب ایتمیه‌جکم سوکیلم . (دیر هکتورله چیقار) .

هکتور چیقارق :

— شمدی نه دیملی ونه یاپملی ؟

غومبروان :

— اکر بو مغلق ایشلردن تخلیص کریبان ایده‌جك اولورسه‌م ، بیوك موفقیت . . . وقت یوق همان شو تلفونك بوروسنی قپاملی . (لوحه‌یی قالدیروب بورونك آغزینی قپایه‌جنی صره‌ده مادام غومبروانده ایچرو کیرر)

مادام غومبروان :

— او نه ؟

غومبروان :

— ایشـته ایشك نهایتی . آرتق راحت ایم . (دیه‌رك چیقار)

اوننجی مجلس

مادام غومبران . هکتور

هکتور

خاله‌جغم . امین اولکزکه بو خیرلی برایش ایچوندر .

مادام غومبروان

کافی . بو آقشام عموجه‌کزه سویلرم ارتق کیده‌لم . اوکله طعامنه قالیرسکز دکلمی ؟

— محظوظیتله خاله‌جغم .

— (صاغه وصوله بقارق) شمدی کوریله‌جك ایش بو : دیر ، چیقار .

—

اون برنجی مجلس

(موسیو ومادام غومبروان . هکتور)

هکتور یالکزجه :

— براز اول عموجـه‌ملك ، زوجه‌سـنك یانندن تباعد ایتمکلکم ایچـون ویردیکی امرك سببنی بر درلو آکلایه‌مدم . نه‌یاپدم ؟ نیچون حقمده بودرلو بر معامله اختیارایدی ؟ (کوله‌رك)

آدم سن‌ده شمدی بونی دوشونمکه لزوم یوق . یارین صوك بر اکلنتی‌ده بولنه‌جغم . برنیکت‌ده براز بولنه‌جق . ارقداشلر حاضر ایکن اورته‌ده بر انکل وار . بوده پاره . . . خاله‌م ایله براز اول بر عائله قومدیسی اجرا ایتدك . بقالم نه ثمره حاصل اوله‌جق ؟ برپاره‌م اولمدیغنی سویله‌دم . خاله‌م متحسس وسخیدر . بلکه یارین بیکارجه فرانقاره قاووشورم . برنیکت ایله بوصوك اکلنتم اوله‌جق . . . عموجه‌زاده‌مه تقدیم ایتمك اوزره بو آقشام بر چیچك دمتی آلمالی‌یم . (چیقار)

مادام غومبروان

متفکرانه ایچری کیرر :

— برازاول غومبروان بولوحه‌نك اوکنده عجبا نه‌یاپیوردی؟ طور شو لوحه‌یی قالدیره‌لم . . . یوق اولا قپولری قپایه‌لم . . . (دیه‌رك سالونك بتون قپولرینی کلیدلر) (لوحه‌یی قالدیررق :) بونه ؟ بو آنده جهازدن یعنی تلفوندن چیقان برصدا استماع اولنور .

غائب صدا :

— اوراده‌میسکز هکتور ؟ بکا جواب ویریکز .

مادام غومبروان :

— تحفدر . صدا بورادن کلیور . زوجمك قاره‌سنده بشقه کیمسه یوق . طور شوکا بر ایجه بقایم (دیه‌رك تلفونی نظر دقتدن کچیرر) تحف شی . . .

بو آنده ینه غائب صدا :

— صوك دفعه اوله‌رق سویله‌یورم؛ هکتور اوراده‌میسڭ؟

مادام غومبروان :

— هکتور ! لکن بو اسم ایلروده بڭا داماد اوله‌جق آدمڭ اسمی! نه یاپملی؟ جواب ویرەلم . بقالم نه ظهور ایده‌جك؟ (آغزینی تلفونڭ بوروسنه یاقلاشدیره‌رق :)

— اوت ، بوراده‌یم !

صدا :

— بنی کورمکه نه زمان کله‌جکسکز ؟

مادام غومبروان :

— نه جواب ویرملی؟ (بر لحظه تفکردن صکره) یارین.

— یوق، یارین اوله‌ماز. بوله‌مم.

— او حالده ایرتسی کونی.

— پك آعلا. سزی بکلیه‌جکم. آدیو، سوکیلی دوستم . . .

— (کندی کندینه) بن بوندن برشی آکلایه‌مدم . لکن حقیقت حالی اوکره‌نه‌جکم . لکن ارتق وقت ضایع ایتمکه کلمز . لوحه‌یی محانه قویه‌لم. بکلیه‌لم. (لوحه‌یی قپاتیر، برقناپه اوزرینه اوطورر)

موسیو غومبروان کیره‌رك :

— الحاصل بوله‌میه‌جق بر السلام . های شیطان های. عجبا شیطانمی آلدی کوتوردی ؟

— نه آره‌یورسکز ؟

— توتون طبقه‌سی. براز اول الیمده ایدی. غائب ایتدم.

— صکره آره‌یوب طبقه‌کزی بوله‌بیلیرسکز. شمدی اوطوزده براز کوروشه‌لم. (غومبروان بر صندالیه آلوب زوجه‌سنك یاننده اخذ موقع ایدر) یکنکز بکا بر شی سویله‌دیکه سزدن صاقلامق ایجاب ایتمز. بیلیرسکزکه هکتور سزك الك یقین اقرباکزدندر. ثروتی ده یوقدر. قیزیمزك سعادتحالی ایچون هکتوره بر ثروت احضار ایتملی‌یز. ظن ایدرسه‌م هکتور ناموسلی، فعال بر چوجقدر.

— فقط...

— عجله ایتمیکز. دهاسی وار. یکنکزك بر امر خیر ایچون بیك فرانقه احتیاجی واردر. متصل بونی دوشونیور. روایتنه کوره سو ننه‌سنك زوجی بر مردیواندن اینرکن دوشوب ایکی قولنی قیرمش... بو سببله سود ننه‌سی احتیاج عظیم ایچنده بولنیور ایمش.

— اکر صحیح ایسه، صحیحدن بر امر خیر اوله‌جق؟..

(بو صره‌ده النده چیچکلی دمتی اولدیغی حالده هکتور ایچرو کیرر)

مادام غومبروان:

— ایشته کندیسی ده کلدی.

بو صره‌ده غائبدن صدا ینه ایشیدلمکه باشلار:

— هکتور، هکتور. برکله. بکا جواب؟

هکتور (کندی کندینه)

— وای جانم یاندیغم به. بن بو صدایی طانیه‌جغم اما . . .

موسیو غومبروان:

— غریبدر. بن بو بورونك آغزینی قپامامشیدم یا؟

مادام غومبروان (یواشجه):

— ایشته ما کنه ینه باشلادی. فقط نچون عجبا هر زمان هکتور اسمی یاد اولنیور؟ (آشکاره غومبروانه خطاباً) موسیو بودفعه بو صدایی انکار ایده‌میه‌جکسکز یا؟

موسیو غومبروان یواشجه هکتوره:

— صدانك چاغیردیغی هکتور سن اولدیغکی سویله . یوقسه قیزمله اوله‌جق ازدواجده، ایستدیکك بیك فرانقده یاتار . . .

(هکتور خاله‌سنه طوغرو ایلرولیه‌رك):

— خاله‌جغم. بوهکتور بن ایم.

— نصل چاغیریلان سزمیسکز؟ نردن و نصل اولوبده سزی چاغیریورلر؟

(موسیو غومبروان یواشجه هکتوره):

— تلفون ایله.

هکتور خاله‌سنه خطاباً:

— تلفون ایله.

مادام غومبروان :

— اوح! آكلايورم. طوريكز اولا . . . (ديه‌رك لوحه‌يه طوغرو ايلرولر)

غومبروان تلاشله كندى كنديته :

— هاى شيطان هاى. اورايه نه يابمغه كيدييور؟

مادام غومبروان :

— بو نه‌در؟

غومبروان:

— پارتى‌يى غائب ايتدك . (يواشجه هكتوره) جواب وير . بو تلفوندر.

هكتور :

— بو تلفوندر، خاله‌جغم.

— لكن بو قادين صداسى؟

غومبروان هكتوره يواشجه:

— سويله‌كه بوقادين مترسم (برنيكت) در.

هكتور كندى كنديته :

— واى جانم‌به. بزم عموجه هپسنى بيليور. برنيكت ايله اولان معامله‌مى نره‌دن خبر آلمش؟ (بعده مادام غومبروانه خطاباً:) خاله‌جغم حقيقت حالى سويله‌يه‌جكم. سزدن كتم واخفايه لزوم نه؟ بنى عفو ايديكز خاله‌جغم. عذرم، قباحتم يوق دكل. بونى معترفم. كنجلك وجهالتله (برنيكت) اسمنده بر قيز ايله

الفت پیدا ایله‌مشدك. لکن تأمین ایدرمکه قابم. حرکاتم صافیانه وناموسپروانه‌در. شمدیکی حالده توجهکزه لایق ایم. کنجلك خطاسی، عفو ایت . . .

غومبروان کندی کندینه:

— رؤیامی کوروپورم. بوقسه صحیحدن قوتلدیمی؟ (یواشجه مکتوره) برنیکتك جداً دوستکز اولدیغی صحیحمیدر؟

— مع التأسف عموجه‌جغم. بنی عفو ایدیکز.

— اولماز شی. بن‌ده ظن ایدییور ایدمکه . . . برنیکت بنم دوستمدر؟ آه قادینلر . . . قادینلر . . . بکا بو بر درس عبرت اولدی . . .

مادام غومبروان:

— ای سویله بقالم موسیو غومبروان جنابلری! بوکا نه دیه‌جکسکز؟ پالطوکزك جیبنده بولمش اولدیغم بومکتوب نه‌در؟ مکتوبك پالطوکزك جیبندن چیقمامش اولدیغنی ادعا ایده‌بیلیرمیسکز؟

— (حیرتله) بنم ایچون برمکتوبمی؟

— اوت اقرار ایدییورمیسك؟

— طور افندم. بر مکتوب بولدك اویله‌می؟. شمدی آکلادم. غایت ساده برشی. سن‌ده آکلارسك یا؟ (کولنکه چالیشیر)

— الحاصل؟

— الحاصل . (كندی کندینه) شمدی نه دیملی ؟ اللهم . بو ماکیلارکدر.

مادام غومبروان وهکتور بر اغزدن:

— ماکیلار!

موسیو غومبروان:

— ماکیلاری بیلیرسك. چنکون غازینودن چیقیور ایدك. یاکلشلقله بنم پاردهسومی کیمش. بنده فرقنده اولمدم. صکره ماکیلار بنم پاردهسوم ایله کلدی. شبههسز بو مکتوبده اونك پاردهسوسندن بنم پاردهسومه . . . . . کوریبورسك یا؟ نه قدر سادی وعادی برمسئله. برسهودن عبارت . . .

مادام غومبروان :

— بوطوغرومی اوقتاو ؟ بنی آلداتمیورسك دکلمی یا؟

— بوقابلمی ، آطنایيس؟ !

مادام غومبروان هکتوره خطاباً:

— موسیو، حرکتکز شایان تقبیحدر !

غومبروان:

— عزیزم . مستریح اول . آنك جزاسنی سز بکا حواله ایدیکز . (کندی کندینه) آنك اوزرینه بن (برنیکت) دن پك اعلا انتقامی آلهجغم . (آشکاره) ای شو امر خیر ایچون ویریلهجك بیك فرانق نه اولهجق ؟

هکتور:

— بو مبالغه یه احتیاجم یوق. خیر. آلدیغم معلوماته کوره سود ننه‌م برمیراثه قونمش. (کندی کندینه) آه شیطان برنیکت! شیطان بالتازار!

اون ایکنجی مجلس

اولکیلر. لوئیز.

لوئیز:

— اوح! موسیو هکتور!

هکتور، چیچك دمتنی تقدیم ایدرك:

— دلبر عموجه‌زاده‌م. شودمتی تقدیمه مساعده بیوریکز...

مادام غومبروان هکتوره خطاباً:

— دامادم. . .

— قائن والده‌جکم. . .

موسیو غومبروان حضاره خطاباً:

— چوق اوجوز قورتلدم. ینه اسکی حمام طاس. بو ایشده صانکه نه قزاندم. بزم مادام غومبروان جنابلریله تلفونی دکلمی؟ طوغروسی یکنمك طالعنه دیه‌جك یوق. نه ایسه بو وقعه بنم ایچون ای بر درس عبرت اولدی. عادتا قولاغمه آلتون کوپه‌در! ایلك اکلنجه وکنجلك بلاسی . . .

پرده اینر

افندی ایله اوشاق

افندینك بری بر كون رفقاسندن برینه مدعو بولندیغله حمقادن بولنان اوشاغی برابرنده اولدیغی حالده رفیقنك بر ساعتلك مسافه‌ده واقع خانه‌سنه طوغرو یول آلمغه باشلار .

موسم قیش ، هواده فنا بولندیغندن اثنای راهده شدتلی بر یاغمور باشلار ؛ صیغینه‌جق بر محل بوله‌مدقلری كبی ینه یاوری طالعلرندن اولسه كرك آرابه وفیطون كبی بر واسطه‌یه‌ده تصادف ایده‌مدكلرندن ایچ فانیله‌سنه قدر ایشله‌مك اوزره صورت مكمله‌ده ایصلانورلر.

رفیقنك خانه‌سنه مواصلت ایدن افندی اوشاغی چاغیرو وبویله دكزه دوشوبده چیقمش كبی برحالده بولندیغندن خسته اولمق احتمال قویسنی درمیانله درحال اوه كیدوب بر قات چماشیر كتیرمسنی وچابوق اولمق ایچون هر حالده بر آرابه ایله كلمسنی اخطار وتوصیه ایدر.

بر مدت صكره النده بیوك بر بوغچه بولندیغی حالده اوشاق عودت ایدر.

بوغچه‌دن صولر سوزلجدن بوشانیرجه‌سنه آقیور . ایچرو-سنده‌كی چماشیرلر كندی اوستنده‌كندن دها ایصلاق ودها فنا بولندیغندن افندی حدتلنور. اوشاغیله آره‌سنده محاورهٔ آتیه وقوعبولور :

— بو چماشیرلر نیچون ایصلاق به حریف؟

— نه یپایم، کلیرکن یاغمور یاغیوردی.

— بن سکا آرابه ایله کل دیمدمی؟

— آرابه ایله کلدم افندم. برکیرا آرابه‌سی طوتدم.

— اویله‌درده نیچون بوغچه ایصلاندی؟ آرابه‌نك ایچنده‌کی برشیٔ نصل اولورده ایصلانیر؟

— ایچنده دکل افندم طیشاریسنده ایدی . . .

— نصل طیشاریسنده؟

— آرابه‌جینك یاننده! چونکه اورایه چیقدم: بوغچه‌ده اللرمده ایدی . دیرکن شدتلی بر یاغمور باشلادی . وبنی‌ده بوغچه‌یی‌ده ایصلاتدی .

— ای آرابه‌نك ایچنه نیچون بینمدك؟

— امان افندم استغفر الله؛ اویله نصل اولور؟ افندیمه مخصوص وافندیمك بیندیکی بر یره بن هیچ کیررده اوطوررمی‌یم؟ . . .

کوچوك چوجق وفقرا

چوجغك بری والده‌سیله سوقاقده کیتدیکی صره‌ده بر فقیر چوجقدن صدقه ایستر . چوجق النی جیبنه صوقارق بولدیغی اون پاره‌یی چیقاروب فقیره ویرر. بوحالی کورن والده‌سی دیرکه:

— آفرین اوغلوم . هر زمان بویله یاپ . انسانیت وحمیت بویله ایجاب ایدر .

— پکی والده‌جکم . بن جیبمده‌کی اون پاره‌یی ویردم . کل سن‌ده شمدی برحمیت و انسانیت ایله‌ده بکا برغروش ویر .

چوجغك عنادی

درت بش یاشلرنده بولنان چوجغك برینی قرائته باشلاتیرلر. چوجق بردرلو اوقومق ایستهمدیکندن مجازاةً ابوینی طرفندن قوری اکمك ییمكه محکوم اولور. قومشولردن بری برای زیارت کلوبده بو حاله واقف اولنجه چوجغی بر طرفه چکهرك نیچون اوقومق ایستهمدیکنی سؤال ایدر. چوجق جواب ویرمز. مسافر فکرنده مصرانه دوام ایدرك دیرکه:

— ایی یا، بهکوزم نوری. نیچون اوقومق ایستهمیورسك؟ الف بیله دیمك ایستهمیور ایمشسك؟ سببی نه؟

— نه اولهجق؛ برکره الف دیدممی؟ (ب) ده دیدیرتهجکلر؛ اونك ایچون...

— !!!

غائب پاره

یدی سکز یاشلرنده بر چوجق سوقاقده اوطورمش آغلارمش. افندینك بری بو حالی کورمکله چوجغك نزدینه تقربله: نیچون آغلامقده بولندیغنی سؤال ایدر. چوجق جوابه آغاز ایله:

— نصل آغلامیهیم افندم. والدم یکرمی پاره ویرمشدی. آنلری غائب ایتدم.

— ضرری یوق اوغلوم. آل ایشته سکا یکرمی پاره.

دیەرك جیبندن ایکی اونلق چیقاروب چوجغە ویرر. یولنەدوام ایتمکە باشلار.

چوجغك اولکندن دها زیادە شدتلە اغلامقدە بولندیغنی کورنجە تکرار چوجغك یاننە کلەرك:

— نیچون اغلایورسك یا اوغلوم؟

— نصل آغلامیەیم افندم؟ اکر آننەمك ویردیکی یکرمی پارەیی‌دە غائب ایتمامش اولسەیدم، شمدی سزك ویردیککز ایلە تمام قرق پارەم اولەجقدی...

اعمی می، دکلمی؟

دیلنجینك بری برقپونك یانی کندیسنە عادتا مقر ایدینور، دائما یاننده بولندیرمقدە اولدیغی کوپکنك بوغازینە بر لوحە تعلیق ایتمش. بولوحەدە شو سوزلر محرر ایمش:

بن اعمی یم

برصباح ایرکندن دیلنجینك بولندیغی سوقاغە مأمور نوبتجی مأموری دیلنجینك اوطوروب غزتە اوقومقدە بولندیغنی کورمسیلە:

— دیمك سز اعمی دکلسکز؟

— خیر افندیجکم. بونی سزە کیم دیدی. باقسەکز آ اعمی لوحەسی کیمك بوینندە آصیلی؟..

بر كويلى ايله بر حكيم

خسته‌لقدن وجودى ضعيفلنمش، بكزى صرارمش، يو-رومكه مجالى قالمامش، كويلينك برى كنديسنه باقديروب چاره آرامق اوزره بر حكيمك خانه‌سنه كيدر. حكيم خانه‌سنك بر جهتنده بعض مهم و مستعجل ايشلريله مشغول اولديغندن خدمتجيلر خسته‌يى معاينه اوطه‌سنه كوتورولر.

اوطه‌نك ايچروسى يالديزلى كتابلر ايله مملو كوزل بر كتبخانه وعلم تشريح، وحكمت وكيميايه متعلق آلات وادوات ايله مزين اولديغندن جاهل كويلى بر حيرت ايله اونلرك يانته يناشه‌رق برر برر تماشايه باشلار. اوطه‌نك الك مزين محلنده مكمل ومنتظم بر انسان اسكلتى (قديد) دخى بولنمقده ايمش.

كويلو اوطه قپوسنك يانندن بدأ ايله اشيايى سير ايتمكه باشلاديغندن ايچرويه طوغرو ايلروله‌دكجه نهايت انسان قديدينى كورنجه كمال جهلندن بونى حكيم ظن ايدرك قديده خطاباً :

— بورايه باق! شو ضعيفلكمه بر چاره بوله‌لك ديه بن سكا كلمشدم. حال بوكه سن بندن زياده حكيمه محتاج ايمشسك. اكر سنك الكدن بر ايش كلسه ايدى، كندى وجودكى سميرتمك بر چاره‌سنى بولوردك. ديه‌رك اوطه‌دن چيقوب مرديواندن آشاغى اينمكه باشلار. طيشاريده بولنان خدمتجيلر حريفك كيتمك

اوزره اولدیغنی کورنجه قوشوب حکیمه خبر ویررلر. حکیم دیکر اوطه‌دن چیقوب مردیوان باشندن:

— یاهو نره‌یه کیدییورسك؛ کل سنی معاینه ایده‌یم. دیه چاغرنجه حریف برطور بیقیدی ایله باشنی چویره‌رك:

— نافله آی اوغل نافله. اویله آرقه‌که برچوق اشیا آلمغله کوزیمی بویایه‌مزسك. بن سنك چیلاقلغکی کوردم! دیمش.

مستأجر ایله مؤجر آره‌سنده

— باقسه‌کزآ. خانه‌نك طامنی نه زمان یاپدیره‌جقسکز؟

— یقینده!

— ممکن اولدیغی قدر عجله یاپدیرملی. چونکه یاغمور یاغدیغی زمان هپمز اوك ایچنده ایصلانیورز.

— دیمك اولیورکه، شمسیه‌کز یوقدر؟.

بر نکره‌کو ایله آرابه‌جی آره‌سنده

نکره‌کو — بکا باق آرابه‌جی. بورادن بك اوغلنه قدر قاچ غروشه کیدرسك؟

آرابه‌جی — اوچ چاریه‌که افندم.

— اوچ چاریکه‌می؟ چوق ایستدك اوغلوم چوق! هایدی سن آرابه‌یه بین. اورایه قدر بن سنی برچاریکه کتوره‌یم...

پدر ایله اوغلی آره‌سنده

اوغلی، زنکین برقیز ایله نشانلانمش ایسه‌ده ازدواجك ایی اولمیه‌جغندن قورققده بولندینی ایچون پدری دیرکه:

— بدلا. نه‌دن قورقیورسك؟ صانکه بن ازدواج ایتدممی؟ ازدواجمدن برفنالقمی حاصل اولدی؟

— خیر. لکن سنك ازدواجك بتمکنه بر وقتده بکزه‌یه‌مز. چونکه سن والده‌می آلدیغك حالده بن بیابانجی برقیزی آله‌جغم...

اتمکجی ایله زوجه‌سی آره‌سنده

زوجه‌سی — یاهو، اونلر اوجوزلادی. اتمکلرك بهاسنی نه زمان ایندیره‌جکسك؟

زوجی — یوووق! عجله لازم دکل. دها دون اتمك درهملرینی ایندیردك. بوکونده بهاسنی ایندیر! هیسی برکونده اولورمی؟

کنج برکلخان بکی بر بوغاچه‌جی فروننك اوکنده طوره‌رق بریکرمیلك فرلاتوب دیرکه:

— باباالق. شورادن یکرمی پاره‌لك بوغاچه کس بقالم.

— آل اولاد!

— بابا بو نه‌قدر قاس قاتی. یوقسه بوغاچه یاپمغی بیلمیور-میسك؟

— ای اوغل. سن آنا کدن طوغمه‌دن بن بوغاچه یباردم!

— آکلادم بابالق . بوده اول زمان یاپدیغك بوغاچه‌لردن قالمش اوملی ! !

والده ایله چوجق

چوجغك بری بقالادیغی بیوك بر پینر پارچه‌سنی اکمکسز کمال اشتها ایله ییدیکی صره‌ده بوحالی کورن والده‌سی :

— سنی یاراماز ، سنی ! آنی نره‌دن آلدك ؟ هم بن سکا پینری یالکز ییموب اکمکله برابر ییه‌جکنی تنبیه ایتمدممی ؟

— ای اما والده‌جکم . دها دون سن بکا ایکی ایشی بر یرده کورمه دیمه‌دکمی ؟

— ! ! !

بر قادینك جوابی

پارسده فقیر واختیاره برقادین برایکی دانه‌دن عبارت بولنان مرکبلرینی بیوك بر یولدن کوتورمکده ایمش .

محله‌نك کنج و چاپقین مکتبلیلری زواللی قادینه انکل اوله‌رق :

— بونژور ! مرکبلر آنا‌سی بونژور ! (صباحلر خیر اولسون دیمکدر.)

بو حالدن عاجز قالان زواللی قادین آرتق تحمل ایده‌میه‌رك دیرکه :

— بونژور ، چوجقلرم . بونژور !

بر افندی ایله خدمتکارلری آره‌سنده

افندی :

— پیه‌ر ، اوراده‌میسك ؟

— اوت افندم .

— نه‌یاپیورسك ؟

— هیچ افندم .

— جون ، سنده اوراده‌میسك ؟

— اوت افندم .

— نه یاپیورسك ؟

— پیه‌ره یاردم ایدییورم !

— ایشکزی بتوردیککز زمان چیزمه‌لریمی بکا ویریکز ..

بر قادین

پارسده زوجی وفات ایدن برقادین، زوجنك مطنطن بررسم ایله قبرستانه کوتورلدیکنی کوره‌رك شدتله آغلامغه باشلار و « آه زوجم برحیات اولسه‌یدی ؟ . . » دیه فریاد ایلدیکنی کورنلردن بری دیرکه :

— زوجکز برحیات اولسه‌یدی . نه اوله‌جقدی ؟

— چونکه اوبویله مطنطن و مدبدب آلایلری چوق سور ایدی . . . دیمش .

چوجقده‌کی جواب

تکلیفلی، تکلیفسز برطاقم مسافرلر بولنان سفره‌ده اوغلنك عارسزجه یمك یدیکنی کورن والده‌نك جانی صیقیله‌رق یواشجه :

— نیچون اویله عارسزلرکبی یمك ییورسك یا اوغلوم، باقسکا هرکس نصل ییور دیه سکا باقیور ؟

— (باغیره‌رق) اویله ایسه عشق اولسون . بن آنلره باقوبده یمك یمکی اونوته‌جکم یرده آنلر بکامی باقیورلر ! . . .

بر موسیقی شناس

موسیقیشناسلردن موسیو (رامو) قومشولرندن کوزل بر مادامی زیارت ایتمکه کیدر . مادام مندر اوزرنده اوطورمش وکوچك فینوسنی‌ده دیزلری اوزرینه آلمش ایدی .

(رامو) نك ایچرو کیردیکنی کورنجه ، همان ایاغه قالقار وفینویی یره براقیر . فینو ، یبانجی کورمکله حاولامغه باشلار . (رامو) نك جانی صیقیله‌رق کوپکی طوتدیغی کبی پنجره‌دن سوقاغه آتار . بو حالی کورن مادام تلاشله :

— نه‌یاپدیکز موسیو ؟

— نه یاپه‌جغم . اویله اصول وقواعد موسیقیه‌یه مخالف عوعوه‌ده بولنانلرك محلی سوقاقدر . بر موسیقیشناس یاکلش سسلرك یك چابوقی فرقنه وارر مادام ! . . .

— ! ! !

خانه‌ده یانغین

مشاهیر علمادن موسیو (بوده) برکون قابینه‌سنده مشغول بولندیغی صره‌ده برخدمتجی قوشارق کلیر . تلاش وهیجانله مومی‌الیهه دیرکه :

— افندم ، یانیورز . او ، طوتشدی !

— (قیدسزلقله) چابوق کیدیکز . زوجه‌مه خبر ویریکز . امور بیتیه‌یه مداخله ایتمك وظیفه‌مدن دکلدر . . .

امتحانده

حساب امتحاننده :

— یدی کره سکز قاچ ایدر اوغلم !

— . . .

— جواب ویرسه‌ك آ ، اوغلوم .

— . . .

— جانم نیچون سکوت ایدیورسك . برکره دوشون . یدی‌یی سکزه اور ، نه اولور ؟

— اورمق برشی دکل افندم . اوره‌یم . لکن قورقیورمکه آره‌ده غوغا چیقاجق . . .

— ! ! !

برسرخوشك بکله‌مسی

یورومکه اقتداری اولمیوب بر دیواره طیانه‌رق دائما ایلریده بر شی بکلر کبی متمادی بر نقطه‌یه کوزینی دیکه‌رك سوقاغك اورته‌سنده طوران برسرخوشدن نه ایچون خانه‌سنه کیتمیوبده بویله سوقاقده طوردیغی سؤال اولندقده «شمدی بتون دنیا دونیور بنده بزم اوك قپوسی اوکمه کلدیکی وقت ایچرویه کیرمك ایچون آنی بکلیورم» جوابنده بولنمش.

بربدبخت خرسز

خانه‌نك برینه برکیجه خرسز کیرمش. اشیا ارامق اوزره اوطه‌لری طولاشمقده ایکن صاحب خانه ایشدن خبردار اولمغله خرسزك بولندیغی اوطه‌یه کیره‌رك «یاهو! برادر بیهوده زحمت چکیورسك . زیرا سنك شمدی بو اوطه‌ده ارادیغك شیئی بن طوغدم طوغه‌لی بو خانه داخلنده کورمدم!» دیمش.

متهم قیز

اوروپاده قصداً خانه‌سنی احراق ایتمسندن طولایی بر قیز متهماً تحت توقیفه آلنور.

موقع محاکمه‌ده بوجرأتنك سببی کندوسندن سؤال اولندقده جواباً: «بن اطفائیـه الایی ملازملرندن بریسنی سومکده‌یم. متخلق اولدیغی اطوار عالیجنابانه واوضاع دلپسندانه‌سنه حیرانم. مسلکنده‌کی شجاعت و وظیفه‌سـنك ایفاسنده‌کی غیرتی کورمکلکمه قادینلغم مانع بولندیغنـدن حصول امله، خانه‌می یاقمغی بر وسیله عد ایلدم» دیمش.

خرسز یولی

بر کیجه برخانه‌نك باغچه‌سنه برسارق دخول ایدر. خانه‌نك ایچروسنه کیرمك اوزره قپوبی آرار ایکن خانه صاحبی مرقومی کوردیکندن پنجره‌یی آچوب باغچه‌ده کیمك، ونه ایچون طولاشدیغنی سؤال ایلدکده سـارق شاشیره‌رق راست کله بر جواب اولمق اوزره «یولمی غائب ایتدم آنی ارایورم» دیمسی اوزرینه مومی الیه جواباً حلیمانه «اوغلم او یول چیقمز. سوقاق قپوسی هرنقدر حبسخانه‌یه طوغری کیدر ایسـه‌ده بو یولك سـنك ایچون نه درجه‌ده صعب المرور اولدیغنی دوشنمکلکك ایجاب ایدر» دیر.

زیل سسلری

استانبوله ایلك دفعه کلمش و اسقامبیل طاوله و سائره کبی اویونلردن بی‌بهره بولنان طشره‌لینك بری قهوه‌خانه‌نك بریسنه کیره‌رك اسقامبیل کاغدی اوینامقده اولان برقاچ کشی‌یی کوروب

كاغد پارچەلریله نه یاپمقده اولدقلرینی بر دیکرینە صوروبده «اسقامبیل اوینایورلر» جوابنی آلدیغنده تعجبله: «هانیا! زیل سسلری ایشیدلمیور» دیمش.

سودازده

سودیکنك اوزون مدت والهانه قره مدنکاه ایلدیکنی کورن برکنج عاشق تلاشله دیرکه:

— یتیشیر سوکیلم. چوق باقدیکز. چونکه آنی سزه تدارك واعطایه قدرتم یتمز. . .

جواب معقول

مشاهیردن (میلتون)ك کوزلرینه عمی طاری اولور. بونکله برابر اوچنجی دفعه اولمق اوزره کنج وکوزل وفقط غایت تتیز برقادینله عقد ازدواج ایلر.

محبی (لورد بوکنکهم) برکون سرزنش طریقیله شاعره دیرکه:

— زوجەکز حقیقةً برکل رعنادر!

شاعر:

— زوجەمك برکل رعنا اولدیغنی تسلیم وتقدیر ایدیورم، لکن الوانیله دکل دیکنلریله . . .

كوزل جواب

كوزل ومع مافيه خرچين برقادين بركون تووالت اثناسنده زوجنه حدتلنه‌رك ديركه:

— موسيو! صاقينكز. بنی كدردن اولديره‌جكسكز. صكره جنازه‌م سزه بهالی‌يه اوطورر!

بونك اوزرينه زوجی بلا اختيار:

— نه قدر بهالی‌يه اوطورسه‌ده بركره اوطورر. باری تكرار ايتمزآ . . .

بر غاسقونيالينك حدتی

غاسقونياليلر ايله مارسلياليلرك نه درجه مبالغه‌پرور اولدقلری معلومدر. غاسقونيالينك بری بركون بر پارسلی ايله رفيق اوله‌رق بر صحراده كيتمكه باشلادلر. بر آرالق غاسقونيالی رفيقنه ديركه:

— آرقداش چوق بختيارسك.

— نيچون؟

— چونكه بنی حدتلنديرميورسكز؟

— بوندن نه چيقار؟

— نه‌می چيقار؟ بر دفعه بويله يول رفيقمه حدتلندم‌ده درحال بر طرفندن قاورايه‌رق صاللايوب‌ده هوايه

فیرلاتمش ایدم. اوقدر ارتفاعه فیرلاتمشم که اینجه‌یه قدر قوشلر وسینکلر وجودینی ییدی‌ده جیدی یره دوشمه‌دی ! ! !

میخلادیز طاشی

بر آدمك کوزینه کوچوك بر دمیر پارچه‌سی قاچار. چیقاریله‌ماز. درحال بر طبیب جلب اولنور. طبیب، آلات وادواتیله اوغراشدیغی حالده بردرلو تیمور پارچه‌سنی چیقارمغه موفق اوله‌ماز.

بوحالی کورن مرقومك زوجه‌سی درحال چکمه‌ده بولندیردیغی بر مقناطیسی کتیرر وزوجنك کوزینی آچارق میخلادیز طاشی (مقناطیس) قور وبراز صکره تیمور پارچه‌سی مقناطیس طرفندن جذب اولنمغله بوصورتله تیمور پارچه‌سنك اخراجنه موفقیت الویرر. طبیب فوق الحد محجوب وامیدسز بر حالده بولنه‌رق بوحالی کورنجه بلا اختیار:

— به کوزینی سودکلرم، مادامکه سزده بویله میخلادیز طاشی وارده بنی نیچون چاغیردیکز؟ . . دیمش.

ساده‌دل برآدم

برکون ساده دل برآدم پارس عمومی باغچه‌لرندن برنده بر قنابه اوزرینه اوطورر. براز صکره اوکنده‌کی قنابه‌ده اوطوران برکنج قیزك صرتنه بربوجك چیقار. کنج قیز ایله مکالمه‌یه بر

وسيله تحريسيله مشغول بولنان مرقوم بو فرصتدن بالاستفاده همان:

— مادموازل! آرقه‌كزده حيوان وار. دير.

كنج قيز خوف و احترازله يوزيني آرقه‌سنه چويره‌رك ومخاطبني كوره‌رك:

— اوح! عفو ايدرسكز افندي. سزي كوره‌مامشدم! ديمش.

روماتيزمه

بر دائره‌يه مداوم بر كوچك مأمور روماتيزمه‌دن مضطرباً اسير فراش اولور. روماتيزمه اوجاغندن حقيقةً مضطرب بولنان مأمور كوزلرندن‌ده مشتكي بولنديغندن ايكي وبعضاً اوچ كونده بركره هم كوزلريني كوز طبيبنه تسويه ايتمك، هم‌ده خارجده تسويه‌سي صحيحاً الزم اولان ايشلريني كورمك اوزره خانه‌سندن طيشاري چيقمغه مجبور اولور. قلم ارقداشلري بركره مأموري خارجده كورملريله حقنده قيل وقاله باشلارلر. دائره رئيسي بر كون مأموري جلب ايتديره‌رك خسته اولديغي حالده دائما طيشارده كزمكده بولنديغني سويلر، وبو حالك عدم تكرري مقصديله بعض تنبيهاتده بولنور. مأمور ينه خانه‌سنه كلير.

روماتيزمه آغريلري كسب شدت ايلديكندن بيچاره مأمور برهفته قدر طيشاري چيقاماز. ايشلري‌ده يوز اوستنه قالير. هفته‌نك نهايتنده بيك مشكلات ايله دائره‌يه‌قدر كيده‌بيلن مأمور

آمریننك نزدینه کیدر والآن خسته وبالخاصه روماتیزمه اوجاغندن مضطرب ومشتکی بولندیغنی سویلر .
وعلاوةً :

— افندم . کچن کون بورادن کیتدیکمدنبرو یعنی برهفته‌در طیشاری چیقمشمی‌یم ، بنی ینه کورمشلرمی . رفیقلریمه برکره سؤال ایدیکز .

— اوت کورمشلر !

— اویله ایسه افندم . آنلر بنی طیشارده دکل رؤیالرنده کوریورلر . چونکه بوهفته بنده خانه‌کزك سوقاق قپوسنی آشمه‌دم ، دیمش !

چوجغك جوابی

چوجغك بری سفره‌ده بولندیغی صره‌ده نصلسه اوینامقده بولندیغی اویونجاغنی دوشورر. صندالیه‌سندن اکیلوب اویونجاغنی آلیر. تکرار قالقارکن آلتنی سفره‌نك کنارینه چارپمقله درحال اوراده برشیش پیدا اولور. چوجق آغلامغه باشلار. بوحالی کورن والده‌سی دیرکه:

— چورباکی ایچ اوغلوم. چیقندك‌ده غائب اولور. چوجق چوربایی ایچمکه باشلار . چوربا بتدکدن صکره دوشونمکه باشلار. برلحظه صکره والده‌سنه خطاباً دیرکه:

— باق آننه. چیقندی غائب اولمادی. اکر اویله چوربا ایچمکله حقیقةً چیقندی غائب اولمسی لازم کلیدی، بتون دوه‌لرك چیقندیلری غائب اولور ایدی. . .

کباردن بری برکون مسافرلردن تکلیفسز بر ذات ایله اوتوروب خرما یرلر. صاحب خانه یدیکی خرمانك چکردکلرینی احتیاطله مسافرك اوکنه قور. بیوب بتیردکدن صکره «اما اوبون ایشتهادا! نه قدر خرما یمشسك! هله شو اوکیکنده‌کی چکردکلره باق!» دینجه مسافر:

— افندم! سز بندن ده اوبون ایمشسکز که خرمالری چکر-دکلریله برابر یمشسکز. باقیکز اوکیکزده هیچ بر چکردك یوق! جوابیله صاحب خانه‌نك لطیفه‌سنه مقابله ایتمش.

طفیلینك جوابی

طفیلینك بری بر باغچه‌یه کیدر. بش آلتی کشی اوراده اکلنیورلرمش. طفیلی ده یانلرینه سوقیلور. ایچلرندن بری حریفی استثقال ایچون «شو باغچه‌ده بر هفته اوتوروب اکلنه‌لم» دیر. بری ده «پك اعلی اولور. بر هفته‌لك یملر بنم اوزرمه اولسون» دیر. او بری «چالغیلر ده بنم اوزرمه اولسون» دیر. حاصلی هربری بر درلو شیئی اوزرینه آلیر. طفیلی‌یه نوبت کلدیکنده اوده:

— بنده بر هفته بورادن بر یره کیدرسه‌م اللهك لعنتی ده بنم اوزرمه اولسون! دیر.

زوج وزوجه

بارسلی برینك زوجه‌سی بالولردن، مسامره‌لردن هیچ اکسك اولمازمش. برکون دوستلرندن بری آدمجغزه زوجه‌سنك بوحالندن بحث ایله «تنبیه ایتسه‌کزده بویله هریره کیتمه‌سه. کندیسی‌ده سزده لسانه کلیورسکز» دیدیکنده حریف:

— پکی! اکر مادامه اوده تصادف ایده‌جك اولورسه‌م ایلك تنبیهم بواولسون! دیر.

تاتارك مطلوبی

تاتارك [پوسته‌جی] بری یولده برخانه ایمش. خانجی اوتوروب صوغان اکمك یر ایمش. تاتار خانجی‌یه «خانجی! ات، اکمك، یاغ ایسترم. بالدن‌ده خبرك اولسون!» دیجه خانجی:

— اشته صوغان، ایشته اکمك، حالدن‌ده خبرك اولسون! دیمش.

برخسیس

خسیسك بری سوزی صحبتی دیکلنمز اولدیغی حالده یك

چوق سویلرمش . بویله دائمـا کیسه‌سی قاپالی، آغزی آچیق اولدیغنه تعریضاً ظرفادن بری بر کون کندیسنه :

— آلتونلرکی آغزکه آلده دیلکی کیسه‌یه قوی ! دیمش .

بر حکما

حکمادن برینه « دنیاده الك کوچ شی ایله الك قولای‌شی نه‌در؟» دیه صورمشلر .

— الك کوچ شی انسان کندیسنی بیلمك، الك قولای‌شی‌ده خلقه نصیحت ویرمکدر . دیمش .

یکچشم ترزی

مشاهیر شعرای عربدن (بشار) یکچشم بر ترزی‌یه بر لباس دیکدیرمش . صوکره خیاطك ایشنی تحسین یولنده :

— کاشکی بو آدمك کوزلری بری برینه مساوی اولسـه ! دیه‌رك « محتمل الضدین » بر تمنیده بولنمش .

زیارتجی

خانه صاحبی زیارت آرزوسنده بولنان برذات ایله اوشاق آره‌سنده :

مسافر — افندی حضرتلری بوراده‌می؟

اوشاق — اوت افندم، بوراده.

— پکی؛ اویله ایسه، مسافر کلدی دیه خبر ویر.

— فقط افندم...

— نه‌در؟

— افندی بوراده ایکن هیچ کیمسه‌یی قبول ایتمزده..

— اویله ایسه کندیسنک بوراده بولنمدیغی زماننده کلیرم.

سوریجی ایله طبیب آره‌سنده:

طبیب — (سوریجینک کوکسنی دیکله‌یه‌رک) اوه! خسته‌لکک آنه بیلدیکنه کیتمش!..

سوریجی — ایشته انک ایچون کندیمی کوستریورم، یا شونی اشکین برحاله قویه‌مازمیسکز؟

تالیران

مشاهیر رجال سیاسیه‌دن (تالیران) لک مراسمه پك زیاده رعایتی اولوب حتی طعامنده حاضر بولنان مسافرلره طعام توزیع اولنه‌جغی زمان حضاردن هر بریتک رتبه و حیثیته کوره بر احترام ورلدکله اطعمه‌نک جنس و نوعنی توزیعه مأمور اوشاغك اوجه خبر ویرمه‌سنی اصول اتخاذ ایتمش. مثلا سفرده بر اوکوز اتی

كلديكي زمان اوشاق النده طبق اولدیغی حالده و لا برنسه ...
یاقلاشه‌رق :

— پرنس حضرتلری، غایت لذیذ و نفیس بیمرچق اوله‌ن
اوکوز اتندن تقدیم ایتدیکمه مساعده ایله بنده‌لرینی مشرف
بیوررلرمی ؟

صوکره ، صورت مخصوصه‌ده دعوت اولنمش بر دوقه
یاناشه‌رق :

— دوق حضرتلری ، طبقلرینه برمقدار اوکوز اتی قویمق
شرفیله بنده‌لرینی شرفیاب ایدرلرمی ؟

پرنس ایله تکلفسزجه کوروشن برقونته :

— قونت جنابلری ، برمقدار اوکوز اتندن آلمغه رغبت
بیوررلرمی ؟

بردرجه‌یه قدر خانکی عد اولنه‌بیله‌جك بربارونه :
— اوکوز اتی آرزو بیوررمیسکز ، بارون افندی !
ضروری دعوت اولنمش برموسیویه :
— افندم ! اوکوز اتی ایسترمیسکز ؟
پرنسی زیارته کلوبده تصادفاً سفره‌ده بولنمش اولان دیکر
برذاته :

— افندی ! اوکوز اتی .

هیچ لزومی اولمدیغی حالده کان برمسافره دخی ساده‌جه:

— اوکوز.

دیر ایمش.

(تالیران) لك ترجمهٔ احوال سیاسیه‌سنه دائر براثر نشرایدن ادبادن (باستید) ه سفرادن بری «راستکویلق، حقایقجویلق مسلك ادیکز اولدیغی وپرنس تالیران مستهزی. وسوسه‌سی غالب، هرکونه علاقهٔ وفاکاریدن عاری بر ذات بولندیغی حالده ترجمهٔ حالندن بوکا دائر بر اشارت بولندرمامکز مغایر مسلك بی‌طرفی دکلیدر؟» دیدیکنده باستید:

— دیدیککز اخلاقك کافه‌سنی جامع اوله‌رق «پرنس تالیرانك دیپلوماتلق خصیصهٔ مادر زادی ایدی» دیمشدم، بوبابده بوندن زیاده برشی دیمکه حاجت یوق. جوابنی ویرمش.

بر اوقنطه‌ده:

— بکا باق غارسون. بکا برکور ـ دان (دیش قارشدیران هلال) ویر.

— الده افندم. صکره کتیریرم!

مدنیتله وحشت

پارس دارالفنونلرندن برینه مداوم برکنج مکتبلی بر کون پدرینه شویولده بر سؤال ایراد ایدر :

— بابا . مدنیت ایله وحشت آره‌سنده نه فرق وار ویك دیکرندن نه‌صورتله تفریق اولنور ؟

— او ! بویك قولایدر ، اوغلوم . مدنیت ، قارشوسنده‌کی دشمنی آلتی بیك مترودن برکله ایله اولدیرمکدر . وحشت ایسه قلنجله دشمننك بیونی یقیندن کسمکدر ..

بر محاوره

— حقیقةً جانی اوجوز قورتلدی . ایکی فعل قتل ایچون برقاچ سنه‌لك کورك جزاسی ، طوغروسی یا : خفیف برشیدر !

— بن ایسه حکم واقعی تماميله موافق عدالت بولمقده‌یم .

— حالبوکه بن تخفیف جزایی موجب اوله‌جق اسباب مخففه کوره‌میورم .

— نصل کوره‌میورسکز ؟ قاتل والده‌سنی قتل ایدیشی اسباب مخففه‌دن معدود اوله‌مز ؟

مقابلهٔ بالمثل

مشاهیردن (سیر ساموئل قلارق) برکون رفقاسندن بریندن بر کتاب طلب ایدر. ساموئلك رفیقی شویولده بر خبر کوندرر: کتابلریمی اوده‌دن طیشاری چیقارمق معتادم دکلدر. اکر (سیر قلارق) جنابلری آرزو ایدرلرسه بنده خانه‌یه تشریف ایدوب لزومی اولان کتابی اوقویه بیلورلر...

برقاچ کون سکره (ساموئل)ك رفیقی اوجاغنی یاقمق اوزره شدتله بر کوره‌که محتاج اولور. درحال خدمتجیسنی چاغیروب موقتاً کوره‌کنی کتورمك آرزوسیله (ساموئل)ك خانه‌سنه کوندرر. بونك اوزرینه (سیر ساموئل قلارق) خدمتجی‌یه دیرکه:

— کیت افندیکه سویله: کوره‌کمی اوده‌دن طیشاری چیقارمق معتادم دکلدر. فقط اکر افندیکك احتیاجی اولوبده آرزو ایدرسه بنده خانه‌یه تشریف ایدوب ایستدکلری قدر کوره‌کی قوللانه بیلورلر...

خروز اویونی

برکون مشهور آکتور (غاریق) مسخره قیافتنده قبل بر آدمه تصادف ایدر. کندیسنی قدیم بر دوستی کبی عزیز آرقداش دیه‌رك سلاملامسی اوزرینه غاریق دیرکه:

— لكن بن سزی طانیمیورم .

— اوح ! لکن بز بر آرەدە اوینامشدق .

— درخاطر ایدەمیورم . هانکی بیاسدە برابر بولنوب اوینامشدق ؟

— ماشاالله ، درخاطر ایدەمدکمی ؟ (هاملت) اویونندە بن حروز وظیفەسی ایفا ایتمزمیدم ؟...

ایکی آمریقالی

ایکی آمریقالی میانلرندە تحدث ایدن بر منازعە اوزرینە طبانجە ایلە دوئللو ایتمکە قرار ویررلر . ایکی آمریقالیدن بری طبانجەدن یاخود عمومیتلە اولمکدن قورقدیغی ایچون رقیبنە آتیدە صورتی مندرج مکتوبی کوندرر :

« دوئللوکزی قبول ایدەمیەجکم . ایستر سز بنی اولدیرك ایستر بن سزی اولدیرەیم . هرحالدە دوئللویی قبولدە معذورم . چونکە بوندن تحدث ایدەجك فلاکت و مضالت مدهش و بونکلە برابر غیر قابل تعمیر اولەجقدر . سزە شو تکلیفی درمیان ایدیورم : هم جوار اورمانلردن برینە کیدرز ، بر آغاج انتخاب ایدرسکز . بنجە دە فکریمك اشتراکی لازم . بو آغاجدن معین بر مسافەدە اولمق اوزرە هرایکیمزدە اخذ موقع ایدرز . سز آغاجە

طبانجه‌کزی آتش ایدرسکز ، هدفه اصابت ایتدیردیککز حالده بن حقسزلغمی اعتراف ایدر وعفویکزی دیلرم . اکر اصابت ایتدیره‌مز ایسه‌کز سز حقسزلغکزی اعتراف ایدر وعفومی نیاز ایلرسکز ... »

اوغلانمی ، قیزمی ؟

حمقادن برینك زوجه‌سی وضع حمل ایدر . زوجی طیشاری چیقار ، رفقاسندن برینه تصادف ایتمکله دیرکه :

— زوجه‌م برچوجق طوغوردی .

— اوغلانمی ؟

— خیر !

— اوحالده قیزدر !

— های شیطان های ! ! لکن قیز اولدیغنی نه بیلدك ، بوحوادثی بن ایلك دفعه سکا سویله‌دم دیمش .

بر رسام ایله فقیر

اسپانیا مشاهیر رساملرندن بری برفقیری کورر . اللری غایت کوزل وترسیمه شایان اولدیغی ایچون فقیره دیرکه :

— بکا باق . کوزل اله احتیاجم وار . سنك الك فنا دکل

البت بوندن طولانی پارەدە آلەجقسك . لكن اولا الدیکی تە کرە ییقامایسك؟

فقرا الدەکی تنبلەکارە باقلی کە بونك اوزرینە رسامە دونەرك:

— پك ایی آما ، هانکی الیمی رسم ایدەجکسەڭ اوجە خبر ویردە آنی ییقایەیم . بیهودە ایکیسنی بردن ییقامش اولمیەیم !

پارسلك چاموری

پارسلك چاموری مشهوردر . غاسقونیالینك بری دیرکە :

پارسلك چامورینك ایکی فنالغی واردر : بری ، بیاض اقمشە اوزرندە سیاه لکە یاپار . دیکری دە سیاه اقمشە اوزرندە بیاض لکە یاپار . بیلمم کە نصل ونە رنکدە لباس کیملك لازم ! . .

والدەنك نصیحتی

والدەنك بری هنوز کنج بولنان قیزینە برکون شو نصیحتی ویرمش :

« ایجە تخطر ایت کە قیزم ، کنج ونامو سکار بر قیز آزدەم کوردکجە یالان سویلەمامیلدر ! »

غاسقونیالینك بیاناتی

برکنج غاسقونیالی ایلك دفعە اولەرق پارسە کلیر . پارسك

[illegible]

... ایدیلر !

— عجب شی ! بن بو بولک شاتوسنک الکنده بولنمدیغله کندیمی بر [illegible] آخورلرینک آرقه‌سنده‌کی شاتوی کوریبورم ظن ایدییورم . دیمش !

امتحان

طبیه طلبه‌سندن بری امتحانه کیرر :

ممیزلردن بری طلبه‌یه سؤال ایدرکه :

— بر خسته‌یی ترلتمک ایچون نه کبی تداوی و تدابیرده بولونورسکز ؟

— الک مؤثر معرقات اولان ادویه قوللانیرم .

— هانکیلرینی ؟

— فرضا معرقات (ترلتیجی) معطره‌دن چای قهوه‌لرینی استعمال ایدرم .

— اکر بونلر کفایت ایتمیه‌جك اولور ایسه ؟ ..

— او حالده اتر و آنقول مرکباتیله زیوت طیاره قوللانیرم .

— اکر بونلرده بر فائده‌یی انتاج ایتمیه‌جك اولورسه ؟ .

— آنیتمون ویرر و (جامس) و (دوور) لك توزلرندن ده اعطا ایدرم .

— اكر بونلرده برفائده ويرمزسه ؟..

بو صيرده طلبه، زياده سيله صيقلمغه، وارى يرى تر دانه لرى دوكمكه باشلادلر :

— اكر بونلرده برفائده ويرمزسه، صباره كيدين. رغبته بكى موادى ويررم.

— اكر بونلرده فائده ويرمزسه ؟

— اكر بونلرده برفائده ويرمزسه افندم اوخسته يي كتيرر حضوريكزده امتحانه صوقارم ...

عسكرلك قرداشى

فرانسه ناحيه‌لرندن برنده بركويلى ناحيه مديرينك نزدينه كلرك ديركه :

— سنم اون طقوز مدير افندى. قرعه‌مده چيقدى. بو سببله وداع ايتمك اوزره كلدم.

— پك اعلا عزيزم. هانكى آلايى انتخاب ايتديكز ؟

— بو پك سهلدر بشى مدير افندى. برادرم زرق اون التنجى آلايده‌در. بنده قرعه‌مى اولوبده آره صره برادريمه كوروشمك ايچون اون بشنجى آلايى انتخاب ايتدم ...

مادام سوزا

فرانسه مشاهیر نسوانندن مادام دو (سوزا) برای زیارت برینه کیدر . پارسه عودتنده ایمپراطور (ناپولیون) مادامی نزدینه جلب ایدرك دیرکه:

برلیندن عودت ایدییورسکز ها ؛ ای نصل اوراده فرانسزلری سوییورلرمی؟

— اوت ، حضرتاری . فرانسه‌یی وفرانسزلری سوییورلر . فقط کنجلرك اختیار قادینلری سودکلری کبی . . .

فنه‌لون

بر چوق کسان ، مشاهیردن (فنه‌لون) ك اکثریا آرابه‌یه بینمدیکنك اسبابنی سؤال ایتدکلری زمان مومی الیه دیمشکه:

— یایا کیتدیکم حالده بندن دها معروف ودها بیوك آدملره تصادف ایتمکدن قورقدیغم ایچون بویولده حرکت ایدرم . . .

بر ضابطك جوابی

« اسپیره » محاربه‌سنده آلمان ضابطلرندن بری دشمن عسکرندن برینی ید ضبطنه کچیرر . عسکر ، جاننه قیماق ایچون ضابطه

صوك درجه رجاده و رقت ومرحمتی جالب تضرعاتده بولنور. بونك اوزرینه ضابط قیدسزلقله دیرکه:

— حیاتکه دائر بکا برشی سویله‌مه‌ده، بشقه نه ایسترسه‌ك ایسته ... سکا فوق العاده وواسع بر مأذونیت ...

توز شکری!

چوجغك بری چیلکنی یمك ایچون والده‌سندن برمقدار توز شکری ایستر. والده ویرمز. برلحظه صکره چوجق والده‌سنه خطاباً دیرکه:

— آننه! بیلورمیسك، بزم محله‌ده نه اولدی؟

— نه اولدی؟

— کوچوك چوجغك بری والده‌سندن شکر ایستر. آله‌جغی شکرله چیلکنی یه‌جك ایمش. والده‌سی شکری ویرمکدن امتناع ایتمش ... صکره ...

— اما صکره؟ ...

— صکره ... ایرتسی کون کوچوك چوجق قیویه دوشمش ...

موسوی ایله خرستیان

موسوینك بری بر قیویه دوشر. بر خرستیان مرقومی قورتارمق اوزره بر مردیوان تحریسنه باشلار.

موسوی دیرکه:

— خیر، خیر... سنك مهدیوانه چیقدم. بیلمیورمیسك که بوکون جمعه ایرتسیدر...

بونك اوزرینه اموالرینه قدر صوریه باطان موسوی ضروری او کیجه‌یی قیوده کچیرر. ایرتسی کونی موسوینك احوالندن خبر آلمق اوزره رفیقی خرستیان دیر، او کیجه‌یی ناصل کچیردیکنی سؤال ایدر، جواب یرینه موسوی باغیرمالی:

— مهدیوان! الله عشقنه اولسون مهدیوانی کتیر. بیتدم...

— ایه کوستره‌مسون، آرقداش! بیلمیورمیسك که بوکون بازاردر... بر ایش کوره‌مم...

ثباتکار زوجه

اختیار بر زوج خسته‌لنور. بر مدت صکره خسته‌لغی اشتداد ایتدیکه حالت نزعه کلیر. زوجه‌سنی نزدینه طلب ایتدیره‌رك دیرکه:

— قیصقانیلمدن طولایی بن اولدکدن صکره فلان ضابط ایله اولنمه‌جکسك دکلی، زوجه‌جکم، بکا سوز ویره‌بیلورمیسك:

— بوندن طولایی مراق ایتمه قوجه‌جغم، بن ذاتاً بشقه‌سنه سوز ویردم...

بر محاوره

غایت خاشاری اولمسی حسبیله آرتق مکتبلردن هیچ برنده محافظه ایدیله‌مییه‌رك نهایت باباسی طرفندن خانه‌سنده اوقوتدیرلمقده اولان بر چوجق برکون ینه النده کتابلری اولدیغی حالده پدرینك قارشوسنه کلیر.

باباسی بودفعه‌ده اوغلنك درسلریله خیلی مشغول اولدقدن صکره زراعت حقنده معلومات ابتدائیه اولمق اوزره اوله‌جه ویرمش اولدیغی درسلك توسیعی ضمننده برقاچ سؤال دها ایراد ایدر. بر آره‌لق دیرکه:

— الما نه زمان طوپلانمق لازمدر؟

یعنی هانکی زمان الما طوپلانمسنه دها مساعددر؟

— باغچوانك برطرفه‌صاوشوب کیتمش وکوپکنك‌ده بر آغاجه باغلی بولندیغی زمان بالطبع دها موافقدر.

بر پدرك مهم بر کشفی

سرخوشلقدن کندیسنی طوپلایامیان بر پدر کچنلرده بر کون احبابندن برینه تصادف ایدر. دیرکه:

— بوکونلرده مهم برشیء کشف ایتدم.

— نه‌در باقه‌لم؟

— بزم چوجغك نه قدر یارامز اولدیغی معلوم یا... برکره باغرمغه باشلایه‌جق اولورسه صوصمق بیلمیور... انسانك

قفاسی پاطلایور... ایشته بوبلایه قارشی مهم برشی کشف ایتدم.

— نه ایمش ؟

— چوجق نه قدر باغیرر ایسه بن آندن زیاده باغروب

حایقیرییورم. ایشته بوپاطردی آره‌سنده چوجق فنا حالده

شاشیروب قورقه‌رق نهایت صوصمغه مجبور اولیور !

برقادینك هدیه‌سی

ییل باشی یورطیسندن ایکی اوچ کون صکره یکدیکرینه

تصادف ایدن ایکی آرقداش آره‌سنده شو یولده بر محاوره

جریان ایدر :

— آرقداش !.. بو سنه ییل باشی یورطیسی مناسبتیله

زوجه‌ك سکا نصل برهدیه ویردی ؟

— ای برشیٔ ویردی.. حال بوکه بن آکا بویله بر هدیه

ویره‌مدیکمدن طولایی حقیقةً متأسفم !

— نه ضرری وار ! سن‌ده اوکمزده‌کی ییل باشی آکا

ویررسك.

— بن‌ده بو ارزوده‌یم... انشاالله اوکمزده‌کی ییل باشی

زوجه‌مك بویله برهدیه آله‌جغی اولسون؟

— فقط زوجه‌کزك ویردیکی هدیه نه ایدی؟

— سیاه برکوز !

— بو نه دیمك.. سیاه کوز نه اولیور ؟

— كوزمك نه حالده اولديغنى كورميورميسك؟ ييل باشى
كيجه‌سى كنديسنه يكى برفستان آلمديغم ايچون غرتلاق غرتلاغه
غوغا ايتدك...

— اى صكره !..

— صكره بن اكا اوردم .. اوده بكا . . فقط بر آره‌لق !
«— سن بكا ييل‌باشى هديه‌سى ويرمدك ايسه بارى بن سكا
ويره‌يم !» ديه‌رك كوزومه بر يومروق عشق ايتدى. آز قالدى
كوزم پاطلايه‌جق ايدى. بركت ويرسونكه براز كيرويه چكلمش
ايدم. ايشته بو حاله كيردى. سيم سياه اولدى . لكن آله‌جغى
اولسون !.. اوكمزده‌كى ييل باشنده بن‌ده اكا برسياه كوز تقديم
ايده‌يم‌ده كورسون !

بر طالعسز

صوك درجه‌لرده چركين اولمسى حسبيله قاچ قيز ايله
ازدواجه طالب اولمش ايسه جمله‌سى طرفندن يا جواب رد
وياخود :

«سزه زوجه اولمقدن ايسه همشيره‌كز اولمغى دها موافق
بولورم. زيرا سزدن اول برديكرينه سوز ويردم !
زمينده برمقابله كورمش اولان پارسلى بر دليقانلى نهايت
برقيزه دها طالب اولور.
بر مدتده بوكا ملازمت ايتدكدن صكره مقصدينى افهام

ایدوب ازدواجه دعوت ایتمك زمانی حلول ایدر . طالعسز دلیقانلی بودفعه‌ده طالعك کندیسنه یاردم ایده‌جکندن شبهه ایدر ایسه‌ده معشوقه‌سنك بر آزه‌اق کندیسنه دها زیاده کولر یوز کوسترمسندن جسارتنه‌رك آرتق اعلان عشق ایتمکه قرار ویریر .

بر کیجه ینه معشوقه‌سیله بر اشه‌رك حسبحالده بولنور ایکن دلیقانلی دیرکه :

— سوکیلم ... کوزل پولینم ... بنم زوجه‌م اوله‌جقمیسکز؟

— خیر هوبرت !.. مع التأسف اوله‌میه‌جغم !

— (پك زیاده بر هیجان ایله) نیچون اوله‌میه‌جقسکز؟

— زوجه‌کز اولمقدن ایسه ...

— (سوزینی کسه‌رك) همشیره‌م اولمغی ترجیح ایدیورسکز ها !.. رجا ایدرم همشیره‌مده اوله‌یکز .. زیرا شمدی‌یه قدر هانکی قیزك دست ازدواجنی طلب ایتدم ایسه بو جوابی آلدم .

— فقط بن سزه بویله برجواب ویره‌جك دکل ایدم .

— یا نه دیه‌جك ایدیکز؟

— زوجه‌کز اولمیوب ینکه‌کز اولمغه قرار ویرمش ایدم .

دلیقانلی شدتلی بر رعشه‌یه دوچار اولور . هیجانله دیرکه :

— آکلایه‌مدم پولین ... ینکه‌می اولمغه قرار ویردیکز؟

— اوت . حتی بوقراری اجرا بیله ایتدك .

— (بوسبتون شاشیره‌رق) آرتق هیچ آکلایه‌میه‌جغم !.. نصل اولدی‌ده بوقراری اجرا ایتدیکز؟

— عموجه‌کز کندیسنه زوجه اولمقلغمی تکلیف ایتمش
یدی. ایشته بوتکلیفنی قبول ایتدیکم ایچون آرتق ینکه‌کز
ولمش صاییلمازمی‌یم ؟

ذکی عاشق

میس فیلرتی برکون اوطه‌سنده اوطوروب ال ایشلریله
شغول ایکن خدمتجی قیز پك زیاده برتلاش ایله ایچرویه‌کیرر.
خدمتجینك بوتلاشی میسی‌ده شاشیرتر. بوده هیجانله‌دیرکه:
— نه اولدی... نه وار؟ چابوق سویله !
— آه میس نه دیه‌یم.. هانیا ایکیسندن برینه ازدواج
وعدنده بولنمغه مجبور اولدیغکز دایقانلیلر یوقمی ؟
— ای... وار... نه اولمش؟
— ایکیسی‌ده کلمش.. ایکیسی‌ده بوراده...
— (بسبتون شاشیره‌رق) آمان نره‌ده...
— صوفه‌ده . . . ایکیسی‌ده بری برینی طانیمیورایسه‌لرده
نصلسه بوراده بردنبره تصادف ایتدیلر . . .
— (اللرینی اوغوشدیروب) شمدی نه دیه‌جککز؟
— اویله یا... شمدی نه جواب ویره‌جککز؟.. ایکیسنی
بردن قبول ایتمکدن ایسه...
— ایکیسنی بردن باشمزدن صاووب بر اوچنجی طالب
ظهورینه انتظار ایتملی‌یز !..

— آمان مادموازل !. بو نصل اولور؟

— پك اعلا اولور. مادام كه بونلرك ایكیسیده بورانده یكدیكرینه تصادف ایتدیلر. آرتق اولهماز...

خدمتجی قیز برمدت چرپندقدن صكره دیركه:

— اپی اما شمدی بن بونلری نصل صاوهیم؟.. نه دییهیم؟..

— بن سكا اوكرتهیم... (براز دوشوندكدن صكره) پدرمك برقار ایبونده اولانجه ثروت و سامانی غائب ایلدیكی جهتله ایكی كوندنبری آغلایه آغلایه كوزلرمه قره صو اینهرك اوطهمده یاتقده اولدیغمی و هیچ بركیمسهیی یانمه قبول ایدهمیهجكمی سویلرسك.

میس فیلرتی بو سوزی سویلیوب خدمتجیده:

— هاه.. بریلانی اپی بولدیكز.. بن شمدی ایكیسنیده دفع ایدرم! دیهرك طیشارویه فرلایهجغی صرهده همان قپو آچیلور.

ایكی عاشقدن یالكز بری اوزون شاپقهسنی النه آلمش وردینغوتنك اوكنی ایلیكلهمش اولدیغی حالده برطوراحترامكارانه ایله ایچرویه كیروب برلره قدر اكیلیر.

خدمتجی ایله میس فیلرتی دوچار اولدقلری حیرتدن عادتا طونمش كبی قالیرلر.

ذكی عاشق معشوقهسنی بو صورتده سلاملادقدن صكره دیركه:

— پك بیهوده بر زحمتده بولنمقدن سزی قورتارمق ایچون آرتق مساعده کزی استحصال ایتمکسزین ایچرویه کیردم میس!

— نصل زحمت؟ آکلایه‌مدم؟ . .

— خدمتجیکز واسطه‌سیله بوراده ترتیب ایلدیککز بریالان ایله بنی بورادن صاومق زحمتندن سزی و خدمتجیکزی قورتاردم ...

— (کوله‌رك) فقط بز یالکز سزی دکل، یعنی بر کشی‌یی دکل ایکی کشی‌یی بردن صاومنی دوشونیور ایدك.

— اوحالده سزه دها بیوك بر خدمتده بولنمش اولدم.

— نه کبی خدمت؟

— دیکر عاشقکزی بن دها اول بورادن صاودم..

سز بویله بریالان اویدیرمقله مشغول ایکن بن‌ده بوراده تصادف ایلدیکم دیکر عاشقه:

« — واه واه... پك زیاده تأسف ایتدم... میس فیلرتی‌نك پدری دوچار افلاس اولمش... یکانه وارثی اولان قیزی میس فیلرتی‌ده آغلایه آغلایه مدهش بر کوز خسته‌لکنه اوغرامش.. بن کوز طبیبی اولدیغم ایچون هان شمدی بنی چاغیرتمشلر ... معاینه ایده‌جکم!!

دیدم. مکر دیکر عاشقکز اوقدر بدلا بر حریف ایمش که بنم بوسوزیمی جدی ظن ایدرك شاپقه‌سنی آلیر آلماز آرقه‌سنه بیله باقمقسزین :

— بن برپاره‌سز قیزی نه یپایم ؟

دیه‌رك فیرلادی کیتدی. سزده بوراده حالا تلاش ایچنده ایدیکز.. سزی نه قدر سودیکمی شوندن آکلایکزکه هرسوزه درحال آلدانوب قانان بربدلادن قورتلمه‌کزه سبب اولدم .

میس فیلرتی :

— تشکر ایدرم !

دیه‌رك باشنی اکدکدن صکره ذکی عاشق حیرت و هیجانی حالا زائل اولمامش بولنان میس فیلرتی‌یه قولنی ویرر اوده قبوله مجبور اولور .

— هایدی مساعده بیورکزده دیکر بر اوطه‌یه کیدرك هم کوزلریکزی هم‌ده برمدتدنبرو عاشقلریکزدن هانکیسی ایچون دوچار خلجان اولدیغی بیلمه‌مین قلبکزی معاینه ایدیم‌ده اکا کوره بر رچته ترتیب ایده‌یم ! دیه‌رك شدت محجوبیتندن یناقلری قب قرمزی اولان قزجغزی دیکر براوطه‌یه چکوب کوتورر.

بر والده‌نك محجوبیتی

کلن مسافرلری برر برر قپودن صاومق ایچون کندیسنك خانه‌ده بولنمدیغنی یدی سکز یاشنده‌کی اوغلی واسطه‌سیله مسافرلره سویلتمکی اعتیاد ایتمش اولان بر قادینك بر کون ینه قپوسی چالنور.

قادین ینه اوغلنه :

— تاللی .. قوش قپوینی آچ .. اگر مسافر ایسه آننه‌م اوده یوق، دی.

دیه‌رك اوغلنی سوقاق قپوسنه صالدیرر.

چوجق قپویی آچار. بر مسافر دها !. آلدیغی امر معلوم یا. أصلا تردد کوسترمکسزین دیرکه :

کیمی ایستیورسکز ؟

— والده‌کز بوراده‌می؟

— خیر اوده یوق..

— نره‌یه کیتدی؟

— بر از چارشویه کیتدی .. ایشی وار ..

— عجبا نه زمان کله‌جك؟

— (ایچرویه طوغرو دونوب) آننه ! شمدی نه دیه‌یم؟ « آننه‌ك نه زمان کله‌جك؟ » دیه صورییور ...

بر طبیبك جوابی

بر طبیبه دقتسزلك و یا تجربه‌سزلك اثری اوله‌رق وفاتنه سبب اولدیغی خسته‌لرك کیفیت وفاتلرندن طولایی وجداناً حاصل اولان مسئولیته قارشو نه ایله متسلی اوله‌بیلدیکنی صورمشلر. جواباً دیمشکه :

— نه ایله متسلی اوله‌جغم؟ اولو یقایجی، کفن صاتیجی، مزار قازیجی کبی بر چوق‌ده دعاجی قازانمش اولمغله ...

اهل کیف

بر مجلسده اهل کیف اولانلرك الك سمیحی هانکیلری اولدیغنه دائر بحث ایدیلیردی . بو بحثده حق مسابقه‌یی هیچ کیمسه آفیون تریاکیسیله توتون تریاکیسنه ویرمدی . زیرا دینلدیکه :

— هیچ سزده سخاوت اولورمی که بر کیمسه « پوه ! » دیه‌جك اولسه « آفیونمی چاتلاتدك ! » دیه قیامتلری قوپاریرسکز . بر کیمسه توتون کیسه‌کزه ال طوقوندیره‌جق اولسه جانکز صیقیلوب دریغ ایتمکه چالیشیرسکز .

اوته طرفدن اسرارکش کندی صنفلرنده سخاوت اولدیغنی ادعا ایدنجه دنیلدیکه :

— سزده سخاوت یوقدر . فقط اسرار ملو نارکیله‌کزدن هیچکز تنفس ایده‌بیلیرسکز .

انفیه تریاکیلری سخاوت خصوصنده حق مسابقه‌یی قازانمغه تقرب ایدرلرسه نه‌دیرسکز ؟ بونلردن بری دیدیکه :

— افندم ! بز انفیه‌مزك محفظه‌سنی هر اهل کیفه کمال محبت و نزاکتله تقدیم ایدرز . حتی انفیه‌یی محفظه‌نك بر طرفنده کومه‌لیجه وتوزی طوپراغی آشاغی‌یه ایتوب قسم اعلاسی اوستنده تولنمسی ایچون اوچ پارماغمزله محفظه‌یه « شاق ! شاق ! » اوروب قپاغنی آچیق زحمتنی‌ده آلماسیچون محفظه‌نك قپاغنی‌بیله آچارده اویله تقدیم ایدرز !

فی الواقع انفیه تریاکیلرینك بو نزاکتی و سخاوتی جمله طرفندن تصدیق ایدلمکله طاورانلمش ایدیسه‌ده اوجه قیزدیرلمش اولان بر آفیونی انفیه تریاکیسنه دیدیکه :

— بو جانم، سزك اکر امکزده بر یکزده . بر کز دیکر کزه انفیه تقدیم ایدرسه او دیکری ده اوکننه عرض مخنطه ایدر.

واقعه شو ملاحظه عموم جانبندن تصدیق اولنمشیدی. بو صره‌ده بنت العنب مراقلیسی اولان بکری خم نشین سوزه قاریشوب دیدیکه :

— سخاوتمی؟.. بز بولوردکن سخاوت هانکی اهل کیفده بولنورمش؟ بز بر قدحك شیئی قبول ایتدیرەبیلمك ایچون نه‌قدر یالوارر یاقاریرز. «خاطرم ایچون» یاخود «سودیکك باشی ایچون» کبی تدلرله بیکی بر پاره‌ده... بز اکرامزی ایتمنده سخاوتمزی کوسترمك ایچون انسانی تهدید بیله ایدرز. «یا ایچرسك، یا اوستنه دوکرم!» واد یلرینه قدر وارپرز.

حضار طرفندن بر آلقش ایله حق تقدم بکری بابایه ویرلدی.

بکار بر دایینك تجربه‌سی

یاخود

بر ساعتده بر چوجق نه یاپیلور؟

بکار بر دایی . . اوت . . هنوز تأهل ایتمدیکی و اولاد صاحبی اولمدیغی جهتله اولاد محبتی نه اولدیغنی ده هنوز حس

ایتمامش کنج بر دایی تصور ایدیکزکه فامایاسی خاقی مجتمعاً بر یره مسافرلکه کیدوب هنوز اوچ یاشنده‌کی یکنی‌ده کندیسنه براقشلر ... حتی کیده‌حکاری زمان چوجغك والده‌سی کندی برادری اولان کنج و تجربه‌سز و هنوز اولاد محبتی حس ایتمامش اولان بکار دایی‌یه :

— قرنداشم ! ... آرتق یکنی‌کی سکا امانت براقیورم ... بز بر ساعته قدر کلیرز ... سن ده چوجغه دقت ایدیورز .. النی آتشه فلان صوقمسون .. نردباندن دوشمسون ...

کبی تنبیهلر واخطارلرده ایدلمش !

حال بوکه کنج دایی اورالرده‌می ؟

— سز مراق ایتمیکز .. کاشکی هرکون بنم قدر چوجغه دقت ایتمش اولسه‌کز دها نه ایسترم !

دیه‌رك همشیره‌سنی صاودقدن صکره اوچ یاشنده‌کی یکنی ایله یالکز قالمش . شوقدر وارکه بکار دایی اوته‌دنبرو بر تجربه‌ده بولنمق ایستیور ایمش . کندی کندیسنه :

— اکر بر چوجق بر محلده یالکز قالوب هر درلو حرکاتنده تمامیله سربست براقیله‌جق اولسه مثلا بر ساعت ظرفنده نه کبی شیلر یاپیلیر ... ایشته بونی آکلامق وکورمك ایستیورم ...

دیر ایمش . بو دفعه اوچ یاشنده‌کی یکنی ایله یالکز قالنجه بو فرصتدن استفاده ایچون خیلی زماندنبرو اجراسنی تصور

ایتدیکی تجربه‌یی موقع فعله قویمق ایستدیکندن همان بر کناره چکیلوب چوجغك هیچ بر حرکتنه مداخله ایتمامکه قرار ویرمش و النه آلدیغی کاغد قلم ایله‌ده یکنك بر ساعت ظرفنده نه‌لر یاپدیغنی صره نومروسی ایله قیدایدرك شویلجه بر جدول تشکیل ایله‌مش :

۱ ـ اون بش دقیقه قدر منتظماً تنفس ایتمکسزین متمادیاً آغلایوب حایقردی.

۲ ـ بعده یانمه گله‌رك صاچمی، صقالمی یولمغه باشلادی. اصلا مداخله ایتمدم ایسه‌ده او قدرچوق قیل قوپاردی که مبالغه اولمسون آما اوفق بر منظر یصدیغنی قوپاردیغی قیللر ایله طولدیرمق ممکندر.

۳ ـ آندن صکره صوبانك آتشلرینی قارشدیرمغه مخصوص اولان دمیرینی آلوب دیوارلر ارزینه یاپشدیرلمش اولان یالدیزلی کاغدلری بوینك اوزانه‌بیلدیکی یرلره قدر پارچه‌لیوب کیرلتدی.

٤ ـ بورساندن معمول قیمتدار بر وازونك ایچنه اوطورمغه چالیشور ایکن وازویی قیردی.

۵ ـ ایزیلی اوفاقلی آلتی دزکه یوطدقدن صکره تدریجاً آچیغه باشلادیغی مقرمنك ایپلکلرندن برقسمنی قوپاره قوپاره ییدی.

٦ ـ والده‌سنك دیکیش قوطوسی درونده هر نه وارسه کافه‌سنی صوبانك ایچنه آتدی.

٧ ـ كديى يقالايوب حيوانك قفاسنى زور ايله برقدح ايچنه صوقغه چالشدى ايكن اللرى طرمالانوب قانادى ..

٨ ـ بر اويونجق واغون ايچندهكى چيويى چيقارمق ايچون كوچوك همشيرهسنك بالوندن ياپلمش بيكنى چكيج كبى استعمال ايتمكه چالشديغندن ظريف بيكك قفاسى قوپدى...

٩ ـ قفايهنك اوزرندن آتلاديغى صره‌ده يره دوشدى. و دوشرايكن ايكى قيمتدار وازونىده برابر دوشورهرك قيردى.

١٠ ـ الندن آلمق ايسته‌مديكم بر دكنك ايله ايكى پنجره جامى قيردى.

١١ ـ صوبانك يانده بولنان كمور قطوسنه كيروب آرقه-سندهكى بياض البسه‌يى سيم سياه ايتدى.

١٢ ـ بن بر آرەلق طيشارويه چيقمش ايدم. او اثناده صوبادن دوشوروب اويناديغى آتش ايله خالى‌يى ياقمش.

١٣ ـ قفايه‌نك التنه كيردى. رجل قوانوزنى اوكنه قويدقدن صكره طيشارويه چيقارەمدى.

١٤ ـ بر صندالیه‌نك آياقلرى آرەسنه كيروب صيقشديغندن كنديسنى اورادن چيقارر ايكن صندالیه قيرلدى.

١٥ ـ بر صراحى درونندهكى سودى والدهسنك تركلكارى ايچنه دوكدى.

١٦ ـ والدهسنك كلديكنى حس ايدر ايتمز كنديسنى قار-شولامق ايچون قپويه طوغرو اولانجه سرعتيله قوشار ايكن

نردباندن يوارلاندى. برونى قانايوب البسه‌سنك بر طرفى پارچه پارچه اولدى.»

بكار دايى بو تجربه‌سنى حاوى اولوب بر صورتنى بورايه درج ايلديكمز راپورينى همشيره‌سنه ويرديكى زمان :

— چوجق بوكون پك اوصلى اوطوردى ... يالكز سن كيتدكدن صكره بر آز آغلادى ايسه‌ده صكره صوصدى ... پك كوزل اوينايوب اكلندى ... ايشته هر حركتنى ضبط و قيد ايتدم. اكر چوجغكزك اغلامامسنى اوزولمامسنى ارزو ايدييور ايسه‌كز سزده بو صورتده حركت ايدكز !

ديدى ايسه‌ده زواللى قادينجغز اورته‌لغى بو حالده كورره كوزمز آرتق فنا حاله كيرمش و بر بكار دايى‌يه چوجق تسليم ايتمك قدر بدلالق اوله‌ميه‌جغنى كنديسى‌ده تسليم ايله‌مش ايسه‌ده آرتق ايش ايشدن كچمش ايدى.

خدمتجى قزك نشانليسى

پارسده اورته حاللى عائله‌لردن برى نزدنده خدمتجيلك ايتمكده اولان قزلردن برى نشانليسى ايله آره صره كوروشمك ايچون خانه‌دن طيشارويه چيقمغه وقت بوله‌مديغى جهتله، نشانليسنك هفته‌ده بر ايكى دفعه اولسون خانه‌يه كلمسنه صاحبهٔ خانه طرفندن مساعده ايديلور. فقط خدمتجى قيز نشانليسى خانه‌ده اولديغى زمانده ينه ايشلريله مشغول اولديغندن بركون صاحبهٔ خانه ديركه :

— پولين ! نشانليك بورايه كليور دكلمی ؟

— اوت مادام كليور ! . مساعده ايلديككزدن طولايی تشكر ايدرم .

— فقط او دايقانلی بوراده بولنديغی زمانلر سن ينه ايشلرك ايله مشغول بولنيورسك . ايشلری براز براقده نشانليك ايله قونوش . . .

— (بر طور سادهدلانه ايله) آه مادام ! نه سويليهيم ؟ قونوشمغه وقت يوق كه . . .

— بو نه ديمك ؟ قونوشمغه نهدن وقت بولاميورسكز ؟

— (اوكنه باقوب قزارهرق) نشانلم بوراده بولنديغی مدتجه بر دقيقه بيله بوش قالديغی يوق . . .

— ای . . . نه ياپيور ؟ او نه ايله مشغول اوليور ؟

— قرنتی طوپلورمقله . . . دوكونمز ايچون براز تصرف ايدرك پاره بريكديرمكه مجبور اولديغندن طيشاروده يمك يمهيوب اكثر دفعه قرنتی بوراده طوپلهييور . . .

— اويله ايسه شمدی آكلادم . سن بو حريف ايله كوروشمكه باشلاديغك زماندنبرو خانهمزك مصرفی ايكی قات اولمش ايدی . كونده ايكی اوقه اكمك صرف اولنور ايكن بعض كونلر درت اوقه اكمك آلنمسنك و ديكر مصارفك آره صره ينه بو نسبتده آرتمسنك سببنی بردرلو آكلايهميور ايدم . شمدی آكلادم . . .

قسقانج قیز !

مارسل، شاتویه ممتد اولان یول اوزرنده قیدسزجه یورو-
مکده ایدی. ناگهان، آیاقلری اوکنده متفکر بر الدن دوشمش
کبی کورونن بر یلپازه کوردی. ایپکدن مصنوع بیوك بر کلبك
کبی یلپازه یشیل اوتلر اوزرنده بر وضع لطیف آلمش ایدی.
بو زمانده بر صدا شویله دیدی:

— او، موسیو! پك لطیفسکز، قپوم بوراندن بر از
اوزاقده‌در. یلپازه‌می اوی‌ه قدر کتیررسکز دکلمی؟

مارسل، قارشوسنده لطیف بر سیما کوردی. جاذبه‌پرور
ایکی کوزه، لعلکون لبلره، قرمزی رخلاره، اینجو مثیل بیاض
دیشلره مالك اولان بودلبر قیز سوزلرینه علاوه ایتمشدی:

— یلپازه‌می اورایه قدر کتیردیککز حالده مکافاتنی
کوررسکز!..

دلیقانلی محجوبانه اکیلدی، یلپازه‌یی آلدی، صاحبه‌سنی
سلاملادی انظاریله بو پری‌ناز کترك اقامتکاهنك قپوسنی آرادی.
دوشونمکه باشلادی:

— بو پری، پاریسك مشهور آقتریسی (پولت) در. بوراده
متنکراً بولنمسنده نه معنا وار؟ هر حالده بوراده بر وقعه کذران
ایدییور ... بو یلپازه تصادفی یره دوشمه‌دیمی؟...

بو دوشونجه ایله (مارسل) تعریف اولنان قپویی بولدی.
مردیوانندن چیقدی.

پولت، لطیف سایه‌لر براقان بر طاقك آلتنده بر قناپه‌یه اوطورمشدی.

مارسل، محجوبانه ایلروله‌دی. یاپازه‌یی صاحبه‌سنه تقدیم ایتدی‌ده :

— خدمتکزده بولنمق بنده‌کز ایچون شرفدر مادام !

دیه‌بیلدی.

— تشکر ایدرم موسیو ؟ آ، قیرلـامش اویله‌می، اوح ! نه اعـلا ... الیمدن دوشورمشدم ... ای هایدی بقـالم. اولا اوطوریکز.

شمدی مکافاتی دوشونه‌لم، نه مکافات ایسترسکز ؟

یلپازه‌نك حرکتیله تموجیاب اولان هوای نسیمی (پولت)ك قرال صاچلرینی حرکت ایتدیریور و صاف وقوتلی بر لوانطه رایحه‌سی طاقك هواسنی تعطیر ایلیوردی. شایان حیرت بر حسن و آنه صاحبه اولان بو پری شوخ ادانك قارشوسنده (مارسل) مبهوت اولمش وویره‌جك برجواب بوله‌مامش ایدی. انجامکار شو ایکی کلمه‌یی ایراد ایده‌بیلدی :

— بن بیله‌مم.

— صوسزمیسکز ؟

— تشکر ایدرم، خیر.

— بر سیغاره ؟

— قوللانمم، مادام.

— بر بوسه ؟

كنديني غائب ايتمه درجه‌لرينه كلن مارسل ككه‌له‌دی :

— فقط بو صحيح اولمق اوزره مع‌التشكر ...

— پك اعلا. اولا سكا ليمی ويريورم. شمديلك بوكا قناعت ايت، صكره‌سنی دوشونورز ... مصنع برچفت بياه‌زيك ايله تزيين قلنمش قار كبی بياض. زمين بيلكلر، مارسلك ذاتاً انظار حريصانه و مفتونانه‌سنی جلب ايله‌مشدی.

(مارسل) ك حرارتلی دوداقلری (پولت) ك زمين اللری اوزرينه دوقوندی.

حصوله‌كلن صدا، هوايی اهتزازه كتيردی. پولت ديديكه:

— بو كونلك بو قدر يتيشير !

— لكن يارين ؟

— يارين كوروشورز.

بو لطيف كونك آقشامی مارسل عموجه‌سی (ديديه) نك نزدينه واصل اولديغی زمان غايت بشوش و متبسم اولديغی حالده، همده متفكر ايدی. هر كون كنديسنی قپودن استقباله شتابان اولان و ايری ايكی لطيف مائی كوزلره صاحبه اولان عموجه‌زاده‌سی (ماری) اوراق و ازهار آره‌سنده پرواز ايدن قنادلری رنكلی كلبكلر كبی قوشه‌رق كلدی. و متبسمانه‌ديديكه:

— اوح ! عموجه‌زادده‌م، بوكون نه‌قدر كيفليسك؟

مارسل، متبسمانه جواب ويردی :

— اكن هيچ بر شی يوق عزيزم. جوار اورمانده كزمه‌دن عودت ايديپوردم.

كنج قيز حسياتنی كتم ايده‌مدی. بر نظر استرقابله ديدی كه:

— بوكا ايناندم، مارسل، آشاغيده جوز طوپلايان بابا (فرومانس)، سنك جوارده‌كی شاتويه كيتديكنی و بر قادينله قونوشديغنی خبر ويردی.

— يالاندر.

— يالان دكل! يپراقلر و چيچكلر بر يولی انظار بشردن بر درجه‌يه قدر اخفا ايده‌بيلورلر. بعضاً تصادف بوكبی مانعه‌لری ده برطرف ايده‌بيلور. دوشونكز. مارسل، اويله دكلمی؟

— اكن كوچوك قيز، جانمی صيقيورسك. بوكبی شيلرك سكا عائديتی اولمديغنی بيلميورميسك؟

— بالعكس عموجه‌زاده‌م. بو بنم وظيفه‌مدر. آكلايورميسك سنك بر دها اورايه كيتديكنی طويمق ايسته‌م.

پك اعلا. باريشه‌لم. بر دها اورايه كيتميه‌جكم...

— پك اي، باريشه‌لم. اويله ايسه بنی در آغوش ايت...

*

* *

ايرتسی كونی مارسل، كيمسه‌يه كورونمامك اوزره احتياطله شاتودن ايچری كيردی. برده يابانجی يوق ايدی. فقط شاتونك قپوسی آرالق براقلمشيدی.

(پولت) ی كوردی:

— انصافسز !

— او..! صبرسز دوستم !

طاتلی بر محاوره باشلادی. پولت حقیقت حالی اکلاتدی: بو شاتو غایت اختیار، اول نسبتده صاحب ثروت ویسار موسیو (برتران) نامنده برینکدر. نه چوق سودیکی ایچون بورایه کتیردی. بر الکده عمر کذار اولیورایسه کده ینه پك جانم صیقیلیور. برتران، آرهصره طیشاری چیقار، سن ده هر کون بورایه کلمکی آرزو ایدییورسه‌ك اما، دقت ایدیکز که دوستم، برتران غایت قسقانجدر.

ملاقاتلر تکرر ایتمکه باشلادی. (مارسل)ك اصرار وابرامی اوزرینه هر کون (پولت) ایله کورشمکه باشلادی. لکن کوچوك (ماری) نك انظار حسودانه‌سندن قاچیریوردی. مارسل، بولرینی دوشوندیکی و نظر دقته آلمدیغی نسبتده ماری خفیاً دلیقانلی‌یی تعقیب ایدییوردی.

نهایت بر کون کنج قیز دیدی که:

— مارسل نه آلداتییورسك؟

— نیچون عزیزه‌م؟

— (محجوبانه) بکا بر دها شاتویه کیتمیه‌جکنی وعد ایتمش ایدك.

— لکن کیتمیورم ماریجکم. تجربه ایت.

— بن تجربه ایتدم. بوکونده سنی تعقیب ایتدم. شاتویه کیردیکنی بالذات کوردم. ینه اورایه کیده‌جکسك.

— لكن خير . . .

— اورايه كيتمه مارسل .

— لكن جانمى صيقيورسك .

زواللى قيز حجابندن صراردى . ايلروده برفنالق ظهورى احتمالندن بحث ايتدى . مارسل اموزلرينى قالديرمغله اكتفا ايتدى . مارى‌يى ترك ايتدكدن صكره صولوغى شاتوده آلدى . جريان حالى پولته برتفصيل اكلاتدى .

پولت ديدى كه :

— بندن دها قسقانج ها ؟

— عادتا برچوجق !

هرشى اونوتلدى . عيش وذوقه باشلاديلر . تام بو زمانده شمندوفر استاسيوننده ترندن بكله‌ين پولتك ياوقليسى (برتران) بركنج قيزك كنديسنه طوغرى سرعتله كلديكنى كوردى . كنج قيز ديدى كه :

— موسيو برتران ترندن صرف نظر ايديكز . همان بو دقيقه‌ده اويكزه عودت ايديكز . چونكه برقضا وقوع بولدى ، خسته وار .

بونى ديه‌رك كنج قيز باشنى چويرمكسزين سرعتله قوشه‌رق اقامتكاهنه عودت ايلدى . موسيو برتران ، برلحظه ترددن صكره شاتونك يولنى طوتدى . . . قارئلريمز ، شاتوده كذران ايدن حالى بيلورلر . . .

*
* *

اوچ هفته صکره (مارسل) ی عموجه‌سنك اقامتكاهنه کتیریيورلردی. اثنای صید وشکارده یاره‌لنمش. حقیقت حالده بر دوئلوده جریحه‌دار اولمش. جریحه‌سی خیلی آغیر ایدی. ماری، دلیقانلینك یتاغنه یاقلاشدی. کوزلری یشارمش اولدیغی حالده محجوبانه دیدی که:

— سویله‌یکز مارسل. بنی عفو ایدیيورمیسکز؟

— عفو ایده‌جك نه وار، ماریجغم؟

کنج قیز شدتله آغلامغه باشلادی.

— قابل دکل، اعتراف ایده‌میه‌جکم ... بنی عفو ایتمزسك بن بك فنا برقیزم... سنی اولدیرمك ایستدکلرینه سبب بن ایم... لکن بن بیلمیوردم که . . . اکر سن اولسه‌یدك . . . بن‌ده اوله‌جکدم ... بوکا امین اول ...

— (حیرتله) لکن نه دیمك ایستیورسك ماری. سویله، اکلامیورم.

— (برلحظه ترددن صکره) سنی موسیو (برتران) ه اخبار ایدن بن ایدم ...

— (حیرت واستغرابله) نصل؟ موسیو(برتران) ه اخبارمی ایتدك... نصل...

دلیقانلی دوشونمکه باشلادی. کنج قیزك حقی واردی. دوئلوده جریحه‌دار اولمسی کندیسنه برمجازاة ایدی. مارینك سیمای تابناکنی سماوی کوزلرندن دوشن قطرات سرشکنی کوردی، قلبی هیجانه کلدی.

بو آنده کنج قیز محجوبانه سوریورایدی که:

— اکر بنی عفو ایتدکسه، در آغوش ایت .

دلیقانلی مشتاقانه صاف قیزی آغوشنه آلدی ... بووقعه‌دن صکره مارسل وماری یکدیکرلریله ازدواج ایتمشلردی . اوچ سنه کچمشدر. هرشی اونوتیلور. یالکز شونی اونوتماملی که:

کل آغاجارنده، هنوز کللر نشو ونما بولمه‌دن دیکنلر چیقمغه باشلادیغی کبی کنج قیزلرده ده اکثریا محبتك ظهورندن اول قسقانجلق باشلار. (بیتدی)

نوبتجی ایله شیق بر موسیو

فرانسه‌ده بر روتخانه نوبتجیلرندن برینك یانته سیغاره ایچه‌رك شیق بر موسیو کلیر. نوبتجی دیرکه:

— عفو ایدرسکز افندم. ایچری کیرمه‌دن اول سیغاره‌یی سوندورمه‌کز اقتضا ایدر.

— فقط یازیق اوله‌جق، توتونم پك ایی ایدی!

— ضرری یوق افندم، بکا ویریکز، سز چیقنجه‌یه قدر بن ایچرم.

چیچکجی

دلیقانلینك بری تأهلندن بر کون اول نشانلیسنی آلوب بر چیچکجی مغازه‌سنه کوتورر. آله‌جقاری شیلری آلوبده عودت

ایده‌جكلری اثناده دكان صاحبی كندیلرینی قپویه قدر تشییع ایدرك دیركه:

— امید ایدرم‌كه مادموازل دیكر دفعه سنده بزی اونوتمازه.

بر اوطه‌ده

— بكا بر سیغاره كاغدی ویر.

— آل.

— برازده توتون ویر.

— بیورك.

سیغاره‌سنی یاپدقدن صكره:

— برده كبریت عنایت بیورك.

آرقداشی (كبریتی ویردكدن صكره):

— آرتق سیغاره ایچه‌جك آغزكزدن بشقه بر شی قالمادی.

ایكی دیلنجی

ایكی دیلنجی بر قپویه كلیرلر.

خدمتجی قیز:

— بو اوتلغی ایكیكزدن هانكیكزه ویره‌یم؟

دیه صورار.

ایلك دیلنجی كمال نزاكتله شو جوابی ویرر:

— اوكا ویریكز مادموازل. بن آرتق محله‌یی ترك ایدییورم. بو كون كندیسنی مشتریلریمه تقدیم ایچون یانمه آلدم.

مکتب معلمی ایله طلبه‌سندن بری آره‌سنده

مکتب خواجه‌سی — ژوزف، پدرك « شومینه » یه درت پارچه ایصدیرمه آصوبده بونلردن برینی مکتب خواجه‌سنه کوندریرسه، کیرویه قاچ پارچه قالیر؟

ژوزف — اوچ.

مکتب خواجه‌سی — پك کوزل. هایدی بو مثالی پدرکه نقل ایتده حسابده‌کی ترقیکی آکلاسون...

طمعکار

طمعکارك بری سفره‌ده مسافرلرینه قارشو دائم کوچوك قاشق بولندیرر ایمش. بو سببله خوشافه صیره کلدیکی زمان سفره‌ده بولنانلرك قاشقلری خوشاف قاشغنه نسبتله قهوه قاشغی قدر قالدیغی حالده کندیسی ایچون معلوم بولنان خوشاف قاشغندن ده بیوکجه برقاشق بولندیرر ایمش. غایت حرارتلی برکونده صیره خوشافه کلدیکی زمان خانه صاحبی اولان طمعکار هر دفعه قاشیغی آغزینه کتورر و ایچدیکنی متعاقب درینجه بر « اوح! » چکر ایمش.

سفره‌ده بولنوب بو حالی کورن ظرفادن بری برکون طیانه‌میه‌رق دیرکه:

— نه اولور افندم، الکزده‌کی قاشغی لطف ایتسه‌کزده بر « اوح! » ده قوللکز چکسه‌م...

بطلیجان سومیان بر آدم

لطیفه ویارنلکی سون بر آدم، بر کون بطلیجان سومیان بر رفیقنی یمکه دعوت ایدر. عزیزلك اولمق اوزره یمکلرك کافه‌سنی بطلیجاندن ترتیب ایتدیرر. مع مافیه رفیقی ایچون بعده ینلملك اوزره طعامده احضار ایتدیرر. سفره‌یه اوطوریلور. اولا بطلیجانلی برچوربا، بعده بطلیجانلی ات ودها صکره زیتون یاغلیسی، اوطورتمه‌سی، قیامسی صره ایله ینیلور. خانه صاحبی بطلیجان سومیان آدمه آرده صره «آمان افندم هیچ رغبت بیورلمیور، رجا ایدرم افندم، بیوریکز!» دیدکجه بیچاره آدم «عافیت اولسون یورم افندم!» دیر وخانه صاحبنه قارشو حرمت ورعایته مجبور بولندیغی ایچون فضله برشی سویلیه‌مز و متصل قوری اکمك ییر ایمش.

نهایت الامر پلاو کلیر. بونكده بطلیجانلی اولدیغنی کورن بیچاره مسافر آرتق امیدسزلکله النی و آغزینی سیلوب وحمدثنا ایلدکدن صکره متأسفانه سفره باشنده طوران خدمتجی‌یه خطاباً:

— قوزوم احمد آغا بکا شورادن بر صو آلیویر، آما بطلیجانسز طرفندن اولسون . . .

مسافرینك جمله‌سنده برقهقهه‌در قوپار. سفره‌دن قالقیلور. بطلیجان سومیان آدمجکزه بطلیجانسز اوله‌رق مکمل برسقره چیقاریله‌رق بر صورتله آجلقدن قرننده حورا تمکده بولنان صوغلیجانلرك اویونه خاتمه ویریلور.

صاغر بر دگرمنجی

غایت صاغر بر دگرمنجی وارمش . بو آدم « قولاغنك دیبنده طاوول چالنسه طویمازا! » دینه‌جك صورتده اولوب فوق العاده صاغرلغندن طولایی بیچاره آدمجغز کیمسه ایله کوروشمز ایمش .
برکون صرتنده برچوال بغدای بولندیغی حالده دگرمنه طوغرو کیتمکده ایکن قارشودن بر یولجی چیقار .

بیچاره آدم ، قارشودن طانیمدیغی برینك کلمکده اولدیغنی کورنجه امیدسزلکله متأسفانه کندی کندینه دیرکه :

— های اه جزاسنی ویرسون . نره‌دن قارشومه چیقدی ؟ شمدی نه یاپملی ؟ بوکا بر چاره کرك . صاغرلغمی بیلدیرمامللی .
بو آدم یانمه کلنجه اولا بکا « سلام علیکم » دیه‌جك . ثانیاً آرقه‌مده‌کی چوالك ایچنده نه بولندیغنی صوره‌جق . صکره‌ده البت شو وراده‌کی ایرماغك درینلکنی سؤال ایده‌جکدر . صره ایله بو جوابلری ویرر کچرز . دیر و قلباً مسرور و شادان اوله‌رق قارشودن کلمکده بولنان آدمك ورودینه منتظر بولنور .

کلن آدم ایسه اولا . بو صویك نره‌سندن کچیلور ؟ دیو سؤال ایدنجه :

صاغر آدم :

— و علیکم السلام ! دیر . یولجی آکلادق سکا صویك کچیدینی صوریورم دیمسنه مقابل :

— اون چوالی :

— های الله مستحقنی ویرسون دیمسنه مقابلده :

— تام اون قولاچدر !

دیمش .

نورماندیالی

فرانسه‌نك نورماندیا ایالتندن بری پارسده کزدیکی صره‌ده بر صراف دکاننك اوکنده طورر . توجه دکانك ایچروسنده بر شی بولنمدیغنی کورن نورماندیالی متعجبانه سؤال ایدرکه :

— بو دکانده سز نه صاتارسکز؟

— اشك قفاسی !

— بازار اولسون . چوق کارلی ایش ایمش . نه‌قدر رواج بولدیغنی شوندن آکلادم‌که دکانده یالکز بر دانه قالمش دیمش...

ضیای قمر ونوتر یماغی

رسامك بری غایت استادانه بر تابلو وجوده کتیروب برای فروخت بازارده بر محله تعلیق ایتمش . تابلو . ضیای قمری ارائه ایدیور ایمش . ایکی ارقداش رسمك اوکنه کلوب طورورلر . بونلردن بری سؤال ایدرکه :

— حقیقةً کوزل بر رسم . آیك ضیاسی مکمل کورونیور . لکن آی نیه کورونمیور .

رفيقی جواب ویرر:

— اونی بیلمیه جك نه وار؟ بر نوتر یماغی كوردیككك زمان نوتری‌ده برابر كوررمیسك؟...

اختیار بر قادین

آجیق و خفیف مشرب، بونكله برابر اختیار بر قادین طانیدقلرندن كنج بر آدمه بر كون سؤال ایدر كه:

— بنی قاچ یاشنده ظن ایدرسكز؟

— ظنه و سؤاله حاجت یوق مادام. چونكه سز یاشك حد غایه‌سنه قدر واصل اولمشسكز. همان حق سلامت ویرسون.

سیاح بر انكلیز

انكلیزك بری «كیلكنی» ایالتی داخلنده سیاحت ایدییور ایمش. بر كون بر محله واصل اولورکه یوله دوام ایچون مطلق بر نهری كچمك لازم كلیر. بر صنداله راكب اولور. نهر بیوك بونكله برابر غایت طالغه‌لی بولندیغندن انكلیز صوك درجه دوچار خوف وهراس اولور. متأسفانه صندالجی‌یه دیر كه:

— دوستم! بو نهرده هیچ بر قضا فلان سببیله آدم ضایع ایتدیككز وارمی:

صندالجی قیدسزجه:

— خیر موسیو. بونك ایچون مراق ایتمیككز. ضایع

ایتسه کده بوانور. کچن هفته بر اجنبی دوشدی. ایرتسی کون آنیده بولوب چیقاردق !..

رسام « واندیق »

انکلتره مشاهیر رسامانندن (واندیق) بیوك بر برنسـك رسمنی یپار، رسام پرنسـسك اللرینی صوك درجه برمهارتله کوزل یاپدیغی حالده بالعکس کوزل اولان سیماسنه هیچ دقت ایتمامش. رفقاسندن بری بو حالی کورمکله رسامه دیرکه :

— لکن پرنسـسك یوزینی لزومی درجه‌سـنده کوزل یاپمیوبده اللرینی کوزل یاپمقدن مقصد نه‌در ؟

— مقصد نه اوله‌جق ؟ بن آنك یوزندن دکل بالعکس نه بکلرسه‌م اللرندن بکلیورم.

موسوس بر آدم

بر آدم اوزاقجه بر محله کیده‌جك اولور. چولوغنی، چوجوغنی دخی برلکده کوتوروب کوتورمه‌مك خصوصـنده بر مدت متردد اوله‌رق بر درلو برشیئه قرار ویره‌من. نهایت، رأینه اعتماد ایتدیکی احباسندن برینه کیدوب دیرکه :

— برادر! معلوم یا، فلان محله کیدیورم.

— اوت، ایشتدم. حق سلامت ویرسون !

— فقط چولوغی چوجوغی‌ده برابر کوتوره‌یمی کوتورمه‌یه‌یمی دیه دوشونیورم بردرلو قرار ویره‌میورم. نه بورسه‌م کلفتلیمی اولور ؟

— كلفتی كوزه آلدرمیورسه‌كز براقكز .

— اما چولق چوجوق برلكده كیتمك دها خوش اوله‌جق .

— اویله ایسه كوتوركز .

— شو قدر كه كندیلرینه یورغوناق اولور دیه قورقیورم .

— اویله ایسه براقكز .

— لكن بنم بوراده بولنمدیغم مدت جانلری صیقیله‌جق . دكلمی یا ؟

— اویله ایسه كوتوركز .

— موسمك پك صجاق اولمسی اندیشه‌می موجب اولیور . بر خسته‌لكه دوچار اولورلر دیه دوشونیورم !

— اویله ایسه براقكز .

— مع مافیه رفاقتمزده بولنه‌جقلر ایچنده حكیم‌ده وار . هم خسته‌لك صاغلق هپ بزم ایچون اولدیغندن بوراده قالسه‌لر بیله ینه خسته‌لك تهلكه‌سی باقیدر . باخصوص بن‌ده یانلرنده بولنه‌میه‌جغم .

— اویله ایسه كوتوركز .

— اوت اما . . .

— براقكز .

— حقكز وار . .

— كوتوركز .

— اما جانم . . .

— الله عشقنه اولسون ، یا چوجقلركی براق ، یا یاقه‌می ! . . .

آشجی ایله سوتجی

آشجی — آی اوغل! بوکوکومك ایچنده‌کی سوت دکل، صو!

سوتجی — هیچ اویله شیمی اولور؟ دها یکی صاغدق. خالص سوت.

— جانم! اینانمازسه‌ك کوکومی آل‌ده باق.

— (باقدقدن صوکره) های الله مستحقنی ویرسون! اوسته‌م سوت قویمغی اونوتمش، ساده صو کوندرمش!

بر قادین

زوجه‌لرینك اطوار و اخلاقی حقنده قونوشمقده اولان ایکی ارقداشدن بری دیکرینه دیرکه:

— برادر!... واقعا هرکس کندی زوجه‌سنك هرحالنی مکمل کورر ایسه‌ده بنم ایچون اویله دکلدر. زوجه‌م قدر اطوار ملکانه‌یه مالك بر قادین دها کورمامش ایدم!

— تبریك ایدرم دوستم.. مکر دنیاده بر بختیار زوج وار ایسه اوده سز..

— (سوزینی کسه‌رك) عجله ایتمه دوستم.. زوجه‌م الآن بو اخلاقی محافظه ایتمیور!.. شمدیکی حالندن بحث ایتمیورم!

— یا نه زمانکی حالندن؟

— یکی تأهل ایتدیکمز زمانکی حالنی سویلیورم!. ایشته

اوزمانلر ایدی که دنیاده زوجه‌م قدر اخلاق و اطوار ملکانه‌یه مالك بر قادین دها بولنمدیغنی ادعا ایلمکده ایدم!

ئه‌قونومی بیلور بر قادین

قادینلردن اکثریسنك ئه‌قونومی‌یه کندیلری قدر واقف هیچ بر کیمسه بولنمدیغنی ادعاسنده اولدقلرینی سویلمکه حاجت وارمی؟

ایشته مادام «ق» ده بو ادعاده بر قادیندر.

کچنلرده بر کون قومشوسی اولان دیکر بر قادین ایله ینه ئه‌قونومی و ادارهٔ بیتیه حقنده قونوشمقده ایکن قومشویه دیرکه:

— ئه‌قونومی‌یه بر قات دها رعایت ایتمش اولمق ایچون کندی یمکلریکزی ینه کندیکزك پیشورمکده اولدیغکزی اولجه سویلمش ایدیکز.

— اوت!

— نصل بر فرق بولدیکزمی؟ صرفیات نه‌یولده؟

— پك بیوك فرق وار؟.. آشجی قوللاندیغمز زمانلر زوجم نه‌قدر یمك ییورایسه شمدی‌انك نصفی‌قدر بیله‌ییه‌میور!.. آز تصرفی وار؟

مادامك نه قدر لذتلی پیشیردیکنی کوردیکزیا!

برباباﻧﻚ حیله‌سی

لوندره‌نك اك زنکین تاجرلرندن برینه داماد اولمش اولان

بر دلیقانلی کنج زوجه‌سنك حال وحرکتنی اصلا بکنه‌مدیکندن بر مدت قاین والده‌سنه شکایاتده بولنور ایسه‌ده بو شکایتلردن بر ثمره حاصل اولماز .

اره‌دن بر مدت دها کچر .

یکی کلین زوجنك خوشنه کیتمه‌ین حرکات غریبه‌سنه بر قات دها وسعت ویرر .

بونك اوزرینه یکی داماد زوجه‌سنك اصلاح حال ایتمسی ایچون قاین پدرینی راحتسز ایتمکه باشلار .

یکی کلین حرکات غیر لایقه‌سنه نه قدر وسعت ویریر ایسه یکی دامادده شکایتلری اونسبتده آرتدیرر .

قاین پدر بر قاچ دفعه قزینی چاغیروب نصیحت ویرر . حالبوکه بونكده بر تأثیری کورلمز .

یکی داماد صوك دفعه اوله‌رق بر شکایتده دها بولنور . بونك اوزرینه قاین پدر قیزینی چاغیروب :

— اکر اصلاح حال ایلمز ایسه‌ك بو کونلرده تحریر ایتمك اوزره اولدیغم وصیتنامه‌مده سکا اونپاره بیله ترك ایتمیه‌جکم !

دیر . ایشته بوسوز الك مؤثر نصایحدن زیاده تأثیرایلدیکندن او کوندن اعتباراً یکی کلین بالکلیه اصلاح حال ایدر .

قناعتکار آدم

بعض احوال غریبه‌سیله مشهور اولان اختیار بر جنتلمن

ساكن اولديغى شهردن اوزاقده بولنان تارلاسنك بر كنارينه بر ديرك ديكوب انك اوزرينه‌ده :

« بو تارلايى بر قناعتكار آدمه هديه ايده‌جكم ! »

اخطارينى حاوى برلوحه تعليق ايدر .

اره‌دن بر قاچ كون كچدكدن صكره اختيار جنتلمنك خانه‌سنه بر آدم كله‌رك دير كه :

— موسيو . . . تارلا كزده‌كى لوحه‌يى كوروب هديه‌كزه نائل اولمق ايچون كلدم !

— ديمك‌اوليوركه خيلى زماندن برى تحرى ايلديكم قناعتكار آدم سن اولمليسك . اويله‌مى ؟

— اوت بندن دها زياده قناعتكار بر آدم بوله‌مزسكز :

— (كوله‌رك) غريب‌شى ! . . مادام كه قناعتكار بر آدم ايمشسك ، اوحالده‌نصل‌اوليورده‌تارلامى ايسته‌مكه كليورسكز ؟ . . . قناعتكار اولسه ايديكز مراجعت ايدرمى ايديكز ؟

بر انكليز كويليسى

غايتله قبا اولوب معاملهٔ انسانيه‌دن اصلا خبرى بولنميان بر انكليز كويلوسى قومشوسيله غوغا ايدر . قومشوسنى‌دوكر . بوده عدليه‌يه مراجعت ايتمك اوزره براووقات نزدينه كيده‌رك افادهٔ حال‌ايلر . اووقات : « برراپور يازه‌بيلمك ايچون قومشوك سنى نه‌صورتله دوكدى بكا تماميله تعريف ايتمليسك » دير .

انکلیز کویلیسی ییدیکی طیاغی تعریف ایتمك اوزره الندهکی قالین صوپا ایله آووقاتی اویروب چویرەرك اویله دوکرکه حریفك کمیکلری فلان قیریلەرق برای تداوی خستهخانه‌یه نقلنه مجبوریت الویرر .

فرانسه حکماسندن برینك فکری

بر قادینه بر سر تودیع ایلەمك ، بر بانقنوتی بر جامك آلتنه صاقلامغه بکزر .

§ کنجلکده براز خفت مزاج ترك ایدیلورسه ، اختیارلقده بر طاقم خطاره سببیت ویرلمامش اولمغله برابر راحت اوزره یشانیلور .

عسکرك جوابی

فرانسەده عسکرلردن بری بر کون سیویل البسه کیەرك کزدیکی صرەده منسوب اولدیغی طابورك ملازمنه تصادف ایدر . درحال قاچوب کیزلنمك قابل اولەمدیغندن کندینی ستر واخفا ایدەمیەجك درجەده کوکدەسز کوچوك بر آغاجك آرقەسنه بیهوده کیدوب طورور ؛ زعمنجه کندینی ملازمندن کیزلەمش اولور .

ایرتسی کون قشلەده بلوکنك یوزباشیسی طرفندن جلب اولنور . یوزباشی :

— بکا باق ! دون سنی ملازمك سیویل البسه ایله کزدیکنی کورمش ؟

— مع التأسف اویله اولدی افندم . ینه کوره‌میه‌جکدی . لکن آرقه‌سنه صاقلاندیغم آغاج کوچوك اولدیغندن بنی تماماً کیزلیه‌مدی . بو سببله کوردی . . .

بر غاسقونیالی ایله مارسلیالی آره‌سنده :

بر غاسقونیالی ایله بر مارسلیالی بر لوقنطه‌ده ماصه باشنده بولنورلر . مارسلیالی بر صحن منطار یمکی سپارش ایتمش اولمغله یمکه باشلار .

معلومدرکه مبالغه خصوصنده غاسقونیالیلر ایله مارسلیالیلر پك افراطپروردرلر . مثلا هیچ بر زمان بر غاسقونیالی مارسلیالینك سوزی آلتنده قالمق ایسته‌مدیکی کبی دیکری‌ده ینه عینی فکر ومطالعه‌نك تحت تأثیرنده‌در .

مارسلیالینك منطار یدیکنی کورن غاسقونیالی دیرکه :

— بو منطارلرده بر شیمی ؟ بونلر پك کوچوکدرلر . بزم مملکتده نبت ایدن منطارلر همان بر آغاچ جسامتنه یقین بیوکلکده‌درلر ! ! !

مارسلیالی :

— سزك مملکتده نبت ایدن منطارلر برشیمی ؟ سزککیلر بزمکیلر یاننده هیچدر . چونکه بزم مملکتده‌کی آغاجلر هپ منطاردندرلر ! ! !

كوملك تبديلى

فرانسەدە عسكرى قشلەلردن برندە اونباشى نفراتى طوپلايەرق براز صكره نوبتجى ملازمنك تفتيش ومعاينەيە كلەجكندن بحثله البسەلرينك تميز بولنمسى ايچون افرادك همان شمدى اوزرلرندە بولنان ايش كوملكلرينك تبديل اولنمسنى اخطار ايدر.

افراددن برى :

— لكن تبديل ايدەجك بشقە كوملكمز يوقدر.

اونباشى :

— او حالدە آرەكزدە بربرلريكزك كوملكلرينى دكشديرك...

بيوك فرەدريق و بر قرعە نفرى

پروسيا قرالى بيوك فرەدريق، نە وقت كندى طابورندە يكى بر عسكر كورسە شو اوچ سؤالى صورار ايمش .

١ ـ قاچ ياشندەسكز ؟

٢ ـ نە وقتدنبرو خدمتمدە بولنيورسكز؟

٣ ـ مأموريتكزدن ممنونميسكز ؟

برسنە اسپانيا كنجلرندن برى پروسيە اردوسنە قيدوقبول اولنور.

اسپانيول المانجە بيلميور ايمش. اردونك ضابطى نفر مرقومە يالكز فرەدريقك اوچ سؤالنى ازبرلتير. بركون فرەدريق

بو يکی عسکری کورمکله برمعتاد سؤاللرینی ایراده باشلار. شو قدر که بو دفعه مشارالیه ایکنجی سؤالدن باشلایه‌رق:

— نه وقتدنبرو خدمتمده بولنیورسکز ؟

عسکر جواباً :

— یکرمی یدی سنه !

— (تعجبله) یکرمی یدی سنه ؟... قاچ یاشنده‌سکز ؟

— بر افندم !

قرالك ، بومحاوره اوزرینه مراق وحیرتی آرتمغله طابورك ضابطی درحال حقیقت حالی عرض و تفهیم ایتمش ومشار الیه بو صورتله دفع مراق ایله‌مشدر.

کوزلکجی ایله کویلی

کویلینك بری، اختیارلرك اوقومق ایچون کوزلك طاقدقلرینی کوروب اوقومق بیلمیلر محضا کوزلك استعمالی سایه‌سنده اوقیور ظنیله بر دانه‌ده کندیسی ایچون اشترا ایلمك اوزره بر کوزلکجی‌یه مراجعت ایلر ، کوزلکجی ، کویلینك ارزو و خواهشی اوزرینه بر کوزلك چیقاروب مرقومه ویرر. کویلی کوزلکی طاقوب اوراده بولنان بر کتابه دقتله باقمغه باشلار. اساساً اوقومق و یازمقدن کلیاً بی بهره بولنان کویلی بالطبع کوزلك ایله‌ده یازیلری اوقویه‌مادیغندن جهلندن قباحتی کوزلکه اسناد ایدرك کوزلکجی‌یه دیرکه :

— باقسه‌ڭا آ، آی اوغل، بو کوزلك ایی دکل. یازیلری طانمیور ؟

بونك اوزرینه کوزلکجی، اڭ اعلا بر کوزلك چیقاروب ویرر. کویلی بونکله‌ده اوقویه‌ماز و برشی استخراج ایده‌مز. کوزلکجی آرتق صبر ایده‌میه‌رك دیرکه :

— افندی، غالبا اوقومق بیلمیورسکز ؟

کویلی :

— اویله‌یا، نه بیله‌یم ! بیلمدیکم ایچون سکا مراجعت ایتدم یا . . اکر اوقومق بیلسه‌یدم کوزلك ایسترمیدم ؟..

بر اوبورك جوابی

بر سفره‌ده اوزوم یه‌نورایکن دانه‌لری اوچ اوچ قوپاروب یمکه باشلامش اولان بر اوبوره حضاردن بری دیرکه :

— عیب ایدییورسك ؟

— نه‌دن ؟

— نه‌دن اوله‌جق، ادب دائره‌سنده ایکی نهایت اوچ دانه آللی دکلیسك ؟

— ایکیشر، اوچر دانه یمك ادبنی بیلمز دکلم. او ادب، آیوا، آرمود، الما کبی میوه‌لر حقنده‌در. اوزوم حقنده دکل دیمش . . .

حساب امتحاننده

معلم — درتدن درت چیقنجه نه قالیر ؟
شاکرد — (سکوت ایدر) ...
معلم — جانم فرض ایده‌لم که جیبکده درت اونلق وار ایدی‌ده دردی‌ده دوشدی، بو حالده جیبکده نه قالیر ؟
شاکرد — اونلقلرك دوشدیکی دلیك ...

بر چوجق ایله هندی

پارسده حیوانات باغچه‌سنده چوجغك بری النده‌کی اکمکی قاپمق ایچون اوزرینه طوغرو بر هندینك قوشدیغنی کورنجه قورقوسندن پدرینك یاننه قاچمسیله پدری :
— اوغلوم، نه قورقیورسك ؟ هندیدن قورقیلورمی ؟ آقشام سفره‌ده یدیکمزده بونك کبی ایدی.
دیدیکنده ذکی چوجق :
— اوت آما، بو هندی دها ییله‌جك قدر پیشمه‌مش...
دیمش .

پارسلی ظرفادن بری

پارسلی ظرفادن بری زوجه‌سنك ایتالیایه عزیمت ایده‌جك اولمسی مناسبتیله بر پساپورط آلمق ایچون مأمور مخصوصنه مراجعت ایدر.

مأمور صورارکه :

— زوجه‌کزك بوی ؟

— اون پارمق اوکچه‌لی پوتین کیدیکی زمان اوزونجه‌در !

— قاشلری ؟

— راستیقدن خالی اولمدیغی جهتله بالطبع سیاه ..

— کوزلری ؟

— بویامق ممکن اولمدیغی ایچون حال طبیعیسنده اوله‌رق الا ..

— یوزینك رنکی ؟

— دوزکونسز، پودره‌سز کزمدیکی ایچون بدیهیدر که بیاض ..

— صاچلری ؟

— استعمال ایتدیکی صولر اقتضاسنجه لپسقه ..

— یاشی ؟

— کندی روایتنه کوره یکرمی سکز ایسه‌ده سز بر مثلنی دها ضم ایدرسه‌کز خطا ایتمه‌مش اولورسکز ...

بر سرخوشك مقابله‌سی

انکلیز عسکرینك عشرته لولان انهماکی معلومدر. بر انکلیز نفری سرخوش اولدیغی حالده سوقاقده کیدرکن بر بیلدیکنه تصادف ایدر. بینلرنده شویله بر محاوره وقوع بولور.

— او!.. بویله سرخوش اولدیغك حالده نره‌یه کیدییورسك؟
— قهوشه.
— ضابطك سنی بو حالده کوررسه مجازات ایتمزمی؟
— ضابطممی؟ او شمدی‌یه‌قدر چوقدن صیزمشدر بیله...

آشجینك درایتی

پیشوردیکی یمکلری بکنمدیکندن طولایی آشجیسنی صاومش اولان بر افندی اوشاغنك توصیه و التماسی اوزرینه نزدینه کتیرتمش اولدیغی یکی بر آشجی‌یه اطعمه‌یه دائر بعض شیلر صورمش ایسه‌ده لایقلی جواب آله‌مدیغندن حریفك آشجیلق شویله طورسون، آشجی یماقلغی بیله ایده‌میه‌جکنی آکلامغله دیمشکه:

— ای! امام بایلدی فلان کبی یمکلری ده یاپامازمیسك؟

عجمی آشجی بر از آلنی قاشیدقدن صکره:

— خیر افندم، بو قدر اینجه خورایشی یك بجرمم...

جوابنی ویرمش.

طبیب مقلدی

طبیب مقلدلرندن بری باقمقده اولدیغی خسته‌یه بر مقیئ رچته یازار و مادهٔ مستفرغه‌یی برکون صکره کلوب معاینه ایده‌جکی بیانیله چیقوب کیدر. خسته ایسه آلدیغی رچته‌لرك هیچ برفائده‌سی کورولمدیکنی چوقدن اکلامش اولمغله یصدیغی

آلتنده جمع ایلدیکی اولکی رچته‌رله برابر صوك دفعه ویریلن رچته‌یی‌ده ییرتوب لکننك ایچنه آتار.

طبیب جنابلری ایرتسی کونی کلوب‌ده مادۀ مستفرغه اولمق اوزره کندیسنه ارائه اولنان لکنی وایچنده‌کی کاغد پارچه‌لرینی کورونجه خسته‌یه شویله دیر :

— معاذالله. بونلری یکرمی درت ساعت دها معده‌کزده قالسه ایدی سزی چوقدن الدن چیقارمش اولور ایدك !

ایکی پارسلی کویلی

ایلك دفعه اوله‌رق پارسه کلمش ایکی کویلی قرنلرینی طویورمق اوزره برلوقنطه‌یه کیدرلر. بعدالطعام قهوه‌نك ورودینه منتظر اولورلرسه‌ده لوقنطه خدمتکاری سائرمشتریلره کتیردیکی کبی بونلرك اوکنه‌ده بر کوچوك طباق درونده طاوق تویندن یاپلمش خلال کتیروب قور.

بونلردن بری خلاللرك‌ده بر نوع طعام اولوب یالکز آغزده املمك ایچون یاپلمش اولدیغنی اطرافنده‌کی مشتریلردن بعضیلرینك اویله یایدقلرینی کورمسی اوزرینه حکم ایدرك شاپیر شاپیر خلاللری امروب طورورکن آرقداشنك بونلردن برینی چتال بیچاق ایله پارچه‌لیوب آغزینه آتمق اوزره اولدیغنی کورونجه :

— آمان آرقداش ! نه یاپیورسك ؟ اطرافنده‌کیلر سکا

باقوب باقوب كوليورلر. بونلر چتال بچاقله يئيله‌جك يمكلردن دكل، يالكز آغزه آلنوب امیله‌جك يمكلردندر...
دیه عقلانجه رفيقنى تكدير ايدر!

اشكنبه‌جينك جوابى

حريفك برى بر اشكنبه‌جى دكاننه كيدرك يكرمى پاره‌لق اشكنبه چورباسى اصمارلار. طوزى و بوبرندن ماعدا سركه‌سنى زياده‌جه علاوه ايتمسنى و درونته ايكى دانه‌ده يمورطه قيرمسنى امر و تنبيه ايدر.

براز صكره چورباكلير. مشترى چوربايى ييديكى صره‌ده نصلسه قاشغنه بيوكجه برشى طاقيلور؛ مراقله چيقاروب باقه‌رق اسكى بر پچاوره پارچه‌سى اولديغنى اكلامسى اوزرينه حدتله اشكنبه‌جى‌يه ديركه:

— باقسه‌ڭا، آى اوغل. چوربانك ايچندن نه چيقدى؟ هيچ چوربا ايچندن بويله پچاوره چيقارمى؟

اشكنبه‌جى (قيدسزلقله) — انصاف ايت، افندم. اشكنبه چورباسى ايچندن برهند قماشى چيقمازيا؟ چيقسه چيقسه بويله بر پچاوره پارچه‌سى چيقار...

جنازه آلاينده:

وفات ايدن زوجه‌سنك جنازه آلاينده حرارتلى و ايرى ايرى كوز ياشى دوكن برزوجى احباسندن برى كورمكله ديركه:

— آمان برادر. بونه قدر کوز یاشی! بوقدر کوز یاشنه نه لزوم وار؟ کوزلریکی کورن بر آدم چشمه ظن ایدر . او درجه تأسف ومراقه لزوم نه؟

— آه برادر، نه یپارسك؟ ایشته ایلك دفعه‌درکه بر الکده مجادله‌سز سوقاغه چیقمش بولنیورز . کوریورسکزکه نه قدر نه قدر ساکن وفریح برحالده‌یز. تأثرم بوندندر . بوده بر بیوك موفقیت دکلیدر ؟!!

برپدرك نصیحتی برچوجغك ذکاسی

اختیار پدرك بری برکون چوجقلرینی نزدینه جلب ایله شو یولده نصیحت ویریورمش:

— چوجقلرم؛ برکونا موفقیتسزلکه ومحجوبیت شرمساری‌یه میدان ویرمامك، سعیکزك مکافاتنی کورمك ایسترسه‌کز اعراضی براقوب اصل مرضی تداوی ایتمك لازم اولدیغی کبی سزده هرهانکی بر ایشه شروع ایده‌جك اولورسه‌کز او ایشك تفرعاتندن صرف نظرله اساسندن باشلاملی. مثلا برخانه یاپدیره‌جقسکز؟ ایلك اول، او خانه‌نك تملندن باشلاملی . تملی طوتدیرلدیمی، چاتیسنی قورمق، تفرعاتنی طوتدیرمق قولایدر.

چوجقلردن بری :

— یکی باباجغم. یا برقیو قازمق ایجاب ایدرسه اول زمان نه یاپملی ؟...

دوقتور ايله مشتريسى آره‌سنده :

بر دوقتور مشتريسنى معاينه ايليوب رچته‌سنى بعدالتحرير النه ويرر.

مشترى :

— نه ويره‌جكم دوقتور افندى ؟

دوقتور :

— يكرمى فرانق ...

— لكن دوقتور افندى ايلك دفعه‌سنده بندن يالكز اون فرانق آلمش ايديكز ؟

— طوغريدر. شمدى بو مقدار طلب ايتمكلكم سنى بنه بورايه كلمكه مجبور قيلمق ايچوندر ...

اوچ شهر ياخود ٢١

فرانسزجه‌ده (تروا) اوچ ، (فووا) دفعه ، (ست) يدى ديمك اولديغى معلومدر.

حال بوكه فرانسه داخلنده (تروا) (فووا) و (ست) اسملرنده اوچ شهر واردر.

ظرفادن برى بونك اوزرينه بربيلمجه ترتيب ايدر.

فرانسه‌ده هانكى اوچ شهر واردركه اوچى برلكده يكرمى برى اشعار ايدر؟

سالف العرض اوچ شهرى يان يانه كتيره‌رك تلفظ ايدرسه‌ك:

تروا	فووا	ست : = ٢١
اوچ	دفعه	يدى: = ٢١

سفره باشنده

خانه صاحبی — افندم لقمه‌کزده قیل وار!

مسافر — برقیلی کوره‌جك قدر لقمه‌لریمه دقت ها!..

رومانجی

مشاهیر ادبا ومحرریندن برینه، فاجعه‌نویس شهیر (پونسون دوترای) حقنده فکرینی سؤال ایتمشلر. مومی الیه دیمشکه:

— پونسون دوترای، ای برچوجقدر. اکثریا یکدیکریمزه تصادف ایدر ومحبانه اللریمزی صیقارز. بوسبیله میانه‌مزده بولنان دوستلغی خللدار ایتمامك ایچون رومانلرینی اوقومادم...

پرنس دوپیق

«پرنس دوپیق» شباتی هنکامنده قوهٔ ذکا و فراستی مشهور ایدی. هنوز یدی یاشنده بولندیغی زمان ظرفادن بری بر مسامره‌ده دیرکه:

— کوچوك یاشنده غایت ذکی و فراستلی اولان چوجقلر بیودکجه ذکالرینی غائب ایدرلر.

مسامره‌ده حاضر بولنان پرنس بونك اوزرینه دیرکه:

— طوغریدر موسیو. حتی سزده کنجلککزده ذکا کزله مشهور اولدیغکز حالده شمدی حس ذکادن بوسبتون محروم بولندیغکزده بوکا اشارتدر...

قومدیا و اعلان

موسیو ژان، قومدیا تیاتروسندن عودت ایتدیکی صره‌ده رفقاسندن بر قاچنه تصادف ایدر . بریسی سؤال ایدرکه :

— تیاتروده هانکی پیه‌س موقع اجرایه قونلدی .

— واه تیاترویه کیررکن او درجه شدتله یاغمور یاغیور ایدیکه اعلانی اوقویه‌مادم ... دیمش .

ظرفادن بری

ظرفادن بری لوندره‌ده بر لوردك خانه‌سنه مسافر اولور . یمك وقتی کلمکله سفره باشنه اوطوریلور . یمکك ختامنده لورد مسافرینه کوچك بر شیشه نادر وقیمتلی شراب تقدیم ایدر . مسافر شرابی ایچر . لورد، شراب اوزرینه فکرینی سؤال ایتمکله ظریف دیرکه :

— واه موسیو لورد سننه نسبتله کندیسنی پك کوچوك کورییورم . . . دیمش .

غاسقونیالی ایله مارسلیالی

غاسقونیالیلر ایله مارسلیالیلرك یلانجیلقده و مبالغه‌جیلقده نه‌درجه‌لرده افراطپرور اولدقلری معلومدر . ایشته بر مثال دها! غاسقونیالینك بری غایت بعید بر مسافه‌دن الك کوچوك

شیلری بیله کوره‌بیلدیکنی سویله‌مکله افتخار ایدرمش، برکون مارسلیالی بر دوستیله سوقاقده برابر کیتدکلری صره‌ده بر آرالق رفیقنه خطاباً :

— ایشته باق برادر! نوتردام قله‌سنك تا تپه‌سنده‌کی شو فندیق فاره‌سنی سیر ایت . صلیب پاره‌نك اوزرنده نخود ییمکله مشغول !!

دیمسی اوزرینه رفیقی‌ده :

— بن کوره‌میورم ارقداش آما، دیشلریله نخود دانه‌سنی قیروب ییدیکنی ایشیدیورم دیمش!!

[بو ایکی رفیقله مارالذکر قله ارەسنده‌کی مسافه‌ایله قله‌نك نه‌درجه مرتفع بولندیغنی نظر دقته الق، فی‌الحقیقه غاسقونیالیلر ایله مارسلیالیلرك نه درجه‌لره قدر مبالغه پرور اولدقلرینی تقدیر وتعیینه کافی ووافیدر .]

زوجه‌یه مکتوب

آثار مضحکه تحریریله معروف بولنان (لیختنبرغ) بر کون احباسندن برینی زیارت ایتمك ایستدیکی صره‌ده دوستنی ابوینی نزدنده بولنان زوجه‌سنه برمکتوب یازمق اوزره بولور. بو آره‌لق دوستی مقام شکایتده مومی‌الیهه خطاباً :

— زوجه‌مه برمکتوب یازمق املنده‌یم . فقط نه‌یازه‌جغمی بیله‌میورم . نه‌یاپه‌جغمی شاشیردم! دیمسی اوزرینه :

ایختیرغ : — اویله ایسه بن سویلیهیم ، سن یاز ! دیر ودوستنه شو سوزلری املا ایلر :

« سوکیلی زوجهم ، ایشم اولمدیغندن سکا شو مکتوبی یازییورم و یازهجق بر شی بولهمدیغمدن مکتوبمه ختام ویرییورم! »

طبیب ایله خسته

خسته بولنان مادامك بری غایت کوزه اولدیغندن برطاقم لزومسز سوزلریله کندیسنی تداوی ایلهمکده بولنان طبیبنی ازعاج ایدر وبیهوده اضاعهٔ وقتنه سبب اولورمش . بوحالدن بیقوب اوصانان طبیب برکون باغیرهرق دیمشکه :

— دیلکزی کوستریکز!

— لکن دوقتور...

— کوستریکز مادام، کوستریکز. اویله لازم. چونکه آنی بیهوده دیکلهمکدن ایسه بر کره کورمك هر حالده دها اولادر ...

بر انکلیز ایله آفریقالی

انکلیز سیاحلرندن بری افریقای مرکزی سکنهٔ محلیه‌سندن بریله محاورهسی اثناسنده دیرکه :

— دوستم ! انكليزلرله فرانسزلردن هانكيسنى ديكرينه ترجيح وانتخاب ايدرسكز ؟

— اوت . بن انكليزلرى ترجيح ايدرم .

انكليز سياحى بادئ امرده بو ترجيحك تحتنده مندمج اولان نكته‌يى فرق ايده‌مامش اولديغندن اظهار غرور و سرور ايتمكله برابر سبب ترجيحى استمزاج قابقلو بر تردد ابراز ايله مكده بولنديغنى كورن يرلى ديركه :

— اوت موسيو ! آنلرى ترجيح ايدرم . چونكه اتلرى دها يموشاقدر !

سياحده‌كى صورت !

اوروپاده « پره‌زانته » اصولنه پك زياده رعايت ايدلديكى معلومدر . حتى نه درجه مستعجل و مهم بر اصوله مستند اولسه بيله پره‌زانته يعنى رسم تقديمى اجرا قلنمامش اولان بر آدمه ديكر برينك سوز سويله‌مسى همان عديم الامكاندر دينلسه مبالغه ايدلمامش اولور .

انكلتره‌ده بو اصوله رعايتده دها زياده تعصب كوستريلور وحتى افرط درجه‌يه واريلور اولديغنى حيرت واستغرابله غزته‌لرده اوقومقده‌يز . ايشته برمثال :

فرانسه مشاهير محررينندن (ژول ژانن) بر قيش كونى لوندره‌ده برفرانسز طرفندن اداره اولنمقده بولنان « وه‌رره‌ى » نام غازينوده غزته مطالعه ايتمكده ايمش .

«ژول ژان» اڭ بقیننده بولنوب اصمارلامش اولدیغی پونجی ایچمکده بولنان بر انکلیز بر آره‌لق لاقیدانه غازینو خدمتکارینه خطاباً :

— غارسون ! صوبه‌نك قارشوسنده سیغاره‌سنی ایچه‌رك غزته اوقویان موسیونك (یعنی ژول ژانی دیمك ایستیور) اسمی ندر ؟

— بیله‌میورم میلورد .

— آاو .

دیه ابراز تعجب وتأسف ایلدکدن صکره قالقوب دستگاه باشنده بولنمقده اولان مادامه خطاباً :

— میس . صوبه‌نك قارشوسنده سیغاره‌سنی ایچه‌رك غزته اوقویان موسیونك اسمنی بیلیورمیسکز ؟

— بو هر کونلك مشتری دکل موسیو . سزی خشنود ایده‌میه‌جکمدن طولانی بیان تأسف ایدرم! [یعنی مادام نازکانه موسیونك اسمنی بیلمدیکنی آکلاتمق ایستیور] .

— آاو، چوق شی. بو غازینونك صاحبی نره‌ده‌در ؟ غازینوجی ایلرولیه‌رك :

— بورادەیم موسیو .

— غوود مورنیغ . . . (صباح شریفلر خیر اولسون دیمك) غازینوجی افندی . صوبه‌نك قارشوسنده سیغاره‌سنی ایچه‌رك غزته اوقویان موسیونك اسمنی بیلیورمیسکز ؟

— خیر موسیو . هم بونك بورایه کلدیکنی ایلك دفعه اوله‌رق کوریورم .

غازینوجیدن بو جوابی الان انکلیز میلوردی دمندنبرو اسمنی سؤال ایتمکده بولندیغی شخص مجهوله طوغرو تقربله :

— صوبه‌نك قارشوسنده سیغاره‌سنی ایچه‌رك — غزته‌سنی اوقویان افندی ! رجا ایدرم اسمکز نه‌در ؟

بزم ژول ژانن اولدیغنی بیلدیکمز ذات متبسمانه جواب ویرر :

— افندم، اسمم ژول ژان‌در .

— پك آعلا . . . اویله ایسه موسیو ژول ژان! ردینغو. تکزك اوجی صوبه‌دن آتش المش یانیور . . .

انکلیز میلوردینك «ژول ژان»ك البسه‌سی طوتوشدیغنی کوردیکی زماندن اسمنی اوکا بوکا سؤال ایدرك نهایت کندیسنه کلوب خبر ویردیکی آنه قدر ردینغوتك بر طرفی‌ده کاملاً خراب اولمش ایدی! نصل انکلیزك حالنه دیه‌جك وارمی ؟

بوفقره بزه دیکر بر فقره‌یی خاطرلاتدی . انکلیزك برینك اوزرینه غالبا بر محلدن آتش صیچرار. کندیسی بونك فرقنده اولماز . دیکر بر کیمسه (غالبا بر فرانسز اوله‌جق) بونی کندیسنه خبر ویرر — انکلیز یوزینی چویره‌رك :

— افندی سز بکا پره‌زانته اولنمادیکز . سزی طانیمیورم دیه‌رك اخطاره اهمیت ویرمامش . . .

مقابلهٔ بالمثل

بر دوقتور ایله بر محبی آره‌سنده جریان ایدن بر محاوره اثناسنده محبی دیرکه :

— عزیزم دوقتور: سزی هرکون نهایت درجه‌ده مشغول کوربیورم .

— اویله اولیور دوستم . آمان بوندن هیچ بحث ایتمه . بر دقیقه خالی وقتم یوق . اکر بو حال بویله دوام ایده‌جك اولورسه خسته‌لر یقینده حیاته خاتمه ویره‌جکلرنده شبهه یوق .

— برشی دکل . مقابلهٔ بالمثل اولمش اولور ...

ایکی رفیق

سوقاقده تصادفاً یکدیکرینه راست کلن ایکی محب رفیقدن بری دیکرینه :

— نصل برادر ماتمده‌سکز ها ؟

— اوت پدرم وفات ایتدی .

— زواللی . نه‌بدبختلق! باری سزه بیوك بر ثروت براقه بیلدی‌یا؟

— نه کزر برادر . کندیسی غایت ناموسکار بر آدم ایدی .

معدنجی بولندیغمدن اویناديغم اویونلرده دائما غائب ایتدیکمدن

ومتصل بورجلريمی تأديه وتسويه ايتمكله اوقاتكذار اولديغندن بوصورتله بنی سفيل وسركردان براقدی!

— سن ايلروده يهجكك ثروتی وقتيله يمشسك آبرادر!

غاسقونياليڭ بری دير ايمشكه:

« اول قدر حديد المزاجم كه بر اينه‌يه نظر انداز اولديغم زمان كنديمدن قورقار وبوصورتله تعديل حدت ايلرم ... »

اساساً جبين اولديغی حالده غايت جسور كورنمك ايستيان وهر آن جسارت وشجاعتدن دم اوران غاسقونيالی بر ضابط اوفاق بر مفرزه هجومنده بولنديغی صره‌ده طبانجه‌سنی چكه‌رك اوكنده بولنان بر دشمن سواريسنه آتش ايدر؟ سواری الديغی قورشونك تأثيريله بيروح اوله‌رق يره سريلور. ضابطك بو حركتی فوق العاده بر جسارت اولمديغنی وشمديكی حالده اوته‌ده واشاغيده هنوز دشمندن نام و نشان بولنمديغی اعتراضی درميان اولنديغی زمان غاسقونيالی شدتله ديركه:

— لكن كورميورميسكزكه اولديرديكم سواريی توزه دومانه قاتدم! البت اشاغيسی كورونمز...

حاضر جواب

هر نره‌ده بولنور ايسه بولنسين پارمغيله برونی قاشيدريمغی

کندینه بر اعتیاد مخصوص ایدنمش اولان بر چوجغك بر کون ینه برونیله اوینامقده اولدیغنی کورن مربیه‌سی :

— آجانم ، عیب دکلمی ؟ انسان پارمغیله متصل کندی برونی قارشدیررمی؟

دیمسی اوزرینه بلا تردد چوجق شو جوابی ویرمش :

— دادیجغم انسان پارمغیله کندی برونی قارشدیرمازده یا کیمك برونی قارشدیرر؟..

بر جنرالك افاده‌سی

وقوع بولان محاربه‌ده «ونسان» موقعنی صوك درجه‌یه‌قدر محافظه‌ده التزام ثبات ومتانت ایلیان فرانسه جنرالی (دومسنیل)ك برا‌ره‌لق اصابت ایدن بر کلله بر بجاغنی آلوب کتورر .

بو حالی کورن جنرالك خدمتجیسی متأسفانه و مأیوسانه باغیره‌رق ایلرولر وهمان اغلامغه باشلار. خدمتجیسنك بو درجه‌ده تأسف و بکاسنی کورن جنرال جسارتله ولاقیدانه بر صورتله دیرکه :

— نه وار، نه اولیورسك؟ بر قضادر کلدی کچدی بونده تأسف ایده‌جك نه وار؟ دوشونسه‌ك آ که ایکی چیزمه یرینه بوندن صکره یالکز بر چیزمه بویایه‌جقسك!..

بر ادیب ایله غزته‌جی آره‌سنده

بر ادیب نوظهور بر کون غزته‌جیلردن برینه مراجعتله هنوز قلمه آلمش بولندیغی بر اثری تقدیم ایدرك دیرکه :

— شو اثره بر کوز کزدیرمك لطفنده بولنورمیسکز؟

غزته‌جی ادیبك اوراق یومیه و یا موقوته‌دن برنده یازی یازوب یازمدیغنی آکلامق فکریله :

— های های . فقط اول امرده بوزمانه قدر نره‌ده یازی یازدیغکزی بیلدیرمك لازم؟

— تحف! نره‌ده یازی یازه‌جغم؟ هرزمان کندی اوطه‌مده یازارم...

پارس محکمهٔ جنایتنده :

رئیس مظنونه خطاباً دیرکه :

— شهر حالك بشنجی پازار کونی ایکی دفعه فعل سرقته جرأت ایتمکله مظنون بولنیورسکز. نه دیه‌جکسکز؟

— (تبسمله) نه‌دیه‌جکم، رئیس افندی. مسلکمه وقوفکز اولمدیغی اکلاشیلیور. چونکه‌پازار کونی چالشمق عادت ومسلکمك کلیاً خلافنده‌در...

شمندوفرده

احوال ظاهره‌سندن بیوك بر عائله‌یه انتسابی استدلال

اولنان كنج بر قادين شمندوفرك بر تجى موقعنه كيرر. موقعده اولجه كاوب اوطورمش بر قاچ كشى بولنمقده ايمش. بونلردن برى بو صره‌ده جيبندن چيقارديغى طبقه‌سندن بر سيغاره آله‌رق ياقيق ايستر ايسه‌ده قادينك وجودندن صيقيله‌رق بر لحظه ياقوب ياقمامقده دوچار تردد اولور.

نهايت الامر جسارتلنه‌رك:

— مادام، سيغاره دومانندن راحتسز اولورميسكز؟

مادام تواضع وحلميتله:

— بيلمه‌م افندى، چونكه بو زمانه قدر يانمده سيغاره ايچلديكنى كورمدم! ديمش.

انكليز ذكور ونسواندن مركب بر مجلسده زمين محاوره بر آرالق حق تقدم مسئله‌سى اوزرينه انتقال ايلمكله شدتلى بر منازعه ظهور ايدر. حضاردن لورد (قانينغ) نسوانده تقدم مسئله‌سى سنه كوره اوله‌جغندن ايلك وبيوك موقع، بالطبع الك زياده ياشلى‌يه عرض وتقديم قلنور ديمسيله مسئله حل ايدلمش ايسه‌ده مجلسده بولنان نسواندن هيچ برى بو شرفى احراز ايتمك ايسته‌مامشدر!

بر فقيرك طلبى

كليسانك برنده خلقه اجراى وعظ ونصايحله مشغول بولنان بر راهب بر آرالق «هركيم اولور ايسه اولسون ايكى

قات البسه‌یه مالك اولدیغی بر قاتنی بر فقیره تصدیق ایتمه‌سی لازمهٔ شعار انسانیتدندر » دیر .

اشبو وعظ ونصایحك ختامنده بر آدم راهبك نزدینه کیدرك فقیر حالندن بحث ایدر وبو کون کندی طرفندن ویریلان نصیحتك عاملی اولمسنی علاوهٔ کفتار ایلر .

راهب : — نصیحتمی دیکله‌دیکندن طولایی ممنونم . انی بر خرستیانه یکزییورسك .

فقیر : — اوت اما ، راهب افندی ! بو کون البسه اوزرینه خاقه بر نصیحتده بولنمش ایدیکز . ایکی قات البسه‌یه مالك اولان برینی فقیره ویرملی دیدیکز . ایمدی البسه‌لریکزدن بر طاقمنی بو فقیره احسان بیورمکزی رجا ایدرم .

— پك طوغری . بویله سویله‌مشدم . لکن سن وعظك ابتداسنده اوراده‌میدك ؟

— خیر افندم .

— یا کوردکمی بر کره ؟ اکر وعظك باشلانغیجنده بولنمش اولسه ایدك « موسمه وموجوده کوره ! » شرطنی قوشمش اولدیغمی اوکره‌نیر ایدك ! . . .

دلیقانلی ده‌کی فکر

پارسده بر مجمع ذوق وادبده زمین محاوره بر آرالق ازدواج اوزرینه انتقال ایدر . قائن والده‌لرك خویسزلقلرندن بحث ایله

بونلرله کچنمك عدیم الامکان بولندیغنی سویله‌ین حضاردن برینه دلیقانلیلردن بری آتیله‌رق :

— یوووق ! بن اویله قائن والده حیقتارینه کله‌مم . اکر بن اولنوبده قائن والدهم بکا اذیته باشلایه‌جق اولورسه ایکی بر دیموب بوغازندن طوتدیغم کبی بوغارم !

دیمسی اوزرینه یاننده بولنان دوستلرندن بری یانندهکی رفیقنك قولاغنه اکیله‌رك دیرکه :

— آه عالمده شو دلیقانلی‌یی کندیمه بر داماد یاپابیلسه‌م . . .

غاسقونیالینك یلانی !

چار اقطار جهانی کزه‌رك بو سایه‌ده پك چوق بدایع غریبه وعجیبه کورمش اولدیغنی بر طرز مغرورانه و مفتخرانه‌ده بر مجلسده نقل وحکایه ایدن برغاسقونیالیدن مشهودات غریبه‌سندن بر قاچنی حکایه ایلمسنی رجا ایدرلر .

غاسقونیالی هر نقدر پك چوق غریبه‌لر کورمش ایسه‌ده بوزمانه قدر هیچ برمؤلف وسیاح طرفندن معلومات ویرلمامش اولان عظیم بر لخنه حقنده معلومات ویره‌جکنی بیلدیردکدن صوکره :

— افندیلر ! بو لخنه‌نك برمثلی دها کورلمامشدر . بیوکلکنی سزه نصل اکلاته‌یم ؟ هر یاپراغی آلتنده تمامیله مسلح ومجهز

اللی سواری بارینه‌بیلور ویکدیکرینه بر ضرر ایراث ایتمکسزین ایسته‌دکلری کبی تعلیمده بولنه‌بیلورلر ! ! !

حضاردن بری بو فقره‌یی بیوك بر صغوق قانلیلقله دیکله‌دکدن صکره کندیسنك ده سیاحتده بولنمش و ژاپونیایه قدر کیتمش اولدیغنی سویلر . و علاوةً ، بر کون سیر و تنزهی اثناسنده تمام اوچ یوز عمله‌نك غایت عظیم بر قزغان یاپمقده اولدقلرینی ویوز اللی عمله یالکز قزغانك ایچنده قالایی ایچون اشتغال ایتمکده اولدقلرینی حیرتله کوردیکنی بیان ایدر ...

بونك اوزرینه غاسقونیالی مراقله :

— بو درجه‌ده بیوك بر قزغان نه‌یه‌یارار؟ دیه سؤال ایدنجه، بو سؤاله ذاتاً منتظر بولنان ذات :

— نه‌یه‌می یارار؟ براز اول بزه وصف وبیان بیوردیغکز لحنه‌یی پشورمکه!... جوابنی ویرمش!

بر مجلسده چیچك علتنه قارشو موقع تطبیق و اجرایه قونیله کلمکده بولنان آشی اصولنك فوائدندن و بو سایه‌ده چوجقلری اولومدن قورتاردیغندن بحث ایدیلیورمش . بونك علیهنده بولنان حضاردن بری :

— آدم سزده، بن بر چوجق طانیرم که ابوینی بیچاره‌یی آشیلاتمش اولدیغی حالده ایکی کون صکره وفات ایتدی. دیر. مجلسده حاضر بولنانلردن بری :

— نصل، ایکی کون صکره وفاتمی ایتدی؟ بو قابلمی؟

— اوت افندم؛ نصل قابل اولمسونکه کوزمله کوردم ...

— بو نصل اولور؟

— نصل اوله‌جق... چوجق آشیلاندقدن ایکی کون صکره یوکسکجه بر آغاجه چیقار، بر آرالق اغاجدن دوشه‌رك باغره باغره وفات ایدر... ارتق سز ینه آشینك منافع و فوائدندن بحث ایدك... چوجقلریکزی طورمیوب آشیلاتکز !!!

بر قادینك فکری

خفیف مزاج قادینلردن بری بر کون مطالعه ایتمکده بولندیغی رومانده بر عاشقله مترەسی آره‌سنده غایت حرارت ومحبتله جریان ایتمش بولنان صوك درجه اوزون بر محاوره‌یی اوقودقدن صکره :

— نه قدر فنا فکر! یالکز اولدقلری حالده بیهوده اضاعهٔ وقت ایتمشلر! دیمش .

بر فقیرك البسه‌سی

بر سوقاقده غایت پژمرده بر البسه ایله مارین وعابریندن صدقه ایسته‌مکده بولنان برغاسقونیالی‌یه ترحماً برذات ایکی غروش قیمتنده بولنان برسکه‌یی چیقاروب ویره‌رك :

— یتمش پاره کیرو ویر .

دیمسی ایزرینه غاسقونیالی بر خیلی مدت جیبلرینی آراشدیردقدن صکره :

— های اه جزاسنی ویرسون! بو صباح اوده البسه‌می دکشدیرر کن اوفاق پاره‌لری دیکرینك جیبنده اونوتمشم ... دیمش!

یمك پاره‌سنی کیم ویره‌جك؟

غاسقونیالی درت ایشجی بر مسافرخانه‌نك لوقنطه‌سنه کیره‌رك ایستدکلری کبی قرنلرینی طویورورلر.

صره طعام پاره‌سنه کلنجه دردی‌ده فنا حالده دوشونمکه باشلارلر. درت کشیلك یمك پاره‌سنی بولوب ویرملی. اوله‌جق بویا؟

لوقنطه‌ده چراقلق ایدن اون اون بش یاشنده‌کی چوجقدن بشقه کیمسه بولنماز. لوقنطه‌جی نصلسه خارجده بولنیور ایمش. غاسقونیالیلردن بری ایلروله‌رك پاره چیقاروب ویره‌جکمش کبی النی جیبنه صوقار. ایکنجیسی ایلرولیه‌رك یمك پاره‌سنی کندیسی ویره‌جکندن بحث ایله رفیقنی پاره ویرمکدن منع ایدر. بو صره‌ده اوچنجیسی ایلرولیه‌رك دیکر ایکی رفیقنه مانع اولور وکندیسی ویره‌جکنی سویلر.

دردنجیسی چراغه خطاباً :

بکا باق! صاقین‌ها بو افندیلردن بر پاره آلمه‌سك. کافه‌سنی

بن تأديه ايده‌جکم، دير . ديکر رفقاسی بوکا راضی اولمازلر . الحاصل اره‌لرنده شدتلی براختلاف باشلار .

نهايت ايچلرندن بری ديکرينه خطاباً :

— بو بويله اولماز آرقداشلر . بو پاره مطلق ويريله‌جك ويرمه‌مك اولمازآ . فقط کيم ويره‌جك؟ عقلمه بر شی کلدی . شو چراغك کوزلرينی بر منديل ايله باغـلارز . طبيعی بزی کوره‌من . بزده آيری آيری طوروورز . هانکيمزی طوتار ايسه بتون پاره‌لری او ويرسون... نه ديرسکز؟

بوفکری ديکرلريده تصويب وتحسين ايدرلر . وچراغه‌ده ، قبول ايتديررلر . ذاتاً چراقده راضی؛ اوده بواصولی بکنورا! چراغك کوزلری باغلانمسنی متعاقب غاسقونيـاليلر بری برينی متعاقب فرار ايدرلر . چراق لوقنطه‌ده آدم طوته‌جغم ديه فرل فرل دونمکده اولديغی اثناده ايشـندن عودت ايدن استادی‌ده بوصره‌ده دکاندن ايچری کيرر . اياق سسی ايشـيدن چراق ، استادينی صيم صيقی بلندن يقالار :

— ايشته يقالادم ... ايش اولدی بتدی ... پاره‌لری سن ويره‌جکسك...

— اوغلان براق‌به! نه‌پاره‌سی ويره‌جکمشم؟

— نه‌پاره‌سی اوله‌جق . بيلميورميسك .

— يديککز يمکلرك پاره‌سنی... قرار اويله دکلمی ؟

بوحالدن عادتا آلیقلاشمش اولان لوقنطه‌جی درحال ایشك فرقنه وارر... چراغك كوزلری چوزیلور .

ایشك اوته‌سنی قارئین كرام ملاحظه بیورسون...

لطفاً آتشكزی ویرمیسكز؟

اسوپچره‌ده نفرات عسكریه‌دن بری النده‌طوتدیغی سیغاره ایله یوزباشی‌یه تقربله :

— لطفاً آتشكزی ویرمیسكز؟

— ایشته آتش! لكن شمدی بر كره دوشون . اگر پروسیاده بولنمش اولیدق، یوز باشیدن بویله بر مساعده طلبنه جسارت ایده‌بیلیرمیدك وصكره نه‌اولور ایدك؟

نفر قیدسزلقله :

— طوغریدر، یوزباشی افندی . لكن بز پروسیاده‌بولنمش اولیدق، نه‌سز یوز باشی اولور ونه‌ده بن بویله بر كستاخلقه جسارت ایده‌بیلوردم!

دیمش .

هیچ بر سوز سویله‌مكسزین !

غایت كوه‌زه بربرك بری بركون ایلك دفعه اوله‌رق قرال (آركالئوس) ی تراش ایتمكه كیدر .

قرالك اصلا لقردی ایتمدیكنی كورن بربرك جانی صیقیلور ولقردی سویله‌مكه مجبور ایتمك املیله :

قرال حضرتاری! بنده کزبنلچ برلو تراش اصولی بیلورم، نصل و نه صورتله تراش ایتمکلکمی آرزو ایدییورسکز؟

قرال جواب ویرر :

— هیچ برسوز سویله‌مکسزین!

غایت طمعکار بر آدمه قومشوسی حقنده نه فکرده بولندیغنی صورمشلر. جواب ویرمش :

— کندیسندن پك ممنونم! پك ناموسلی بر آدم کورونیور نصل ممنون اولمیه‌یم که قرق سنه‌دن بری یقین قومشو بولندیغمز حالده بندن حبهٔ واحده طلب ایتمامشدر...

مگر بوقومشو، ضروب امثال تحریرنده تفرد ایتمش بولنان (مارسه) ایمش.

برجنرالك سوزی

مشهور جنراللردن برینه :

دشمن عسکرینك تدریجاً تزاید ایله‌مکده بولندیغنی خبر ویرمشلر.

جنرال دیمشکه :

— یورویه‌لم! بورایه آنلرینی حساب ایتمکه دکل آنلره ظفریات اولمغه کلدك.

كویلی اوشاق

بر ذات معیتنه کویلی بر اوشاق آلمش . بو کویلی اصلا شهرده بولنمامش . برکون صاچلرینی کسدیرمك اوزره افندیسندن مساعده طلب ایدر . افندیسی « اقشام طعامندن صکره کیدرسك ! » دیر .

اقشام اولنجه اوشاق ، طعامی متعاقب مسافرلرك یاننده افندیسنه خطاباً جهر ایله :

— افندی . کوندوز سزه دیدیکمی کسدیرمك ایچون کیده‌یمی دیمش ؟

غریب بر اعلان

نورماندیالینك برینك بر قاچ بارکیری وارمش .

بونلری صاتمق اوزره پارسه کیدر «قوربوا» جوارنده بر آخور کیرالیه‌رق حیوانلری قور .

بر قاچ کون ظرفنده بارکیرلرك کافه‌سنی صاتمغه موفق اولور یالکز کندوسنك راکب اولمقده بولندیغی بارکیر قالیر .

ایرتسی کونی بیچاره‌نك بارکیرینی سرقت ایدرلر .

اطرافه صوروشدیرر . تحری ایدر . بتون تحریاتی ثمره‌سز قالور . نه یاپاجغنی شاشیروب قالور .

نهایت آتیده‌کی اعلانی یازدیروب دیواره یاپشدیرر .

اعلان

« فلان سنه‌ده ، فلان سوقاقده وفلان نومروده كائن اخوردن كچن كون راكب اولديغم تك بر باركيرم سرقت ايدلمشدر. قرق سكز ساعت مهلت ويريبورم . بومدت ظرفنده باركيرمي تكرار سرقت ايديلان محله اعاده ايدندن هيچ بر كونا استجوابده بولنلميه‌جقدر .

اكر سارق بو اعلانه اهميت ويرميوبده باركيري كتورمز ايسه ، مع التأسف عيني حاله دوچار اولوب ١٨٤٨ تاريخنده پدرمك موقع اجرايه وضع ايدرك نائل موفقيت اولديغي بر اصولي مع التأسف بنده اجرايه مجبور اوله‌جغمي اعلان ايلرم .

تصادفات غريبه‌دن اولمق اوزره (اعلان) ثمره‌بخش اولور برقاچ كون صوكره سرقت اولنان باركير كتيريلور و صاحبنه تسليم ايديلور . وكنديسندن سؤال ايديلور كه

— اكر باركيريني بولميه‌ايدك نه ياپاجقدك ؟ پدرينك وقتيله موقع اجرايه قويه‌رق نائل مرام اولديغي اصول نه‌دن عبارت ايدي؟ كويلي :

— نه ياپه‌جقدم ، باركيرمي بوله‌مينجه سمريني صرتمه اوروب ياياں اوله‌رق مملكتمه عودت ايده‌جكدم؛ متوفي پدرمده ١٨٤٨ ده بويله ياپمش ايدي ...

قومدياجينك قومديسى

فرانسه‌نك مشهور قوميقلرندن (آرلكن) بر كون موقع اجرايه قونلمقده بولنان برقومدي‌ده حسب الايجاب اشكاك

باغرمسنى تقليده مجبور اولور . و اول صورتله باغرمغه باشلار . صورت تقليدده اول درجه ابراز مهارت ايده‌مامش اولمليدركه زمين قاتده بولنان مشتريلردن برى (آرلكن) دن دها مكمل اوله‌رق باغرمغه باشلار « آرلكن » همان سكوتى متعاقب عمومه خطاباً :

— افنديلر بنم ياپديغم تقليد ايدى ايشته اصلى ! ديكله‌يكز ! ديمش .

«ريوارول» طبيعيوندن (بوفون) ك اوغلى حقنده شويله دير ايمش :

«بو پدرينك (تاريخ طبيعى) سنك الك زياده فقير بر بابيدر.»

بالق صيادى

بالق آوجيلرندن برى بر كون اوغليله بر كميده بولنور . ناكهان هوا بوزولور . دكز ، قبارر واطرافه طالغه‌لر پيدا ايدرك كوپوكلر صاوورديغى صره‌ده كمى‌يى‌ده تكنه مثالى صاللامغه باشلار .

دكزدن واولومدن پك زياده قورقان بالق اوجيسى اسكى بر خرستيان اولديغندن بر آرالق اوغلنه خطاباً :

— ديز چوك اوغلوم ، دعا ايده‌لم ديه‌رك تضرعه باشلار :

— او عزيزسن — نيقولا ! اكر بو تهلكه‌دن تخليص

کریبان ایده‌جك اولورسه‌م، کلیساده بوکمینك بوجه دیرکی مثللی بالمومیدن بر موم یاقدیرمق بورجم اولسون ! دیر .

— لکن باباجغم . بز فقیرز . کمینك بوجه دیرکی کبی موم یاپدیرمق ایچون اول‌قدر بالمومی‌نی نصل‌تدارك ایده‌جکسك؟ دیر.

بونك اوزرینه چوجغك باباسی :

— سن مستریح اول . برکره شو ورطه‌دن قورتیلوب قره‌یه ایاق بصالم ، پارمق قدرینی بیله یاقدیرمام ! دیمش .

راهبك اوشاغی

فقیر بر کویلی بر کون الینه کچن قرق پاره‌یی کندیسی ایچون دعا ایدلمك اوزره کوی راهبنه کوتورر .

راهبك خدمتجیسی کویلی‌یی کوردرك مقصدینی تماماً اکلادقدن صکره دیرکه :

— هایدی دوستم قرق پاره‌کی آلده کیت . قرق پاره‌لق دعا ایده‌میز !

بن او کویدن دکلم

فرانسه‌ده بر کویده طوغمش اولوب خدمت موظفه‌سی اثناسنده قهرمانجه وفات ایدن بر مأمور روحانینك استراحت روحی ایچون مذکور کوی کلیساسنده بر دعا اوقوتدیرلمقده‌ایمش بو اثناده راهبك ایراد ایلدیکی سوزلردن ، نهایت قرائت ایلدیکی دعادن متأثر ومتحسس اولان خلق اغلامغه باشلار . کلیساده

بولندیغی حالده متأثر كورنمیان و اغلامایان بر كویلی عمومك نظر دقتنی جلب ایتمكله بزیمی مرقومه تقربله هركس اغلادیغی حالده كندیسنك نیچون اغلامدیغنی سؤال ایتمسی اوزرینه كویلی بر طور بی قیدانه ایله :

— بن اولن آدمك محله‌سندن دكلم كه اغلایه‌یم ... دیمش .

سوز سویلیان كیم ؟

موسیونك بری، بروكسل شهرنده بر لوقنطه‌یه كیره‌رك بر كوشه‌ده اخذ موقع ایدر . غارسون كلیر ، موسیونك طابی اوزرینه او كونكی طعام لیسته‌سنی كتیردكدن صكره :

— موسیو نه یمك ارزو بیوریورلر ؟

دیه صورار .

— اولا بكا صحنده بر یمورطه سویله‌یكز .

بو امری متعاقب موسیونك یاننده‌كی صنداليه اوزرنده طورمقده بولنان كوپك دخی :

— بكاده اویله !

امرینی ویرر ...

غارسون دهشتله چكیلوب كیدر .

برزمان صكره موسیو غارسونی چاغیره‌رق :

— پتاتسلی بر «فیله» سویله !

دیمسی اوزرینه کوپکده ینه :

— بکاده اویله !

دیر .

غارسونده حیرت ودهشت آرتار .

موسیونك یملك ییدیکی ماصه‌نك یقیننده جریان حاله بهت وحیرتله وقف نگاه ایلیان انکلیزك بری موسیویه خطاباً توجیه مقال ایله :

— موسیو، شبهه‌سز بوکوپکه بودرجه‌لرده برسهولتله سوز سویله‌مکی اوکرتمك ایچون خیلی زحمت چکمشسکزدر !

دیمسی اوزرینه موسیو :

— اوت میلورد !

— صاتمق ارزوسنده‌میسکز ؟

— قطعیاً .

بو آنده کوپك سوزه باشلایه‌رق برطور مکدرانه ایله :

— رجا ایدر، بنی صاتمه !

دیر .

کیتدکجه حیرت واستغرابی آرتمقده بولنان انکلیز :

— اکر سزه بیك انکلیز لیراسی تکلیف ایده‌جك اولور ایسه‌م ؟ . . .

— بیك انکلیز لیراسی ! کوزل بر مبلغ .

دیر وخلاصهٔ کلام موسیو ایله انکلیز آره‌سنده‌سوز کسیلور .

متعاقباً انكليز بيك ليره‌لق بر چكى ويره‌كى متعاقب كوپكى‌ده آله‌رق كوتورر . تام بنـه بواثناده كوپك‌ده اسكى افنديسنه بقارق :

— نهايت الامر بنى صاتدك اويله‌مى ؟ پك اعلا . . . بن‌ده سندن كوزل بر انتقام آلمق اوزره بعدما آغزيمى آچوبده بر سوز سويله‌ميه‌جكم دير .

مكر كوپكى صاتان موسيو «وانتريلوق» يعنى قرنندن سوز سويليانلردن ايمش ! انكليزك بالاخره دوچار اوله‌جغى حال شايان تأملدر . . . .

بر يكننك صداقتى

اختيار بر آدمجكز خسته‌لنور . خسته‌لك كيتدكجه خفت پيدا ايده‌جكى يرده كسب شدت ايلر . اختيارك بر يكنى وارمش . آره صره عموجه‌سنك خسته‌لغنه دائر طبيب مداويدن معلومات صورارمش .

بركون بر معتاد طبيبى كوره‌رك :

— اى دوقتور ! خسته حقنده نه اميده بولنيورسكز ؟

ديمسى اوزرينه دوقتور :

— اميد يوق . خسته‌يى غائب ايده‌جكز .

— (تلاش وهيجانله) نصل ؟ اميد يوقمى ؟

دیمسی ودوقتورك ویردیکی بشارتی تصدیق اوزرینه همان برطور مخصوصله تلاش وفریاده باشلار .

«اسکی برقورت! تعبیر وتوصیفنه ماصدق اوله‌جق درجه‌ده تجربه‌دیده اولان اختیار طبیب ریاکارانه وپك بیهوده ابراز اولنان تلاش وهیجان اوزرینه :

— بو درجه مراق وهیجانه حاجت یوق موسیو! عموجه‌کز محقق کیده‌جك . . بو سببله بیهوده یورولمامکزی توصیه ایدرم! دیمش .

ساخته‌کار بر زنکین

ژاق — برادر ! غزته‌لرده‌کی غائب اولمش پاره جزؤدانی اعلاننده برشی آکلایه‌مدم . کیمك جزؤدانی بو ؟

ژول — کیمك اوله‌جق، بنم !

— چاپقین ! اوزرنده بر دمت بانقنوط ایله صاحبنك نامنه محرر برچوق «چك»لر بولنان برپاره جزؤدنی غائب ایندك ها؟ لکن بو طوله‌لری بن بوطه‌ام عزیزم . . . سنده برچوق «چك»لر بانقنوطلر ذکل بوش بر جزؤدان بیله اولمدیغنی پك اعلا بیلورم . بو سنه چکدیکك صقنتیی بیلمزمی‌یم ؟

— طوغرودر . لکن سلا آکلایه‌مدکمی ؟ بو اعلانی (برت) ك پدری مطلق غزته‌لرده اوقویه‌جقدر .

بنم بر دفعه‌ده اولدجقه مهم بر ثروت غائب ایتدیکم ذهابنه دوشه‌جکدر . شمدی آکلادکمی ؟ بو ساخته اعلان قائم پدرم اوله‌جغی امیدنده بولندیغم ذاته قارشو بر حیله‌دن بشقه بر شی دکلدر . . .

— شمدی آکلادم . . . های چاپقین های . . . فقط سنك هیچ بر پارەك یوق . غزته‌لرده‌کی بو اعلان پاره‌سنی نره‌دن بولدك ؟

— نره‌دن بوله‌جغم ؟ ایلروده زوجه‌م اوله‌جق سوکیلی (برت) جکم تدارك ایتدی . . .

اویله شی یمه‌دم

انکلیزك بری لوقنطه‌نك برینه کیدرك طعام لیسته‌سنی کتیرتدکدن صکره یمکنه باشلار . فرنی طویوروب قهوه وسیغاره‌سنی ایچدکدن صکره غارسونی چاغیره‌رب پاره‌سنی ویرمك اوزره نه یمش اولدیغنی سؤال ایدر .

غارسون مرقومك یدیکی یمکلری تعداد ایدر .

انکلیز :

— بشقه دها نه وار ؟

دیمسی اوزرینه نازکانه کندیسنك اونوتلماسنی آکلامق ایستیان غارسون :

— برده غارسون بنده‌کز وار !

دیمه‌سی اوزرینه انکلیز تلاشله :

— خیر، بن اویله برشی ییه‌دم ! . . .

جوابنی ویرمش . . .

امتحان

پدری چوجغنه جغرافیادن سؤال صورمق ایسته‌مش :

— بکا باق اوغلوم . کرهٔ ارض یکرمی درت ساعت ظرفنده قاچ دفعه دونر ؟

— بر دفعه .

— دها نه زمان دونر ؟

— سنه‌ده بر دفعه دها دونر .

— (اوغلونك درجهٔ ذکا و معلوماتنی آکلامق عزمیله) بشقه دفعه دونمزمی ؟

— خیر .

— نیچون ؟

— باشی دونوب، معده‌سی بولانماسون ایچون . . .

— هیچ بویله شی اولورمی ؟

— یا دون سز بکا دیمه‌دیکزمیدیکه انسان چوق دونرسه باشی دونر، و معده‌سی بولانور . صکره قوصار . . .

ایکی همشیره

کولنجلی قومدی : بر پرده

اشخاص

لور . . . . ۱۷ یاشنده

آغات ، . . . . ۱٦ یاشنده

تیاترو، بر سالونی ارائه ایدر

برنجی مجلس

آغات، بر ماصه‌نك یقیننده اخذ ،وقع ایله‌مش اولدیغی حالده بحر تفکره طالمش بولندیغی کوریلور . بوصره‌ده (لور) ایچرو کیرر، همشیره‌سنی کوره‌رك توقف ایدر .

لور ــ او، ینه دوشونجه‌لی کورونیورسك . مطلق رؤیا کوریپورسك !

آغات ــ خیر، رؤیا کوردیکم یوق .

ــ اویله‌ایسه‌میانه‌مزده‌کی فرقی ارائه‌ایچون براز رؤیا کور.

ــ مطلق بکا طاقلمانجه راحت ایتمز سك دکلمی ؟

ــ سوزلرم سزی راحتسزمی ایدیور ؟

ــ خیر. فقط مسرورده ایتمیور .

ــ عظیم تشکرلر ایدرم. فرق تظاهر ایتدی . طوغروسنی ایسترسه‌ك سنی بو حالده کورمکده بنی متأسف قیلیور ، کوچوك همشیره . طورکنه‌کی تبدلی آکلامق ایستیورم .

— طوره‌مده نه وارمشـكه ؟ بر شیئـم اولمدیغنی آكلامق ایچون حایقیرمالیمی ؟

— آفرین همشیره . لكن او قدر صاغر دكلم . حایقیرمغه حاجت یوق .

— ایشته بویله دائما جان صیقاجق حركتده بولنورسك ! بوندن نه ذوق آلیرسك بیلمم ؟ دائما لطیفه . . .

— حقسزمی‌یم ؟ بكا اسناداتده بولنیورسك اما سن ده كندینی تمیزه چیقارته‌مازسكیا . . . نه یه دائر خلیاده بولندیغنی اكلایه‌مدم كه . . .

اغات — (شدتله) صانكه سن ده دوشونیور، رؤیا كورمیورسك دكلمی ؟

لور — جانم لطیفه‌یی بر طرف ایده‌لم . . . بن شمدی (آنی) دوشونیورم !

آغات — (تترمه‌یه‌رك) لور ! رجا ایدرم سرمی افشا ایتمه .

— نه صورتله سریكی افشا ایده بیلورم .. آرتق او قدرده وسوسه‌یه لزوم یوق . . .

— نه‌یپایم، المده‌دكل. هركس، ذهنمدن كچنلری چهره‌مدن آكلایور، صانیورم وبالعكس اخفا و محافظه‌سی ایچونده اول درجه اهتماماتده بولنیورم .

دوشونیورم، بو درجه اندیشه‌یه‌ده محل اولمدیغنی آكلایور وفقط امحاسنه موفق اوله‌میورم . سن نه دیرسك؟

— نه دیه‌جکم، چوجقسلك دیرم .

— نیچون چوجق اوله‌یم؟ سندن برياش کوچوکم .

— اون یاشلرنده برسنه‌نك اهمیتی اولماز آما، اون‌التی، اون یدی یاشلرنده بو فرق عظیمدر . غایهٔ مقصد، تجربه‌یه متوقفدر . بن ایسه اولدقجه تجربه دیده‌یم .

— پك اعلا . عزیز لور! بختیار میسك؟ تجربه‌که معاونتمی ایسترمیسك؟ چونکه بنم اکا احتیاجم وار . . . ذهنم پك طاغینق . . .

— حالکدن بللی . کوچوك همشیره . لکن ارزو ایدرسه‌ك معاونتکه شتابان اوله‌جغمی اونوتمه . . .

— معاونتکه‌هر آن محتاجم . ایمدی سویله، (آنی) دوشونمکده حقسزمی‌یم؟

— دوشونمکه ذکر اولدقدن صکره . . .

— کیم؟

— ایشته (او) . . .

— شی . . . حقم وار ظن ایدرم . . . اسمی . . . اسمنی تلفظه جسارت ایده‌میورم . بنمله اکله‌نیرسك . . .

— یوق جانم، نیچون اکلنه‌یم . . .

— اینانمام .

— بکا اعتمادك یوقمی آجانم . سویله .

— سکا اینانیرم . . لکن . . . سن ده دوشونجه‌لیسك . بونی انکار ایده‌مزسك یا . . . سن ده (آنی) . . .

— طوغرودر! نه‌یاپایم؟ بن‌ده سنك کبی دوشونمكدن منع ایدلدم . . .

— (مكدرانه) پك طوغری . بونك نه‌قدر فنا اولدیغنی كوریيورسك...

— نیچون فنا اولسون . بوكا بر چاره بولملی .

— نصل؟

— نصل اوله‌جق؟ بو دائما كیزلی قاله‌جق دكل آ .

بدیهیدركه هر كس هر زمان ایچون البت برینی دوشنور . دلیقانلیلر هر آن كنج قیزلری، كنج قیزلرده دلیقانلیلری دوشنورلر... بویله اولدیغی حالده كنج قیزلر تفكرات وملاحظاتنده نه‌دن حقسز اولسون...

قیزلرکده پك اعلا دوشونمك ایچون وقتلری واردر . هم وقت خصوصنده ارككلردن زیاده مساعده‌لیدرلر... حقیقت بو مركزده دكلمیدر؟ آرتق سریكی بكا افشا ایده‌بیلورسك . . .

— لكن خیر... بن نه‌دوشوندیكمی بیلمیورم ...

— آغات! سن عادتا چوجقسك...

— پكی . سویله‌رم آما، بر شرطله... سن‌ده سنككنی بكا سویلرمیسك؟..

— پك اعلا اویله اولسون. بن‌ده بنمكنی سكا سویلرم . .

— اولا، سن سویله...

— لكن بوصورتله غایهٔ مقصدده ایره‌مه‌یز . البت ایكیمزدن

بری دیگرندن اول سوزه باشلایه جق جانم .. ایکیمزده بر زمانده دردلشه جك اولدقدن صکره ...

— طوغری اما ...

— نه قدر ناز واستغنا . عادتا چوجقلق .. هایدی جسارت . حاضرمیسك ؟

— اوت .

— بن ده حاضرم . هایدی ...

ایکی همشیره تردد وهیجانله بر آغزدن اولمق اوزره بر آنده :

بن ... غاستونی ... سویورم ...

متعاقباً ینه ایکیسی ده خلجانله اطرافه باقنورلر .

لور — نصل ! سن غاستونی . . . موسیو غاستونی سویورسك ها ...

— اوت . سنك کبی ... سن سودیکك حالده نیچون بن سومیه یم ؟ .

— نه ده کوزل بهانه یا .. لکن او سنی سومیور . تجربه ده کوستریبورکه ... بن یورطم کونده (او) بکا چیچك کوندردی .. دیمك که ...

— آندن بکاده کوندردی ..

— سنك یورطنك ایچون دکلدی یا ؟

— بوندن نه چیقار ؟ کونده بر سهودن بشقه برشی یوق

— سکا کوندرمش اما، البت (او) بوکا او قدر اهمیت ویرمامشدر .

— اهمیتی نه اوله‌جقمش؛ مقصد کوندرمك دکلمی؟

— حقك وار، کوچوك خانم اما!.. (او) بکا ایکی سنه‌دنبرو سنه باشلرنده ظریف برقوطی درونده شکرلمه‌لر کوندرییور.

— بکاده کوندرییور.

— پك اعلا . اما او بنی قطعیاً سودیکنی اعتراف ایتدی .

— بکاده اعتراف ایتدی . بنی سودیکنی سویله‌دی .

— (قلبنك هیجانی ضبطه چالشمقله برابر اوموزلرینی قالدیره‌رق) بنی نه درجه‌ده سودیکنی صورت مخصوصه‌ده آکلاتدی!

— بکا هکذا!

— بو عادتا حقسزلق! سنك بو تجربه‌لرده بولنمامش اولدیغنی پك اعلا ادعا ایده‌بیلورم. . . «سورم!» دینلور اما . اصل ایش جریان حالنده‌در . هم سنکی نظر دقته آلنمه‌لی! . یالکز بو فرق تفوق ورجحانیت خصوصنده بکا حق ویریرر . آکلادیکزمی کوچوك خانم..

— یاره‌مز! بونی بکا کوچ ایناندیررسك.. پك اعلانی سور وبن‌ده آنی سورم.

— نه فکر طاشیدیغکی آکلایه‌میورم سنك بو بله (غاستون)ی دوشونمکلکك هیچده ایی دکل. آننه‌م بالکه یوزدفعه‌سنی بوندن

منع ایتدی . بن ده ایجاب ایتدکجه سکا اخطارات و تنبیهاتده بولنیورم .

— طوغری سویلیورسك . حقکی تسلیم ایدرم . لکن نم کبی سنده عین حالده سك . ایجاب ایتدکجه بن ده سکا نصایحده بولنیورم !

— بن سندن بیوکم . بکا نصایحده بولنمقدن ده سنی منع ایتمکه حقم واردر .

— آدم سنده !.

— اوت . سنی فنا یوله کیتمکدن منعه حقم واردر .

— اگر بویله ایستیورسه‌ك بن ده آغزیمی بیله آچمام . بن کیتدیکم یولی پك اعلا بیلیرم . مقصدك بنی قزدیرمق ! و رنجیدهٔ خاطر ایلمك اولدقدن صکره .. (آغلایه‌رق طیشاری چیقار .)

ایکنجی مجلس

لور — [یالکزجه] (همشیره‌سنك کیتدیکنی کوره‌رك) اهمیتسز برشی ایچون همان آغلایور وسومکده دوام ایتمك ایستیور . (برلحظه سکوتدن صکره) :

کوردیکزمی شو چوجغی برکره .. طریق محبتده بنی فرسخ فرسخ کچمش .. نه درجه شدت سودا .. نه قدر ابتلا .. (غاستون)ی فوق العاده سویبور .. او ده اونی سویبور ایمش . نه اعلا بز آچیغه چیقاریور زیمك .. غاستون ، کندیسنه چیچکلر ، شکرلمه‌لر کوندرمش . بکا محبتنی اعتراف ایده‌جکی زمان بر چوق ناز واستغنالر . . .

ترددلر .. حال بوکه بکا اعتماد ایله‌مسنی ده مکرراً اخطار ایلدیکم حالده...

واقعا شکرلر، چیچکلر محبته دال اوله‌بیلور. اوله‌بیلور اما... بر دلیل قوی اوله‌جق درجه‌ده دکل.. آلك بنی افندم چیچکلر، شکرلمه‌لر بن ده آلدم...

ینه آغات قدرادعای حقوق ایتمیورم. کندیسی هنوز کوچوکدر غاستون اکر کندیسنه اعتراف محبت ایله‌مش اولسه‌بیله کندیسنك ینه بوندن حذر ایتمسی لازمدر.

(بر لحظه دوشوندکدن صکره) طریق محبتده نه‌لر کلوب کچر.. آلدانمق، آلداتلمق واردر! اکر حسیاتمده یا کلیور ایسه‌م؟. اکر غاستون (سنی سویورم!) دیه بنی یا آلداتیورسه... آه ارککلر... بر چیچکله بهار اولماز، دیه‌رك هر کوردکلری چیچکی قوپارمق ایسترلر.. راست کلدکلری کنج قیزلره عرض محبت ایدرلر.. قادینلرده وفا یوقدر دیرلر اما کندیلرنده هیچ یوق..

عجبا (آغات) صحیحاً غاستونی سویورمی؟ لکن بو دلیلکدر اکر غاستون بنی سومیورسه، بن ده کندیسنی سومیه‌جکم. بلکه‌ده بوندن ممنون اولور، لکن بو ممنونیتی اکا بخش ایتمك ایسته‌مم. بو شرفه استحقاق کسب ایتمامشدر. کندیسی لطیف بر دلیقانلی.. هپسی بوندن عبارت. بشقه فوق‌العاده بر شی یوق.. اکر بنی ارزو ایدرسه بن ده آنی ارزو ایدرم. لکن آغات بندن دها سودازده کورونیور، غاستونی کندیسنه ترك ایتمك ایسترم. بو بر

ـديه اوله‌جقدر . اويله بر هديه اوله‌جقدركه ترك واعطا ايتمكله
تأسف دكلم... آغات! (ديه‌رك همشيره‌سنى چاغيرر) .

اوچنجى مجلس

(لور)ك آغاتى چاغيرمسى اوزرينه (آغات) عرض وجود ايدر،
شدتله همشيره‌سنه طوغرو ايلرولر .

آغات — عزيزه‌م لور! بن ايچه دوشوندم .

لور — بن‌ده دوشوندم عزيزه‌م لور .

— سنكله معلوم اولان مسئله‌دن طولانى مباحثه ومناظره‌يه
ـرشديكمدن طولايى عفويكى رجا ايدرم .

— بن‌ده اويله . ادعاسنده بولنديغم تفوق ورجحانيتدن
ـمدى ندامت ايليورم . زحمته دكر برشى دكل . عفويكى نياز
ـيدرم .

— پك لطيفسك همشيره‌جكم !

— ايكيمزده طبقى چوجق كبى حركت ايديورز . اعتدال
ـمى محافظه ايتمك لازم ايدى . براز كيج اوله‌رق آنى محافظه
ـديورم . بنى عفو ايت ، بكا اعتماد ايت كوچوك همشيره‌جكم .
ـعدى غاستونى جداً سووب سوديكنى بكا سويله . .

— بنمى ؟ اوح ! خير . بن‌ده عينيله سنك فكركده اولوب
ـوسببله دنكى طور وحركتى اختيار ايلدم .

بلكه غاستون سنى سوييور !

— نه غريب فكر !

— اویله یا ! بلکه (او) بنم کوچوك برقیزه قارشو انجاب ایدن حرکتده بولنمشدر ؟

— خیر . او سکا طبقی بکا ایتدیکی معامله‌یی ایتمشدر .

— بلکه . ظاهرده بویله‌در . فقط حقیقتده سنی سومسی لازم کلور . چونکه اکثریا بکا دیر ایدیکه : « همشیره‌کز پك لطیفدر . غریبدرکه مشابهتجه آره‌مزده پك آز بر فرق واردر ! »

— های یارامز های . بکاده عینی افاده‌ده بولندی . حتی بردفعه‌سنده‌ده دها ایلرو کیدرك : « همشیره‌کز پك دلبر وپك ظریفدر . اره‌ده پك آز فرق واردر » دیمش ایدی .

— عادتا بر معما ! بونوع حرکت نه‌یی اشعار ایدر ؟

— نه‌یی اشعار ایده‌جك . ایکیمزدن برینی سودیکنی وسومیه‌جکنی اشعار ایدر . سودیکی ده مطلق سن اوله‌جقسك !

— نیچون بن اوله‌یم ؟ سن بندن بیوکسك وبندن زیاده سویلمکه لایقسك ..

— طوغرودر . لکن آره‌مزده پك آز فرق واردر . بوده اهمیتسزدر . هم غاستون ایکیمزی‌ده نظر دقته آلوبده مقایسه ایدنجه مطلق سنی انتخاب ایده‌جکندن امینم . ایمدی غاستونی کلیاً سکا ترك ایدییورم ... سوزومی ایلروده بالتجربه تصدیق ایدرسك ... انکله بختیار اول ... بختیارلغنی کوره‌رکله افتخار ایده‌جکمه اعتماد ایت ...

— پك عالی جنابسك . بو سخاوتکی قبول ایتمك

ایستدم . بن ایجه دوشوندم تکرار ایدیورم : آکلادم که سندن دائما برقدم کیروده بولنمیلیم ! چونکه موضوع بحثمز فوق العاده مهم برشي دکلدر ..

— بومسئله بویله اولماز والسلام . ایکیمزدن بری هرحالده غاستونی سوه‌جك : حتی بر قاچ کون اول پدرم آندن بحث ایتدیکی صره‌ده : « ایی بر دلیقانلی ، فوق العاده بر زوج . برزوجك حائز اولمسی لازم کلن اوصاف حسنه‌یی جامعدر ! » دیمش ایدی .

— اوت . والدم‌ده شو سوزلری علاوه ایتمشیدی :

« کندیسنی رد ایده‌میز . بو عادتا بدلالقدر »

— بوسوزلری سن ایشیتدك اویله‌می ؟

— (کوزلرینی زمینه توجیه ایدرك) آمان یاربم ! اوت...
ذاتاً بوسوزلردرکه ذهنمه کشایش ویره‌رك بو یولده حرکته مجبور اولدم . اولجه آنی اصلا دوشونمیوردم .

— طبقی بنم کبی .. بن‌ده سنك کبی اولجه اصلا دوشونمیور ایدم . لکن صکره‌دن ابویمز کندیسندن بحث ایدنجه بیلدیکك یولده‌کی حرکتی اختیار ایلدم ..

— دیمك بنده قباحت یوق . بن براصره اطاعت ایتمش اولیورم .

— پك اعلا . ینه او دائرهٔ اطاعتده دوام ایده‌بیلیرسك .

— اوح ! خیر . ارتق بوندن صکره دوام ایده‌مم . اولجه هیچ برشبهه وتردد اوزره دکل ایدم .. لکن شمدی . . .

— لکن سکا دیدم‌که بن برحق طالبنده بولنمیورم. بوبابده‌کی موقعمی سکا ترك ایدییورم .

— اوح ، خیر . بونی قبول ایده‌مم .

— بو حالده بو ایشـك ایچندن چیقـامیه‌جغز . کندیمزه قطعی بر خط حرکت تعیین ایتمـلی‌یز . شـاید آندن بزه بحث ایده‌جك اولورلرسـه قصور ایتمـامش اوله‌لم . یا قبول ، یا رد ایتملی . دلیقانلی رد ایدلمیه‌جك اولدقدن صکره ایکیمزدن بریسی کندیسـنه عرض اولنه‌جق . بو سـببله بوکا بن سنی لایق کورییورم .

— عظیم تشکرلر ایدرم . لکن بو ایلك پارتی‌یی بن‌قزانمق ایسته‌مم .

— بونی پدرمه سویلیه‌جکم .

— هیچ برشي سویلیه‌میه‌جکسك . صکره بن‌ده سویله‌مکه مجبور اولورم. سن بنم بیوکسك. فقط بوایشه ابویمزی نیچون قاریشـدیرملی . مسئله‌یی کندی کندمزه حل ایدیویرملی‌یز طور عقلمه کلدی ... برقرعه چکه‌لم . قرعه‌یی کیم قزانیرسـه غاستونله او ازدواج ایتسون !

— اوح ، نه اعلا. آفرین همشیره ! سنکه کوره بو فکرل سندن حدوثنی مأمول ایتمزدم ، باق بو نظریه‌کی جداً بکندم .

— اك كوزل طریق بو اوله جق . ذاتاً عموجه‌من بزه
یمزمیدی که ازدواج عادتا بر پیانقودر .

— ماشاالله هر ایشیتدیککی نه‌ده کوزل ضبط وحفظ
یدییورسك یا ؟

— حافظه‌م قوتلیدر . شمدی بونلری بر طرف ایده‌لم‌ده
کلیف ایتدیکم خصوصك اجراسنه بقالم .

— پك ای‌اویله اولسون. بوبردلیلکدر، فقط اکلنجه‌لی...
کندی کندینه) نتیجه نه‌اولورسه اولسون اساسی بوزمیه‌جقدر
جهراً) اولا اسملرمزی یازه‌لم . برنجی کشیده‌ده کیمك اسمی
چیقارسه (غاستون) ایله او ازدواج ایتسون ...

— ایکی دانه بری برینه مساوی و مشابه کاغد آله‌لم. تا که
الع‌ده مساوی اولسون . هاه ایشته شوراده بر ظرف وار ...
یشمزه یارار .. هم‌ده آچیق بر ظرف ...

— باق یرده بر مکتوب وار . یره دوشمش . (مکتوبی
له‌رق) بو یازی غاستونکدر .. فنا اولمادی ، بومکتوب بکا
ض شیلر اوکرته‌بیله‌جك .

— لکن مکتوبی اوقومیکز .

— خیر اوقومام ! (بونی دیمکله برابر سرعتله مکتوبه بر
طف نظر ایلر)

— لکن بیلیرسك که بو فنا شیدر !

— اوت ... اوت ... (مکتوبی اوقومقده دوام ایدر).

— بلك اعلا بتدى حاضر میسك ؟

— أوح ! عزيزهم !.. (مكتوبى قاتليهرق) او حالده سن قطعياً غاستونله ازدواج ايتمك ايستهميورسك ؟

— بو نه غريب سؤال! خير . بن ديدمكه قرعه كيمه چيقارسه.... اى سن؟

— بمى؟ خير . (مكتوبى آتهرق) ذاتاً كنديسى ده ايستهميور .

— نصل ؟

— اوت عزيزهم . ايشته والدهمزه خطاباً يازديغى مكتوب... البت والدهمز بو مكتوبى اوقومشدر . (مكتوبى آلوب اوقويهرق) :

« . . . حق عاجزانهمده سزاوار بيورىلان احسان توجهاته قارشو نهصورتله عرض تشكرايدهجكمى بيلهميورم... مادموازل (كرمريا دوقلوتيلد) ايله اولان مناسبت واقعهمدن طولايى پك بختيارم . قريباً بو بختيارلق ازمق ازديدر . مادموازل (كرمريا) پك لطيف وسويمليدر .

كنديسنى خيلى مدتدنبرو سويهيورم.. قريباً ازدواجمزك وقوعيله حصوله كلهجك سعادتى سزه بيلديرمكله كسب فخر ومسار ايلرم . . . »

(همشيرهسنه خطاباً) سعادتى ديبور . آكلايورميسك؟

— خير، پك ايى آكلايهمدم .

— بلی کنجسك . عادتا چوجقسك . پدر و والده‌نك آنی اولندیرمك ایچون اشتغال ایلمش اولدقلرینی آکلایه‌مدکمی؟ (غاستون)دن بحث ایتدکلری صره‌ده بزی دوشوندکلری میدان علانیته چیقدی...

— بزی امنیت کامله تحتنده بولندیرمق ایچون کوزل بر تدبیر . یاخود بر قومدیا...

— (تبسمله) پك کوزل . اویله اولسون... نه بأس وار؟ آرتق آنیمی دوشونه‌جکز . شمدی ایکیمزده خشنود دکلمی یز؟

— شبهه‌سز! بونك ایچون مجادله ایده‌جك دکلز آ...

— قرعه‌یه فلان حاجت قالمادی . مسئله کندی کندینه حل اولوب کیتدی . متأسفمیسك؟

— متأسفمی؟ اصلا...

— بنده دکلم . بو کونده بوزلو وقت کچیرمش اولدق . کنج قیزلرك مشغله‌سی نه اوله‌جق؟ چوجق بیومه، امور بیتیه و وظیفهٔ تدریس اولدقدن صکره نه‌دن بحث ایده‌جکز... البته عشق و علاقه‌دن...

— شبهه‌سز همشیره جکم... خصوصیله وقتمز بوکبی شیلره‌ده مساعد اولدقدن صکره...

ختام

بر رسم تقدیم اثناسنده

— افندیلر ، دوستم (ق . .) ی سزه بر ده زانته ایدرم . کوروندیکی کبی حیوان دکلدر !

دیمسی اوزرینه رفیقی بلاتفکر همان :

— اوت افندم ! دوستمله آره مزده یالکز بوفرق واردر! دیمش .

ردینغوت ایچنده یانغین . . .

موسیو (برنار) ی سزه تقدیم ایدرم . تحف وغریب بر آدمدر . باقکز شمدی‌ده متصل باغریور:

— تره‌زا ! پنجره‌یی آچکز . عادتا انسان بوغوله‌جق ! بوامری ایفا ایتمك اوزره آغر آدیملرله اختیار برخدمتجی قادین عرض وجود ایتدی .

— بیورك افندم ! حالا آغر آغر خرامان اولیور . . . براز آدیملرینی صیقلاشدیر به جانم . . .

— کیدیورم، قوشیورم موسیو !

— بویله‌لطیف وصیجاق برهواده هیچ پنجره‌لر قپانورمی؟ انسانی بوغمق ایچون کوزل بروسیله . . . عادتا عقلکزی غائب ایتمشسکز !

— لکن افندم . دها یارم ساعت اول ایچرویه کونش وسینکلر کیریور دیه پنجره‌لری قپامقلغمی امرایتمش ایدیکز . . .

— الان كنديكزى مدافعه ايله اوغراشيورسكز دكلى ؟ هايدى كيديكز . انسان خدمتجيلريله يك اى كيدرسه نتيجه‌سى ايشته بويله اولور . . . نه اوله‌جق . . .

— اماده «يك ايى» كيتمك ها ! ايى كيتمكده بو قدر اولور . . .

— ديمك بن ايى دكلم ؟ حركاتمى تقدير ايتامكله بنى بكنمامش اوليورسكز ها . . .

خدمتجى قادين بو سوز اوزرينه خلاف معتاد بر جرأت وجسارتله ديدى كه :

— بنى ديكله‌ييكز ، افندى . بيلميانلرده سزك هر كون ، هر ساعت تأسف واضطرابكزى كوره‌رك بوكا خدمتجيلريكز سببيت ويريور ذهابنده بولنه‌جقلر . . . حال بوكه بونك سببى ينه سزسكز . باستونكزى اونوتيرسكز ، بكا طاريلرسكز . ياغمور ياغار : بو قباحتى بكا اسناد ايدرسكز . صغوق اولور ، صيجاق اولور : قاشلريكزى چاتارق عنف وشدتله بكا نظر ايلرسكز . اويويامیوب راحت ايده‌مديكزمى ، يتاغى فنا ياپمش اولديغمى سويلرسكز . چوق ييوب معده‌جه راحتسزلغه دوچار اولورسكز : قباحت ينه بنم . چونكه سزه چوق ييديرمش اولورم . دها نه‌لر ، نه‌لر . . . ارتق بودرجه حدت وشدتكزه‌ده تحمل اولنه‌مز . . .

بلكه ايلك دفعه اوله‌رق اختيار خدمتجينك افنديسنه قارشو

بویله مؤاخذه یوللو وزون برلسان ایراد ایلمسی (برنار) ی شاشرتدی . خدمتجینك عقلنه خفت کلمش اولدیغنه ذاهب اولدی .

برزمان . برمدت ملاحظه‌ده بولندقدن صکره کندی کندینه دیرکه :

— بعض قصورلریله برابر ینه شو اختیاره‌نی سورم . صداقتله بکا خدمت ایتمکده‌در . طوغدیغمی کورمش ، اللریله ابویمك حین وفاتنده کوزلریتی باغلامغه ادراکه موفق اولمش ، بویله برقادین بکا قارشو شدتلی سوز سویلدیکی حالده ینه حدت ایتمیورم . . . دوشوندکجه کندینی تکدیر وتوبیخ یرینه تقدیر وتحسین ایتمك ایستیورم . بوده . تره‌زانك مطلق حسن نیت وخلوصنه دالدر . . .

بوملاحظه‌ده بولنان موسیو (برنار) ، اختیار (تره‌زا) یی دیکلیه‌جك اولورسه‌ق غایت تیتیزدر ، هرشیدن دیعقب حدتلنور ، همان قباحتی کندیسنه بولور . . .

ایشته (برنار) ایله اختیار خدمتجیسی آره‌سنده همان هر کون بودرلو مباحثه‌لر ومجادله‌لر وقوعبولور .

بیچاره (تره‌زا) شاشیرمش قالمش . النه‌دن کلدیکی قدر افندیسنك جلب خشنودی ومنونیتنه چالیشیور ، ینه املنه موفق اوله‌میور . ینه هر قباحت صره‌سنده (تره‌زا) یه عطف واسناد اولنور . . . کیم بیلور ، بوده طالعی اقتضاسندنمیدر ؟ . .

حال بوکه حقنده ویریلان معلوماته کوره (تره‌زا) نه حشین

دکلدر . حلمیتی، غیرتی، فداکارلغی شایان ذکر وثنادر . . . اما انسان اختیارلایجه البت کنجلکنده یاپدیغنی یپامز . حتی کنجلکنده افندیسنك ولوکه ناحق یره نه درجه درشتانه سوز سویله‌دی ایسه صبر وتحمل ایتدیکی حالده شمدی او ناحق یره سویلنان سوزلره صبر وتحمل ایده‌میور . . . جبر نفس ایدییورسه‌ده ارزوسنه موفق اوله‌میور .

باغچه‌ده برقناپه‌اوزرنده سیغاره ایچه‌رك غزته‌سنی اوقومقده بولنان (برنار)ه بوصره‌ده (تره‌زا) قهوه کتیرمکده ایدی .

بوندن‌صکره (تره‌زا) قهوه جزوه‌سنی برکناره وضع‌ایدوب قوللرینی چاپراست قیلدقدن صکره مستهزیانه برطرزده افندیسنه باقمغه باشلادی .

موسیو (برنار) قهوه‌یی آلدقدن صکره سوزه باشلادی :

— ای بکا باق ! تلغراف دیرکی کبی دیکیلوب اوراده نه یاپیورسك .

— آه افندم ! اکر حدتکزی دعوت ایتمیه‌جکمدن امین اوله‌بیلسه‌م ذاتکزه بر افاده‌ده بولنه‌جغم . سزدن طوغروسی امین دکلم . چونکه الك اوفاجق برشیدن درحال حدتلنیورسکز . سویلیه‌جکم شی بك تأسف آوردر . بیلورم . فقط نه یپایم . عجبا هیچ سویله‌مامك دهامی خیرلودر ؟ یوق . . . یوق . . . اکر سویله‌میه‌جك اولورسه‌م دها فنا اوله‌جق . . .

— سویله بقالم، نه‌در ؟

فرانسه ادباسندن شارونك بر سوزی :

غریبدرکه انسان بنی نوعندن برینی وجوده کتیرمك ایچون تنها وقراكلق یرلر آرار . هركسك نظرندن كندیسنی اخفایه چالیشور . حال بوكه ابنای نوعنی محو ایتمك ایچون طرامپته‌لر ، موسیقه‌لر چالدیره‌رق كیدر! نه‌قدر بری برینه مباین افعال!

مشهور طالیران فرانسه وقوعاتندن صكره ینه‌كوزه كیره‌رك موقع اقتداره كلنكله مادام (دواستائل) مشارالیه حقنده دیر ایمشكه :

— شو بیچاره موریس، اوست طرفی آغاچدن، و آلت طرفی قورشوندن مصنوع حاجی یاتمازه بكزر، كندیسنی نه صورتله آتسه‌لر ینه آیاق اوزرینه دوشر ، قطعا دوریلمك، صاللانمق بیلمز .

خسته‌نك بری كوندن كونه كسب افاقت ایدوب اشتهاسی آچیلور ویه‌جك ایستر ایسه‌ده طبیبی رخصت ویرمدیكندن چار ناچار سكوت ایتمكه مجبور اولور .

بركون برمعتاد طبیب كلوب خسته‌نك نبضنه باقدقدن صكره سؤال ایدر :

— دونذن برو نصلسك؟

— ايي‌يم . يالكز براز درمانسزلغم وار . عجبا كلباصـدى ييه‌بيمى ؟

— اولماز... كسب افاقت ايتمدكجه ياوان چوبادن بشقه بر شى ييه‌يه‌جكسك . دونكى ترتيب ايلديكم حبى يوتدكمى ؟

— طوغروسنى ايسـترميسك دوقتور! بن سـنك الكه دوشديكم كوندنبرو حبى يوطدم!

ديمش .

دوقتورك برى سرخوشلقدن خسـته‌لنمش اولان بر آدمه شو نصيحتى ويرمش :

— باق دوستم . آرتق شـمدى تهلكه‌يى كچـيردك ؛ فقط كاملاً كسب افاقت ايتدكدن صكره دخى صودن بشـقه عشرته دائر آغزيكه بر شى آلميه‌جقسك!.

ديمسى اوزرينه خسته مأيوسانه ديركه :

— اويله ايسه كسب افاقتم نه‌يه يارايه‌جق دوقتور؟..

بركون (ديوژن) دن بريسى ـ انسان راحت ايتمك ايچون نصـل ياتمه‌ليدر؛ ديه سـؤال ايتمكله، ديوژن : « نصل راحت ايدرسه اويله ياتمليدر » جوابنى ويرر . حريف تكرار :

(بن هر درلو ياتيورم، بردرلو راحت ايده‌ميورم) ديمسى اوزرينه (ديوژن) : (أويله ايسه مزاره قدر صبر ايتمليسـك) ديمشدر .

شاعر مشهور (ژان باتيست) روسونك نزدنده اوپرالردن بحث اولنديغى صره‌ده مشاراليه ديمشكه :

— ايى براوپرا ياپمق ممكن اولسه بيله ينه ايى بر اوپرا، ايى بر اثر ديمك دكلدر .

طبيبك برى خسته‌سنه طمله ايله ايچيلور بر علاج ترتيب ايتمش، برده درجهٔ حرارتى اكلامق ايچون شيشه‌دن معمول اولان استوانى ميزان‌الحراره‌يى خسته‌نك قولاغى ارقه‌سنه يرلشديرمش ايدى .

رچته‌يى يازوب ويردكدن صكره ميزان‌الحراره‌يى اونوته‌رق كيدر . ايرتسى كونى زيارت ايلديكنده علاجك نه‌يولده تأثيرى كورولديكنى سؤال ايلمكله خسته ديركه :

— واه ويرديككز روحدن هيچ بر فائده كورمدم . بنى آنجق قولاغمك آرقه‌سنه صيقشديرديغكز او اينجه شيشه راحتلنديرردى . . .

بوش بوغاز بر آدم

بركون بيوك جاده‌لردن برندن مطنطن بر جنازى كچيردكلرى صره‌ده بوش بوغازك برى جنازه ارابه‌سنك ارقه‌سندن كيتمكده اولانلردن برينه تقربله :

— ياهو، بو كوتورديككز جنازه زنكينجه برى اولملى ها؟

— اویله ظن ایدرم .

— کنجمی ایدی؟

— یوزی اورتولی اولدیغندن کوره‌مدم .

— اولیمی ایمش، یوقسه بیکارمی؟

— صورمدم، بیله‌مم .

— صاغلغنده عجبا نه‌ایش ایله مشغول ایمش؟

— بوش بوغازلره لقردی آکلاتمقدن خسته‌لنمشده نهایت وفات ایتمش . .

ایکی سرخوش

ایکی سرخوش میخانه‌دن چیقارلرایکن بری پارماغیله یری آرقداشنه کوستروب دیمشکه :

— یاهو، برادر . باقکدی ، منجملرك « کونش دونمز ، دنیا دونر » دیدکلری صحیح ایمش...

پاریسده موسیونك بری زوجه‌سنی بوشامق ایچون دعوایه قیام ایتمش . مادام دخی بر دعوی وکیلنه مراجعت ایدرك آره‌لرنده شو یولده برمحاوره کذران ایلمش :

مادام : — افندم! زوجم بنم اخلاق وطبیعتمدن شکایت ایتمکده‌در . بو شکایتك نه‌قدر حقسز اولدیغنی ایسه زوجمله هم‌بزم اولان دوستلرینك طبیعتمدن پك زیاده خشنود اولملری اثبات ایدر ظن ایدرم..

دعوى وكيلى : — ايشته اصل شكايته سببده بونلرك سندن خشنود اولملريدرياً؟..

ديمش .

زوكورد بر آدم اسكى دوستلرندن بر زنكين افنديه مراجعتله :

— امان افندم . پك فنا حالده يم . دردمى سزدن بشقه سنه آچه مام . فقيرلك كلدى قپومى اله آلدى . نه يپاجغمى شاشيردم .

ديمسى اوزرينه دوستى :

— صاقين قپويى آچوب ايچرو آلميه سك ها... ايشته سكا قرداشجه نصيحتم بواولسون!

ديمش .

انكلتره مشاهير شعراسندن (اسپنسر) بركون بعض منظوماتنى لورد (سيدنه ى)ه كوندرر . لورد ايلك منظومه يى اوقوينجه فوق الغايه ذوقياب اولديغندن يانندە بولنان دائره مديرينه (اسپه نسر)ه اللى ليرا ويرمسنى امر ايدر . فقط كتخدا چيقه جغى صرەده ديكر بر قطعه دها زياده نشاط آور اولديغندن «يوق، يوق ! يوز ليرا وير، يوز ليرا» دير وبرطرفدنده ديكر قطعه لرى اوقور و متصل « خير ! يوز اللى . يوق ايكى يوز . امان اوچ يوز . خير، خير بشيوز ! » ديديكى صرەده كتخدا

طورر . لورد ایسه منظوماتك كیتدكجه لطافتنی آرتیرمقده اولدیغنی كوردیكندن همان كتخداسنك اللرندن طوتەرق :

— امان دوستم ، چابوق اول . زیرا ثروتسوز اولان بو لطافت بنی محوایدەجكدر! قوليله اوطەدن طیشاری چیقاریر .

{ هانری هاینه } نك وصیتی

المانیا شعرای مشهورەسندن (هانری هاینه) وصیتنامەسنی تحریر ایتدیكی صرەده كندیسیله كوروشمكەكلن خاخام آلكساندر (ویل)ه دیركه :

— وصیتنامەمده اك زیاده اجراسنی ارزو ایتدیكم شی نەدر ؟ بیلورمیسك ؟

— خیر .

— وفاتمك ایرتسی كونی زوجەمك بريله تزوج ایتمسنی وصیتدن عبارتدر .

— اما پایدك ها . . . سبب ؟

— هیچ اولمازسه وفات ایتمش اولدیغمه هركون تأسف ایدەجك بریسی بولنمش اولور .

بر عالم مشهورك افعال سیاسیەسی

علوم طبیعیه علماسندن مشهور (نیوتون) یكرمی سنه

انكلتره پارلمنتوسنده مبعوث صفتیله بولندیغی حالده بر كون نه بر نطق ایراد ایتمش نه ده بر تكلیف ویا اعتراضده بولنمشدر .

نهایت خارق العاده اوله‌رق بر كون قیام ایدوبده سوزه باشلایه‌جغنی اعضای مجلس كوردكلرنده او آنه قدر پك چوق مسائل مهمه‌ده هیچ بر سوز سویله‌مامش اولان بوذاتك حركتی مطلقا مهم بر مسئله الجاسیله اولدیغنه حكم ایله هركس كمال دقتله مشارالیهك بحث ایده‌جكی مسئله‌یی استماعه حاضرلنور .

(نیوتون) ایسه نه دیسه اي :

« افندیلر ! صاغ طرفده كوردیككز شو پنجره‌نك بر جامی قریق اولدیغندن جریان هوانك حدوثنه وبوده بنم صحتمی اخلاله باعث اولیور . بناءً علیه بو قیریق جامك یرینه بر یكیسنك طاقدیرلمسنی رجا ایدرم . » دیمش .

پاپیریوسك بر لطیفه‌سی

روما مجلس اعیانی اعضاسندن پاپیریوس ، بر كون پدریله برابر مجلس اعیانه عزیمت ایدر . او كون مجلسده موقع مذاكره‌یه الك مهم برطاقم مسائل وضع اولنه‌رق حین اجرایه قدر خارجده بحث ایدلمامسی قرار تحتنه آلنور .

پاپیریوس خانه‌سنه عودتنده والده‌سی او كون مجلس اعیانده نه‌درلو مسائل اوزرینه مذاكره جریان ایتدیكنی سؤال ایتمسیله پاپیریوس دیركه :

— والده‌جكم . بوكون مجلسده مذاكره ایدیلان خصو-
صاتی اعلان وافشا ایتمك قطعیاً منع اولنمشدر .

والده‌سی بو جوابدن ممنون اولمدیغندن سؤالنی تكرار
واوغلنی سویلتمك ایچون دیلنك دونديكی قدر برچوق تمنیات
ایله اصرار ایلر . نهایت الندن قورتیله‌مایناجه دیركه :

— بوكون مجلس اعیان « اركك‌لر ایكی زوجه‌می ، یوقسه
قادینلر ایكی زوجمی آلمق دها خیرلو اوله‌جغی » مسئله‌سنی
مذاكره ایلمشدر . فقط اختلاف آرا حاصل اولدیغندن هنوز
بر صورت قرار بولمامشدر .

بویله بر مذاكرده‌نك مدهش برقراری منتج اوله‌بیلمسندن
اندیشناك اولان والده همان اوغلندن آلدیغی معلوماتی روما
اكابر نسوانه اخباره مسارعت ایلر .

ایرتسی كونی عموم روما اكابرنسوانی ومنسوبه‌لری مجلس
اعیان دائره‌سنك اطرافنی احاطه ایله « اركك‌لره ایكی زوجه
ویرمكدنسه قادینلره ایكی زوج ویرمك هر حالده موافق عدا-
لتدر . مع مافیه مجلسكز هر نه‌یه قرار ویره‌جكسه ویرسون
فقط ابتدا بزم رأیمزی استحصال ایتمسی لازم كلور ! دیه
فریاده باشلادیلر .

قادینلرك بوهجومندن حیرت ایچنده قالمش اولان هیئات
اعیان طلب ایضاحات ایتمكله كنج پاپیریوس والده‌سنی اسكات
ایچون لزوم كوردیكی دروغ اسكات آمیزی بر تفصیل حكایه

ایلر . بونك اوزرینه هیئات اعیان پاپیرییوسك کتم اسرارده‌کی متانتیله والده‌سنی اسکات خصوصنده‌کی فطانتنی مدح وتقدیر وضبطنامه‌یه تسجیل وتسطیر ایتمکله برابر بعدما پاپیرییوسدن غیری هیچ برکنجك مجلس اعیانه قبول اولنمامسنه اتفاق آرا ایله قرار ویرر .

ایکی دوست آره‌سنده

— عزیزم . اویمده نه قدر بختیار اولدیغمی تصور ایده‌عزسك . زوجه‌م تصرف واداره‌نك بر تمثال مشخصی‌در .

— یا بنمکی ! طور سکا یالکز بر مثال سویلیم : زوجه‌م ، بکا بر ارکك چوجوق طوغرر ایسه‌ك سکا برکشمیری شال آلیرم دیمشیدم .

— ای صکره ؟

— صکره‌سی . سوکیلی زوجه‌م محضا بنی پاره‌دن چیقار‌مامق ایچون طوتدی بر قیز طوغردی .

*
* *

بر پاپاس اداره‌ٔ روحانیه‌سنه تودیع اولنان کویلك قادینلرندن بریسیله مناقشه‌یه طوتیشه‌رق نهایت حدتنه مغلوباً :

— هایدی ! سنك كبی خفیف مزاج بر قادینله بنم چكه یاریشدیرمغه وقتم یوق .

دینجه قادین اوراده حاضر بولنانلره خطاباً :

— شاهد اولك . پاپاس افندی استغفار اثناسنده كندیسنه تودیع ایلدیكم اسراری افشا ایدیور ! دیمشدر .

*
* *

زوجك بری حرمنه بر شیدن طولایی طاریله‌رق بر هفته هیچ بر سوز سویله‌مامكه قرار ویرر واوچ كون قدر بوقرارینی اجراده بولنور . براقشام كندیسی یتاغه كیردیكی صره‌ده زوجه‌سی النه بر شمعدان آله‌رق اوطه‌نك ایچنده برشی آرامغه باشلار . آرار آرار بر درلو بوله‌ماز . چكمه‌لری ، دولابلری ، چكمجه‌لری برر برر حتی تكرار تكرار آچوب ایچلرینی بوشالده‌رق ینه براقیر .

زوج ایسه یاتاقده طوغریلوب متمادیاً زوجه‌سنك تحریاتنی سیر ایدر ایسه‌ده قادینك آرانمه‌سی نهایت بولمیه‌جغنی كوره‌رك صبرینی توكتمكله :

— جانم نه‌در او بو قدر آرایوبده بولامیورسك ؟

دیه سؤال ایتمسی اوزرینه قادین جواباً دیركه :

— سنك دیلكی آرایوردم . مكر یرنده ایمش . ای پكی ! شمدی سویله بقایم بكا نه‌دن طولایی طارلدك ؟

*
* *

بر ایشه یاراماز

آلمانیا شعرای مشهوره سندن (کوته) توتون ایچمه‌نك فوق العاده علیهنده بولنه‌رق حتی بر کون احباسیله مصاحبت اثناسنده توتون حقنده آچیلان بر سوز اوزرینه مشار الیه : «بنم فکرمه قالورسه ، حقیقةً حسن تربیه و تحصیل کورمش بر آدم هیچ بر وقت توتون ایچمك کبی بر عادت مستکرهه‌یه‌میل ایتمز » قولنده بولندقدن صکره افاده‌سنی تأییده مدار اولمق اوزره ینه المانیا شعراسندن مشهور (له‌سینغك) دخی توتون ایچمامش اولدیغنه تماميله قانع اولدیغنی ادعا ایدر .

وقتیله (وول فه‌نیون) قصبه‌سنده حافظ کتبلك ایتمش بولنان (ا.ز.ن) نامنده بر کیمسه بو سوزلرك جریانی صره‌سنده اوراده حاضر بولندیغندن (کوته) نك بو ادعاسی مقارن صحت اولوب اولمدیغنی تحقیق مراقنه دوشر . او تاریخده ایسه (له‌سینغ) چوقدن وفات ایتمش بولنمغله (وول فه‌نیون) قصبه‌سنه‌قدر شدرحل ایدرك وقتیله (له‌سینغ)ك خدمتجیلکنده بولنمش اولان بر اختیار قادینه مراجعتله کیفیتی سؤال ایدر . قادین جواباً دیرکه :

— له‌سینغ توتون ایچرمیدی دیه‌می سوریورسکز ؟ صباحدن اقشامه قدر دومان صاورمقدن ودسته‌لرله کاغدلری یازی ایله قاره‌لمکدن بشقه برشی یاپماز ایدی . ذاتاً بشقه بر ایشه‌ده یراماز ایدی .

سودجی

خانه‌سنك پنجره‌سی اوكنده اوطورمقده بولنان بر آدم سوقاقدن كچمكده بولنان بر سودجی‌یه خطاباً :

— باقسكا آی اوغل ! سودك اوقه‌سنی قاچه‌ویریبورسك؟

— ایكی غروشه افندم !

— بكا آلتمش پاره‌یه ویردیكنی سویله‌مشلر ایدی . . .

— اوقه‌سی التمش پاره‌لقده یپار ویریرز افندم . . . سز مراق ایتمیكز . همان قابی كتوركز ! ! دیمش .

وقعهٔ آتیه «مونیخ» شهرنده كذران ایلمشدر :

بر سوقاقدن كچمكده بولنان بر یولجی ، هنوز اوچ درت یاشنده بولنوب النی كندیسنه طوغرو اوزاده‌رق تسئل ایتمكده بولنان بر چوجغه خطاباً دیركه :

— ظن ایدرسه‌م دیلنجیلكه پك ایركن باشلامشسك ؟

— طوغرودر افندم ! لكن نه یپارسك ؟ بابام بنی بو صنعتده «چكردكدن یتشمه» ایستیور . . .

خرسزك بری خانه‌نك برندن چالوب جریدینی اوفاق تفك اشیانی بر بوغچه ایتدكدن صكره دیكر برخانه‌یه فرجه‌یاب دخول اولور . اوك هر طرفنی آرایوب طرامق اوزره تفتیشاته قویولور. بواثناده بوغچه‌یی برطرفه براقمش اولمغله ذاتاً كندیسی

فقیر وخانه‌سی طام طاقیر اولان خانه‌صاحبی خرسزك بوغچه‌سنی بالتقریب الده ایدرك سوقاق قپوسی اوزرنده‌کی پنجره اوکنده اخذ موقع ایدر ونتیجهٔ حاله منتظر قالیر .

خرسز خانه‌نك کوشه بوجاغنی آرایوب طرایوبده اشیا نامنه هیچ بر شی بوله‌مایجه بوغچه‌سنی براقدیغی محلدن آله‌رق مأیوسانه‌عودته قرار ویرر... بوغچه‌نك آشیرلدیغنی وکندیسندن دها ماهر برینك بو کیجه ره راسته‌نه تصادف ایلدیکنی درك‌برله تری‌دست‌اوله‌رق کیتمکه قرار ویرر.. وسوقاق قپوسندن چیقدیغی صره‌ده خانه صاحبی پنجره‌دن کندیسنه خطابله :

— باقسکا برادر اغا . چیقدقدن صکره قپویی قپاییور . نه‌اولور، نه‌اولماز، خرسز کیرر! .

دینجه :

خرسز، باشنی صالالایه‌رق خانه صاحبنی بر کره سوزدکدن صکره دیرکه :

— مراق ایتمه برادر! بودیدیککز سزك اوك حقنه کوره دکل . . .

دیمش .

غاسقونیالی ضابط

غاسقونیالی ضابطك بری محاربه میداننه کیده‌جکی صره‌ده خدمتجیسی کوکسه طاقیلان زرهپاره‌یی کتیرر .

غاسقونيالى مأيوسانه برطورايله خدمتجيسنه ديمشكه :

— غاستون! زرهپاره‌يى كوكسمه طاقه . صرتمه باغله . .
زيرا قابنڭ الهاماتنه نظراً بوكون محاربه‌دن فرار ايده‌جكم . . .

زوج ايله زوجه آره‌سنده :

— باقسه‌كز آ ، افندى كيديورميسكز ؟

— اوت ! نه وار برشيمى لازم !

— اويله‌يا . بردرهم بيله زيتون ياغى قالمامش . هله كمور هيچ يوق . . .

— به قادين برصباح‌ده برشي ايسته‌مم ديسه‌ك اولمازمى ؟

— جانم ، ايستدكلريمى كتيرييورميسك ؟ اكر ايسته‌مزسه‌م حالم نره‌يه واره‌جق ؟ . .

كوچوك خسته !

دوقتور (النده شاپقه‌سى اولديغى حالده) — كوچوك بر خسته وارمش ، مادام ! بوراده‌ميدر ؟

كوچوك خسته‌نك والده‌سى :

— بيورك دوقتور افندى . اوت خسته بوراده ! اوغلومدر . بيچاره چوجقجغزه بيلمم نه اولدى ؟ بو صباحدنبرو متصل دوشيور !

دوقتور : — دوشيورمى ؟

— اوت دوقتور؛ متصل دوشيور ...

— يره‌مى دوشيور ؟

— اوت يره دوشيور ؟

— پك تحف ! قاچ ياشنده وار ؟

— درت بچق ياشنده وار ؟

— هاى شيطان ! درت بچق ياشنده بر چوجق آياقلرى اوزرنده نه قدر طوره‌بيلور ... بو عارضه‌نك نصل باشلاديغنى بيليورميسكز ؟

— نصل‌مى ؟ نه صورتله باشلاديغنه بر درلو (عقل وسر) ايرديره‌مدم :

اولجه سويله‌مشدم يا . . دون اقشام پك ايى ايدى . . . اوطه‌لرده بر آطه طاوشانى كبى قوشوب طوريوردى ؛ بو صباح بر معتاد كنديسنى قالديرمغه كيتديكم زمان عادت اوزره چوراپلرينى ، پانطولونى و سائره‌سنى كيديردم . . . متعاقباً اياغه قالديردم . . . غريب شى دكلى ؟ همان يره دوشدى ... تكرار قالديردم ... ينه دوشدى ...

— بوياكلش آديم آتمقدن متولد اولمسون ؟..

— طوريكز دوقتور ! عرض ايده‌يم . بو صورتله يدى سكز دفعه قالديردم ينه دوشدى ! الحاصل موسيو دوقتور بوخسته‌لق بيچاره چوجغه بو صباح عارض اولدى . نصل

حاصل اولدیغنی آکلایه‌مدم . آکلادیغم برشي وارسه اوده آیاغه‌قالدیردیغم زمان کندیسنك هرآن یره‌دوشمکده بولنمسیدر...

— غریب شی . مساعده ایدیکزده خسته‌یی برکره کوره‌لم .

— باش اوسته افندم (دیه‌رك چیقار ، متعاقباً عافیتی یرنده النده اویونجاغی بولندیغی حالده چوجغك الرندن طوتوب عادتاً سوروکله‌مکده بولنان والده تکرار ایچری کیرر .)

دوقتور : — لکن ماشاالله چوجغك عافیتی یرنده . لطفاً یره براقیکز بقالم مادام . (مادام بو امره اطاعتله چوجغی براقور ، چوجق اوآنده یره دوشر) .

دوقتور : — شونی بر دفعه دها تکرار ایدیکز مدام . رجا ایدرم . (چوجغك والده‌سی طرفندن عملیات تکرار اولنور . چوجق آیاقلری اوزرنده طوره‌میوب تکرار دوشر .)

دوقتور : — برکره دها تکرار ایدیکز مادام !

عملیه تکرار اولنور ، اولکیلر کبی چوجق ینه دوشر .

دوقتور حیرت وتعجبله بر آن ملاحظه‌دن صکره :

— سویله بقالم کوچوك خسته ! بریرکده آغری ، صیزی واری ؟

چوجق — خیر موسیو !

— باشك آغرییورمی ؟

— خیر موسیو !

— بو كيجه راحتجه اويويه‌بيلدكمى ؟

— اوت موسيو .

— بوصباح اشتهاك وارميدى ؟ چورباكى ايچه‌بيلدكمى ؟

— اوت موسيو .

— (كندى كنديسنه) اوت مطلق او . . . ديه قرار ويردكدن صكره (جهراً) بو بر فالجدن بشقه برشي دكل ...

چوجغك والده‌سى : — ف ... ف ... فلجمى ؟...

(ديه‌رك شدت تأثر و تأسفدن اللرينى يوقارى قالديرمغله چوجق دوشر .)

آمان ياربى ! فلج ها ! نصل اولوبده حاصل اولمش ؟ ...

دوقتور :

— مع التأسف بويله مادام . اعضاى سفليه‌نك فلج تامى ! دقت ايدرسه‌كز بلكه اكلارسكزكه چوجغك اعضاى سفليه‌سنك اتلرى حسياتى غائب ايتمش . .

دوقتور بو سوزلرى سويله‌ديكى صره‌ده ديكر طرفدن چوجغى‌ده معاينه ايلمكده ايدى . برقاچ دقيقه امتداد ايليان بومعاينه هنكامنده ناكهان حيرت واستغرابله :

— لكن طوريكز ! شى ... شمدى آكلادم ... بو بر ... (تكرار دقت ومعاينه‌سنه دواملة) هاى الله مستحقنى ويرسون ... بو فلج دكل ... تلاش وافاداتكزله بنى‌ده شاشيرتيور ايديكز !

مادام :

— نصل ، فالج دکلمی ؟

— اوت ! حیرت . . . آیاقلری اوزرنده طوره‌مامغله چوجق فلجه دوچار اولمش ظن ایتمشدم . . . مادام چوجغکز بندن دها صاغلام . آیاق اوزرنده طوره‌مدیغنی شمدی آکلادم .

سز چوجغکزك ایکی آیاغنی بردن پانطولونك بر بجاغنه صوقمشسکز !... والده‌لره عبرت !

﴿ ختام ﴾

محاربلکله معلوم جهان اولان (ناپولیون بوناپارط) «واترلو» محاربهٔ مدهشه‌سنده دخی طوپجی آلایلرینی کزرك طوپلرك انتظامندن فوق الحد ممنون اولدیغندن قوماندانی اولان ذاته برالتفات اولمق ایچون طوپلری کوسترەرك « نه کوزل قزلره مالکسکز ! » دیمش .

*
* *

ذاتك بری قیشك صغوق وقارلی کونلرینك برنده بر زنجی احبابنك قارله اوینامقده اولدیغنی کوروب سببنی سؤال ایلدیکنده مومی الیهك لطیفه اولەرق یاضلنمق ایچون هرزمان بومشقتی چکمکده اولدیقنی بیان ایتمسنه جواباً «بیهوده زحمت

چکیورسك عزیزم ! زیرا سنده سیاهلق ، قارده بیاضلق رنك طبیعی اولمغله بویله دلك وتماسله رنك دیکره تحویلی قابل دکلدر ! »
دیمش .

صو ایچدکجه عادتدن اولهرق (شفالر اولسون!) دنیلمسنه معترض ذاتك بری بوکبی سوزلرك کندیسنه سویله‌نلمامسی خدمتکارینه تنبیه ایلر . بر مدت صکره مومی الیه بر مأموریتله بر محله تعیین اولنور .

اثنای راهده صو ایچدکجه شفالر اولسون دیمدکلرندن خدمتکارانی تکدیره قالقشدیغنده مرقومونك « آمان افندم ! اولجه سز بوکبی سوزلرك سویلنمامسنی تنبیه بیورمش ایدیکزده!.. » دیملرینه « بری حیوانلر ! اولجه ایچدیکم اعلا قایش طاغی ، قره قولاق ودها سائر بوکبی وجوده شبهه‌سز نافع صولر ایکن سزك شفالر اولسون دیمکزله‌می شفا اوله‌جق ایدی . او سوز اصل شمدی لازمدرکه ایچدیکم دره صویی ! » دیمش .

آدمك بری کچی بوینوزی ییه‌رك بر محله کیتمکده ایکن تصادف ایلدیکی بر احبابنه دخی بالنك کثرتندن بالبحث بر مقدار ویرز ایسه‌ده مرقومك بیك عذرله قبول ایتمدیکنك سببنی سؤال ایتدکده : مرقوم « والله برادر ! اویله بر درهم بیله اولمیان بال ایچون برچکی اودون چیکنه‌یه‌مم ! » جوابنی ویرمش .

وەلوسیپد مراقلیسی

وەلوسیپد مراقلیلرندن بری وەلوسیپدله کزدیکی صرەدە بر کون کوپکك بری کندیسنی طا. بر یولدە صیقشدیردیغی و الندن بر درلو یقاسنی قورتارەمیەرق بجاغنی ایصیرتمش اولدیغنی رفیقلرینه حکایه ایلدیکی صرەدە ایچلرندن بری حیرت و تعجبله :

— بو نصل اولور، برادر! عجبا کوپکلر وەلوسیپدیدە کوپکمی صانیورلر !...

دیمش.

بر قادین اوغلیله برابر بر کون شمندوفره راکب اولور. هنوز بر مکتبده بولنان بر چوجق والدەسندن اول واغونه کیرەرك بر کوشەیه چکیلوب جیبندن چیقاردیغی بیوك بریاپراق سیغارەسنی یاقەرق توتدیرمکه باشلار. کوچوك چوجقلرە توتون صاتمق ایسه ممنوع اولدیغی معلومدر. براز صکره اوغلنی بو حالدە کورن والدە حیرتله:

— سنی کیدی یارامز! سنکه باقیوبدە او قوجەمان سیغا. رەیی نصل اولوبدە آلدك ؟.

— (قیدسزلقله) نصل اولەجق. توتونجی‌یه آننه‌م ایستیور دیەرك آلدم ... دیمش.

کوچوك چوجغك بری سوقاغك برنده تسئل ایتمکده ایمش. او اثناده بر موسیونك کچمکده اولدیغنی کورەرك بر معتاد :

— مرحمت ایدیکز افندم. بر صدقه ویریکز. بیچاره پدرمده اعمیدر …

— پك ایی. باباکز شمدی نرەده، نه یاپیور ؟

— نه یاپاجق، شو صاغ طرفدەکی سوقاقده کوشەباشندەکی اعلانلری اوقومغله مشغول …

فرانسه محاکمندن برنده رئیس :

— مادام ! زوجکزك متجاسر اولدیغی برچوق سرقتلره معاونتده بولنمغله متهمسکز.

— طوغریدر، رئیس افندی. لکن نکاحمز اجرا قلندیغی صرەده برقادین هردائره و هرخصوصده زوجنه معاونتده بولنملیدر دیه شرح ویرلدی و بو یولده تشویقاتده بولنلدی … نه یاپالم؟ …

ایکی غاسقونیالی

غاسقونیالینك بری دیکر بر غاسقونیالی ایله وقتیله ایتمش اولدیغی بر دوئللودن بحث ایتدیکی صرەده شویله دیمش:

— ایکیمزکده بری بریمزی اولدیرمامکلکمز مهارتمز

اقتضا ایدر... چونکه معارضم ایله قارشو قارشو یه اویله بر حذاده طورمش ایدك که بر آنده اولنان آتش اوزرینه بنم طبانجه‌مدن چیقان قورشون آنك طبانجه‌سنك نامولوسنه کیردیکی کبی آنك طبانجه‌سندن چیقان قورشون دخی تمام بنم طبانجه‌مك نامولوسنه کیردی ... بو سببله طرفیندن برینه ضرر اصابت ایتمه‌دی!!..

ایکی اختیار دوست

ایکی اختیار دوست اون سنه دوام ایدن بر مفارقتدن صکره بر کون یکدیکرلرینه تصادف ایدرلر. آره‌لرنده شو محاوره کذران ایلر:

— واه بیچاره دوستم! نه قدرده تبدل ایتمشسك. بتون صاچك، صقالك دوکلمش...

— بلکه. مع مافیه هنوز بنم صاچلرم سنککندن زیاده‌در..

— اما بایدك ها؟

— اوت عزیزم، چوقدر.

— قابل دکل ...

— اویله ایسه کل حساب ایده‌لم ...

دكز حمامنده

بر دكز حمامنده شو وقعه كذران ايلر :

حمامدن چيقـان بر موسيو البسهسنى كيينديكى صره‌ده پانطولونى بوله‌ماز. نهايت خدمتكارى چاغيره‌رق ديركه :

— باقسكا اى اوغل. پانطولونم يوق. آرادم آرادم بوله‌مدم!

— قابل دكل. نره‌يه كيدر. بر كره ايجه دوشونك بورايه آنكله كلديككزدن امينميسكز !...

بر ميوه‌جى دكاننده

بر ميوه‌جى دكاننده ميوه‌جى ايله احباسندن برى آره‌سنده محاوره‌ٔ آتيه كچر:

— بابا فرانسوا ! نيچون بو كوزل شفتاليلرى آيره‌رق اوسته قوييورسكز ؟

— آلتنده‌كى فنالرينى‌ده صاتمق ايچون ...

موسيو و مادام

موسيو : — آكلاديكزمى مادام؛ قيزمز پيانو اوكرنميوب كيده‌جك ؟...

مادام: — نيچون اوكرنميور جانم ؟ هر كسك قيزى نصل ارزو و خواهشله چاليشيور ...

— بزمکی اوکرنمیور. پیانو معلمنی ایسته‌میور.

— ایسته‌مدیکنه سبب نه ایمش ؟

— سبب نه اوله‌جق؟ بن اوطه‌مده بولندیغم زمان پیانو معلمنك بلکه یوزبیك کره (دو... دو... دو...) دیه تکراری نتی یرینی طوتوب بنی اویوتیور ... یا قیزجغز نه یاپیور، کیم بیلور ؟...

معده‌سندن راحتسز

کویك برنده بر اوه مسافر کلور. سلام و استفسار خاطردن صکره خانه صاحبی مرقومدن نره‌یه کیتمکده اولدیغنی سؤال ایلر. مرقوم خیلی وقتدنبرو معده‌سنده بر طیقانقلق، طبیعتنده بر اشتهاسزلق کوردیکندن تداویسی ایچون شهره حکیمه کیتمکده اولدیغنی بیان ایلر.

بر از صکره خانه‌صاحبی مرقومه اکراماً سفره‌یی قوروبده کتیردیکی بر طاس چوربایی براقه‌رق اتمك کتورمکه کیدوب کلنجه‌یه قدر مرقومك چوربایی بتورمش اولدیغنی کوردیکنده تعجبله اتمکی براقوب چوربا کتورمکه کیدر. کلدیکنده اتمکك دخی بیتمش والحاصل بویله‌جه بر قاچ دفعه‌لر اتمك و چوربا طاشیوبده هردفعه‌سنده برینی کتورنجیه قدر مرقومك دیکرینی بتوریویرمسنه تعجبله :

— همشهری! سن هکیمه معده‌کی آچدیرمق ایچون دکل، بالعکس طیقاتمق ایچون کیت!!!

دیمش.

برمجلسده کوزللردن بحث اولنور وخانه صاحبنك کریه المنظر برمخدومی بولندیغندن هیچ سوزه قارشمیه‌رق یالکز دیکلر ایمش. براز صکره اوغلی قپویی آچه‌رق اوطه‌یه کیریویرمکله مومی الیه مسافرلره خطاباً واوغلنی ارائه ایله:

— دمندنبرو کوزللردن بحث ایلیور ایدیکز. بن دخی سزه اوغلومی ثنا ایده‌جك ایدم. حالبوکه شو آنده بالذات عرض دیدار ایتمکله بنی بو زحمتدن قورتاردی. زیرا عیناً مشاهده ایلدیککزدن تعریفه حاجت قالمادی! دیمش.

ذاتك برینه، طشره‌ده بولنان غایت عزیز بر احبابنك فجاةً وفاتی خبرینی ویردکلرنده — سوء تأثیرندن — اینانمیه‌رق:

— خیر بوممکن دکلدر. زیرا دها کچن کون کندیسندن مکتوب آلدم. اکراویله برحالك وقوعی ملحوظ اولسه‌یدی، البت بکا دخی بیان ایدر ایدی!!!

دیمش.

افندینك بری اوشاغنك سترەسنك یاقه‌لرینك یاغلی اولدیغنی کوروبده تمیزله‌مسنی تنبیه ایلدیکنده مرقومك:

— افندم بن ده سیلمك ایستیورم . فقط لیمون بوله‌مدم !
دینمسنه مومی الیه تعجبله ستره یاقه‌سی سیلمك ایچون لیمونك
نه لزومی اولدیغنی سؤال ایلدکده ، مرقوم :
— بزم آیواز کهیا (کتخدا) هر کون شمعدانلری آنکله
تمیزلیور !
جوابنی ویرمش .

برقاچ دایقانلینك اوق تعلیم ایتمکله مشغول وفقط آتدقلری
اوقلردن هیچ برینك هدف مقصوده واصل اوله‌میه‌رق اوته‌یه
برویه کیتمکده اولدیغنی (دیوژه‌ن) کوردکده همان کیدوب
نشانکاهك آلتنه اوطورر . بو حرکتنك سببی کندوسندن
سؤال اولندقده : « آتیلان اوقلرك کیتدکاری محله نظراً بورادن
غیری سپر بوله‌میه‌جغم ! » جوابنی ویرمش .

آدمك بری ایجاد کرده‌سی اولان دکرسز برشیئی احبابندن
برینه تقدیم ایدرك ، درجهٔ لطافتی خصوصنده مطالعه‌سنی سؤال
ایلدیکندن مومی الیه جواباً « واقعا پك کوزل اولمش ؛ فقط
بونی هیچ ایجاد ایتامك سزك ایچون دها کوچی ایدیکه ، نهایت
ایتمك جهتنی ترجیح ایلدیکز ؟ دیمش .

غایت متکبر ذاتك برینه بر احبابی طرفندن جمعیتنه دعوت
ضمننده بر تذکره کلور . تذکره‌یی کتیره‌نك البسه‌سنك فرسوده
برحالده بولنمسی مومی الیهك کبرینه طوقندیغندن مرقومدن

جمعیت صاحبنك نه‌سی ایدوكنی سؤال ایدیور. خدمتكاری اولدیغنی آكلادقده حدتله: «اوراده آدم یوقمی ایدیكه بكا بو تذكره‌یی سنكله كوندریلر؟» سؤالنه مرقوم كمال تواضعله «افندم! آدمی آدمه یخی سزه كوندردیلر!» جوابنی ویرمش.

بر كون ایكی ارقداش (علم ایله فن) اوزرینه اوزون اوزادی بر بحث آچوب یكدیكرینك فكرینی تسلیم ایدمدكلرندن دیكر برینه سؤال ایلرلر. مرقوم ایسه فن نه دیمك اوله‌جغنی بیله فرق و تمییزدن عاجز بولنمسندن فكرك آنلایمی انجق بونلرك مكملاً تعریفیله اوله‌جغنی بیان ایلر. مومی الیهم (علم ایله فن)ی مفصلاً بیان ایتدكلرنده ینه برشی آكلایه‌میوب دوشونه‌رك «بكا قالورسه بونلری هیچ بیلمامك دها مقبولدر!» جوابنی ویرمش.

آدمك بری بر صابونجی دكاننه كیدرك لزومی مقداری صابون آلدقدن صكره صابونجینك دیكر برمشتری ایله مشغول بولنمسندن بالاستفاده برقالب صابونی همان پالطوسنك جیبنه صوقار. اوتوردیغی صندالیه‌دن قالقار ایكن خلوص قلب اظهاری ضمننده «حق!» دیر.

صابونجی مرقومك سرقت ایلدیكی صابونی كورمش وهر نه سببدن ایسه آصلا سسنی چیقارمامش ایكن بویله سرقتیله برابر برده خلوص قلب اصحابندن بولندیغنی برصورت ریاكارانه‌ده اظهاره چالشمسنه جانی صیقیله‌رق مرقومه خطاباً:

— اکر حقی بیلور ایسه‌ڭ، صابونی براقده قالق !

دیمش .

بر ادیبدن اعتراضك محوی نه‌ایله ممکن اوله‌بیله‌جکی سؤال اولندقده «هر کسك کندی وظیفه‌سنی بیلمسیله انجق قابل اوله‌بیلور ! » جوابنی ویرمش .

لطائف فقراتدن :

اناطولیده کویلینك بریسی بر ایش طانشمق اوزره بر همشهریسنك نزدینه کیدرك و ایشی آکلاته‌رق بو خصوصده کندیسنه برعقل اوکرتمسنی رجا ایلدیکنده مرقوم :

— واه همشهری! بن حتی عقلك نصل شی اولدیغنی بیله کورمدم !

دیمش .

٭
٭ ٭

دول اجنبی ضابطانندن برندن، اونیفورمه‌سیله یاتمسنك سببی سؤال اولندقده :

— یا جنرالك رؤیامه کیرمسی لازم کاورسه؟..

دیمش .

٭
٭ ٭

عربی تحصیلنه خواهشکر آدمك برندن (نصره)نك معناسی سؤال اولندقده برچوق دوشوندکدن صکره :

— بکا قالورسه هرکسله خوش کچنمك اوله‌جق!

دیمش :

*

* *

حمقادن بریسی بر یازیجی دکاننه کیدرك مملکتنه کوندرمك اوزره بر حاضر مکتوب طلب ایدر . یازیجی کوله‌رك مقام تزییفده :

— حاضر مکتوب قالمدی . شمدی اصمارلامه یازییورز !

دیمش .

*

* *

بر آدم مرتب یازلق اوزره بر مطبعه‌یه مراجعت ایدر . کندیسندن اوقویوب یازمق بیلوب بیلمدیکی سؤال اولندقده مرقوم جواباً :

— بن یازی یازه‌جق دکلم یا ؟ حروف ترتیب ایده‌جکم . بونده اوقویوب یازمغك نه‌لزومی وار؟

دیمش .

*

* *

طشره‌لینك بری شهرده برغازینویه کیرر . اورته‌ده طوران (بیلاردو) ماصه‌سنی کوره‌رك برندن بونك نه ایدوکنی سؤال ایلر ایسه‌ده (بیلاردو) جوابندن بر شی آکلایه‌ماسنه بناءً بونك اوزرنده نه‌یاپدقلرینی صورار . اویون اویناندیغی جوابنی آلدقده کمال حیرتله :

— بونك اوزرنده اوينايه‌جقلرينه دوكونده اوينايوبده پاره قزانسه‌لر اولمزمی؟

دیمش .

آمريقاده محررلردن بری يکی تأسيس ايلديکی غزته‌سنك ايلك نسخه‌سنده قانوناً ممنوع اولان قمارخانه‌لردن بری عليهنه غايت شدتلی برمقاله يازار. بونك نشرندن بركون صکره امضاسز برمکتوب آليرکه مآلی برمهم انتقامه هدف اولمق آرزو ايدلمديکی صورتده بوکبی نشرياتده بولنمامق لازم کله‌جکی اخطارندن عبارتدر .

بونك اوزرينه محرر ايرته‌سی کونی شدتلی بر مقاله دها نشر ايدر . کمال امن و راحت ايله اوطه‌سنده اوتورر ايکن غايت غضبناك وعبوس الوجه بر آدم النده بر لوبوت اولديغی حالده اوطه‌دن ايچری کيره‌رك حدتله :

ـ موسيو باش محرر نره‌ده؟ ـ ديمسيله .

محرر حريفك بويله حدتله توجيه کلام ايتمسندن بالاستدلال ذکر اولنان امضاسز مکتوبك صاحبی بو آدم اولديغنی حکم ايلديکندن :

— شمدی بوراده ايديلر . بر آز توقف ايدوب غزته مطالعه‌سيله اکلنکز . بنده‌کز شمدی کيدر چاغريرم . جوابنی

١٤

ویرر . لوبوتلو حریف کمال تأنی ایله بر صندالیه‌یه اوتورر . محرر ایسه حریفك اوتورمسندن بالاستفاده طبانلری قالدیرر . فقط مردیون باشنده دیگر بر مهیب حریفه‌ده‌ها راست کلیر . بو حریفك‌ده مطلقا معهود مقاله‌دن منفعل اولانلردن بری بولندیغنی حکم ایله فراری تعجیل ایده‌جکی صره‌ده حریف بر صورت تهدیدکارانه‌ده :

— باقسه‌کزا . باش محرر افندی نره‌ده دیمسیله محرر افندی دیرکه :

— افندم؟ شی... باش محرری ایستیورسکز، دکلمی؟ او غزته‌لری مطالعه ایدییور . کندی اوطه‌سنده‌در . کیدوب کوروشه‌بیلیرسکز افندم .

بونك اوزرینه حریف درحال محررك اوطه‌سندن ایچری کیره‌رك کندیسندن اول کلمش اولان لوبوتلو حریفك اوزرینه شدتلی بر هجوم کوسترنجه لوبوتلو حریف صکره‌دن کلان آدمی محرر ظنیله لوبوتنه توکوروب مقابله‌یه باشلار . بونلر بری برینی هلاك ایده‌جك درجه‌لرده مضاربه ایدرلر ایکن کورلتی‌یی ایشیدنلرك اخباری اوزرینه پولیس یتیشه‌رك ایکیسنی‌ده توقیف ایدر . بزم باش محرر بوصورتله یاقایی قورتارر .

پاریسك مشهور لوقانطه‌جیلرندن برینك زوجه‌سی وفات

ایتمش اولمسندن طولایی حریفك برچوق آغلایوب صیزلادیغنی کورن مشتریلردن بری :

— بوقدر تأسفك معناسی یوق . هم زوجه‌کز سزه صادق دکل ایدی . سزی دائما آلدادیر وخیانت ایدردی . دیمسیله :

لوقانطه‌جی — یالکز بنی دکل هرکسی آلدادیردی. ایشته بوندن طولایی پك چوق متأسفم‌یا. چونکه حسابلرك یکوننده ایتدیکی یاکلشلردن سنوی اوتوزبیك فرانق‌قزانیردم — دیمش .

حکیم مشهور وولتر عصری پرنسسلرندن برینه اعلان عشق ایتمکی مراد ایدینه‌رك بونك ایچون ترجمه‌سی آتیده مندرج قطعه‌یی یازوب پرنسسه تقدیم ایلمشدر :

« رؤیا بویا ! رؤیاده هر شی ممکندر . بن‌ده رؤیامده قرال اولمشم . واوحالده شمدیکی پس‌پایه‌لکمدن چیقدیغم جهتله سزه محبت ایده‌بیلمکه حق قازانمشم . سزی سومشم . حتی اعلان عشق‌ده ایتمشم . برده اویاندم‌که رؤیا ایمش . فقط رؤیا شو مسعودیتلرمدن یالکز قراللغمی المدن آلوب قصوری هنوز باقیدر . »

برموسیو ایله مادامه‌سی آره‌سنده :

مادام — نیچون اسنه‌یورسك ای وجودمك نصف دیکری اولان قوجه‌جغم؟

موسیو — یالکزمده انك ایچون جانم صیقلیور .

مادام — نه‌دن یالکز اوله‌سك؟ بن یانکده دکلمی‌یم؟

موسیو — اوت اما بز ایکیمز یالکز بر وجود تشکیل ایدیورز . انك ایچون کندیمی یالکز بولوب برکوکل اکلنجه‌سی دخی اولمدیغندن صیقیله‌رق اسنه‌یورم .

خانه‌سنده زوجه‌سنك اصلا بتوب توکنمك بیلمیان غوغالرندن، خویسزلقلرندن بیزار اولان بر آدم هیچ اولمازسه بر کیجه‌جك اولسون قولاغی دیکنج اولمق ایچون احبابندن برینك خانه‌سنه کیدر . او کیجه اوراده قالیر. صباحدن یاتدیغی اوطه‌نك باغچه ناظر اولان پنجره‌سندن باقارکه خانه صاحبی النه بردستره آلوب برانجیر آغاجنی کسیور . مسافر تعجب ایله پنجره‌یی قالدیروب صورارکه :

— نه‌یاپیورسکز؟ اوکوزل اغاجی نیچون کسیورسکز؟

— امان افندم بواغاج غایت مشئوم بر شی . بواوك بندن اولکی صاحبنك قاریسی بواغاجه کندینی آصمش دیرلر ایدی

بزمکیده بوکیجه کندیسنی بواغاجه صلب ایتمش . بویله نحوستلی اغاجی یاشاتمق اولماز .

— براقکز افندم براقکز کسمه‌یکز! زیرا قیمتنی بیلنلر ایچون اواغاجك بر آشیسی خزینه‌لر دکر !

حفظ صحتـه غایت مراقلی اولان بر ذات دکزه کیرمه‌نك طریقی حقنده اك حاذق اولان حکیملردن وقوع بولان استیضاحی اوزرینه هر برندن بردرلو توصیه آلمش که جمله‌سنك صورت مجتمعه‌سی شوکا بالغ اولمش : — دکزه آچ قارننه کیرملی . دکزه طوق قارننه کیرملی . — اولا ایاقلرینی صوقملی . — اولا باشـنی صوقملی . — دکزه دفعةً آتلاییویرملی . — یاواش یاواش کیرملی . — دکزایچنده‌چبالنمیوب ساکن طورملی . — دکز ایچنده چبالانوب حرکت ایتملی . — دکزدن چیقدقدن صـکره کزینوب تولـه‌مه‌ملی . — دکزدن چیقدقدن صوکره کزینوب وجودینی قزدیرملی .

اك صـکره اك طوغری خبری بر جاهلدن آلمش جاهل دیمش که :

— یا دکزه هیچ کیرمه‌ملی ویاخود عقلـکه کلنجه‌ایستدیکك کبی کیرملی .

بر آدم هم اویقوجی ایمش هم‌ده اوبور . رمضانده کندیـ
سحوره قالدیرمق ایستدکارنده دیمش که :
— امان ، اه عشقنه اولسون بنی اویاندرمیکز ! زیرا د
طاتلی طاتلی اویومقده هم‌ده رؤیامده غایت مکلف بر سفره‌د
طعام ایتمکده‌یم . بویله ایکی دولت بر یرده نادر اجتماع ایدر

وقتیله عثمانلی ظرفاسندن بر ذات پارسده بر صالونده
بولنور . کندیسنه جمعیتده موجود نسوانك اك کنج
وکوزللرندن اولمق اوزره درت قیزی ارائه ایله «بونلرك
هانکیسنی بکنیرسکز ؟» دیدکارنده :
— دردینی‌ده بکنیرم . دیر .
— دردینی‌ده آله‌مازسکز یا ! دیرلر .
— آلیرم یا ! چونکه بن مسلمان اولدیغمدن بزم ایچون
اللهك امری دردە قدردر .
دیه‌رك شو جواب ایله قیزلرك برینی انتخاب ایدوب اوچنی
دلکیر ایتمکدن توقی ایده‌بیلمش .

بر جمعیتده شایان مطالعه اولان آثار اوزرینه بحث اولندیغی
صره‌ده اوبورلقله مشهور بر ذاته «افندم سز هانکی اثری
اهمیتله مطالعه‌یه شایان کوررسکز ؟» دیدکارنده «اك زیاده

اهمیتله مطالعه‌یه شایان اولانلر لوقانطه‌لرده‌کی یمك لیستالریدر »
دیمش .

ظرفادن برینك رقیبی اولان بر ذات ـ هر نه سببدن ایسه
ـ ظریف ایله غوغا ایتمك اوزره اقامتگاهنه کیدرسه‌ده کندیسنی
اوراده بوله‌مدیغندن دها زیاده حدتلنوب قپوسنك اوزرینه
«اشك» دیه یازار . آقشام ظریف اقامتگاهنه کلوب‌ده یازی‌یی
کورنجه رقیبی اولان ذاته شویله بر مکتوب کوندرر : «بوکون
اقامتگاهمه کلدیککزی ـ ویزیته کاغدکز بولنمامق حسبیله ـ
قپونك اوزرینه اسمکزی یازدیغکزدن اکلادم . بوله‌مدیغمه
تأسف ایتدم . »

یان کسیجینك بری اعتراف جرم ایچون بر پاپاسه کیدر .
فقط پاپاسك قوینده‌کی ساعته آغزینك صویی آقدیغندن طیا-
نه‌میوب بر تقریب چالار . جرائمندن برچوغنی اعتراف ایتدکدن
صکره «اك صوك کناهم‌ده بر ساعت چارپمش اولمقلغمدن عبا-
رتدر» دیدیککنده پاپاس « صاحبنی طانیر ایسه‌ك ساعتی اعاده
ایتملیسك » دیر . حریف « اوت ، افندم طانیرم اما آلکز
ساعتی سزه ویره‌یم» دیر ایسه‌ده پاپاس «خیر ، بن ایسته‌مم .
صاحبنه ویر » دیر . خرسز دخی « ویردم اما قبول ایتمیور »

جوابی ویردیکنده پاپاس ایشك فرقنه وارەمدیغندن « مادام که ساعتی صاحبنه اعاده ایلمدیکك حالده قبول ایتمیورمش او حالده سنك مالك اولور » دیمسیله یان کسیجی ساعتی قوینه قویارق چیقار کیدر .

آمریقا محکمه‌لرندن برنده برقادین شهادته دعوت اولنور. اووقات کندیسندن برشی سؤال ایدرسه‌ده قادین جواب ویرمکدن امتناع ایدر . سببنی صورارلر . قادین دیرکه :

— سببی بو درکه ، افندم، ناموسلو آدملره بویله برشی سویلنمز .

اووقات — اویله ایسه یاواشجه رئیس افندینك قولاغنه سویله‌یکز .

بر جمعیتده بر قاچ احباب طوپلانوب اکلنیرلر ایکن برذات ایچری‌یه کیرمسیله جمله‌سی بردن کمال بشاشت والتفات ایله قبول ایدرلر . کلان ذاتی طانیمیان بر افندی یاننده بولنان دیکر بر افندی‌یه صورارکه :

— بوذات کیمدر؟ نه‌قدر رعایت والتفات ایدییورلر؟

— افندم، بوکا « . . . » افندی دیرلرکه پك اعلا مایمون تقلیدی یاپار .

— دیمك اولیورکه بورایه مایمونك کندیسی کله‌جك اولسه کیم بیلیر نه قدر رعایت و التفات کورر ایدی !

ایکی احباب بر اوچنجی دوستلری حقنده کلمات آتیه‌یی سویله‌شیرلر ایدی :

— زواللی ! قاریدن یکا هیچ طالعی یوقدر . کچن سنه آلدیغی قادین‌ده وفات ایتمش .

— اوت ، ایشتدم . پك تأسف ایتدم . ایلك قاریسی ایکی سنه معمر اولمشدی . ایکنجیسی ایکی بچق ، اوچنجیسی آلتی آی ، دردنجیسی بر سنه معمر اوله‌رق بشنجیسی اولان بو قاریسی‌ده بر سنه ظرفنده وفات ایتمش . واه بی چاره آدمجغز واه !

بری طرفده زوجه‌سیله اوتوز درت اوتوز بش سنه قدر یاشامش . باخصوص چرکینلکندن خویسزلغندن بیقمش اوصانمش اولان بر ذات اوزاقدن بونلرك سوزینی ایشتمسیله طیانه‌میه‌رق دیرکه :

— دنیاده تبریك اولنه‌جق بربختیار آدم وار ایمش . آنی‌ده «بی چاره» ظنیله تعزیه ایدیورسکز !

وکیلخرجلك بری دائما اتك کلباصدیسنی کندی سفره‌سنه

وكيلك قاورمه‌سنی افندینك سفره‌سنه قويمسنی و شرابك خالصنی كنديسنه ويروب فناسنی افنديسنه عرض ايتمسنی واطعمهٔ سائره ايله ميوه خصوصنده دخی هپ بوقاعده‌يه رعايت ايتمسنی آشجی‌يه بالتنبيه آشجی دخی ضروری موجبنجه حركت ايدر ايمش . افندی نهايت بو سره واقف اولنجه براقشام وهلةً وكيلخرجك اوطه‌سنه كيروب حاضرلنمش اولان مكلف ومرتب سفره‌يه اوتورر . وكيلخرج افندينك بو تنزلنه استغراب ايدنجه ، افندی :

— بن افنديلكدن واز كچدم . افندی سفره‌سنی سكا ترك ايلدم . بن وكيلخرجلغه‌ده راضی يم . بناءً عليه مساعده بيوركده بو سفره‌ده اولان اطعمه واشربه‌دن تناول ايده‌يم . دير .

برسنه‌اول تأهل ايتمش ايكی ذات بيننده شويله‌برمكالمه‌جريان ايدر :

— دوستم ! نه قدر مسعود اولديغمی بيلمزسكز . زوجم قاعدهٔ تصرفه رعايت ايديور . اويله بوش بوشنه پاره صرف ايتمكدن هيچ خوشلانميور .

— يا بنم‌كی ! بوخصوصده پك ايلريده‌در . حتی قاعدهٔ تصرفه رعايتنه دليل اولمق اوزره سزه برجالنی سويله‌يم :

بکا بر ارکك چوجوق طوغوردیغی حالده مکافاةً کلدیسنه بر قات البسه یاپه‌جغمی وعد ایتمشدم . مجرد بنی بیهوده بر طاقم مصرفه صوقمق ایچون بر قیز چوجق طوغورمسونمی ؟ الله ایچون سویله‌ملیدرکه تصرفه رعایت بوقدر اولور !

حمقادن برینك خسته اولان چوجوغنی طبیب معاینه ایتدکدن صکره چوجغك اعادهٔ صحت ایتمسنك امکانسز اولدیغنی ویاپراق دوکمی موسمنده وفات ایده‌جکنی سویله دیکنده احمق حریف برتلاش ایله اوطه‌دن چیقوب کیدر . طبیب لازم کلان رچته‌یی ترتیب ایتدکدن صکره کیتمك اوزره اوك قپوسنه کیتدیکی صره‌ده یولی باغچه‌یه ایندیکنده حریفی اغاجه چیقمش یاپراقلری دیکمکله مشغول کوره‌رك سببنی سؤال ایتمسی اوزرینه حریف :

— یاسن خسته‌یی یاپراق دوکنده وفات ایدر دیمدکمی ایدی ؟ بن ده دوکلمسون دیه یاپراقلری دیکیورم . جوابنی ویریر .

برلوقانطه‌ده :

مشتری — غارصون ! بو کونکی میدیه طوله‌سی کچن هفته ییدیکم کبی ایی دکل . بو نصل قورو ویاوان شی . . .

غارصون ـ عفو ایدرسکز افندم! بوده کچن هفته یدیککز طوله‌دندر .

بر وقت فرانسه اعاظمندن بر ذات فرانسه‌نك جنوب طرفلرینه سیاحته چیقار . بر قصبه‌یه کلیر . قصبه‌نك بلدیه رئیسی اوذات عالیی حین استقبالده شکرانهٔ قدومی ایچون بر نطق ایراد ایتمك ایستر . فقط لسانده رکاکت اولدیغندن « افندم . قدومکز شرفندن . . اوقدر ممنون . . اولدق که . . درجه‌سنی . . درجه‌سنی .. درجه‌سنی .. » دیه‌رك بردرلو آلت طرفنی سویله‌یه‌مینجه ذات محترم :

— « اوت افندم . اوقدر ممنون اولدیکز که درجه‌سنی افاده ایلمکدن عاجزسکز » دیمش .

پارسه یکی کیدن بر انکلیز برلوقانطه‌ده یمك یدکدن صوکره غارصون ایله حسابنی کورر ایکن یدیکی طعاملری بر بر سویله‌یوب نهایت امرده «بشقه برشی وارمی !» دیه صوردیغنده «برده غارصون بنده‌کز » یوللو بر ظرافتله غارصون کندی بخششنی آکلاتمق ایسته‌مش ایسه‌ده قوجه انکلیز دوشونوب طاشندقدن صوکره «خیر خیر ! غارصون یدیکم خاطرمه کلمیور» دیمشدر .

صوك

PL
244
S84
1897